

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Puškin, A. S.; af Aleksander Pusjkin ; overs. af E.M. Thorsen.

Titel | Title:

Capitainens Datter : Historisk Fortælling

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kbh, 1843

Fysiske størrelse | Physical extent:

180 s.

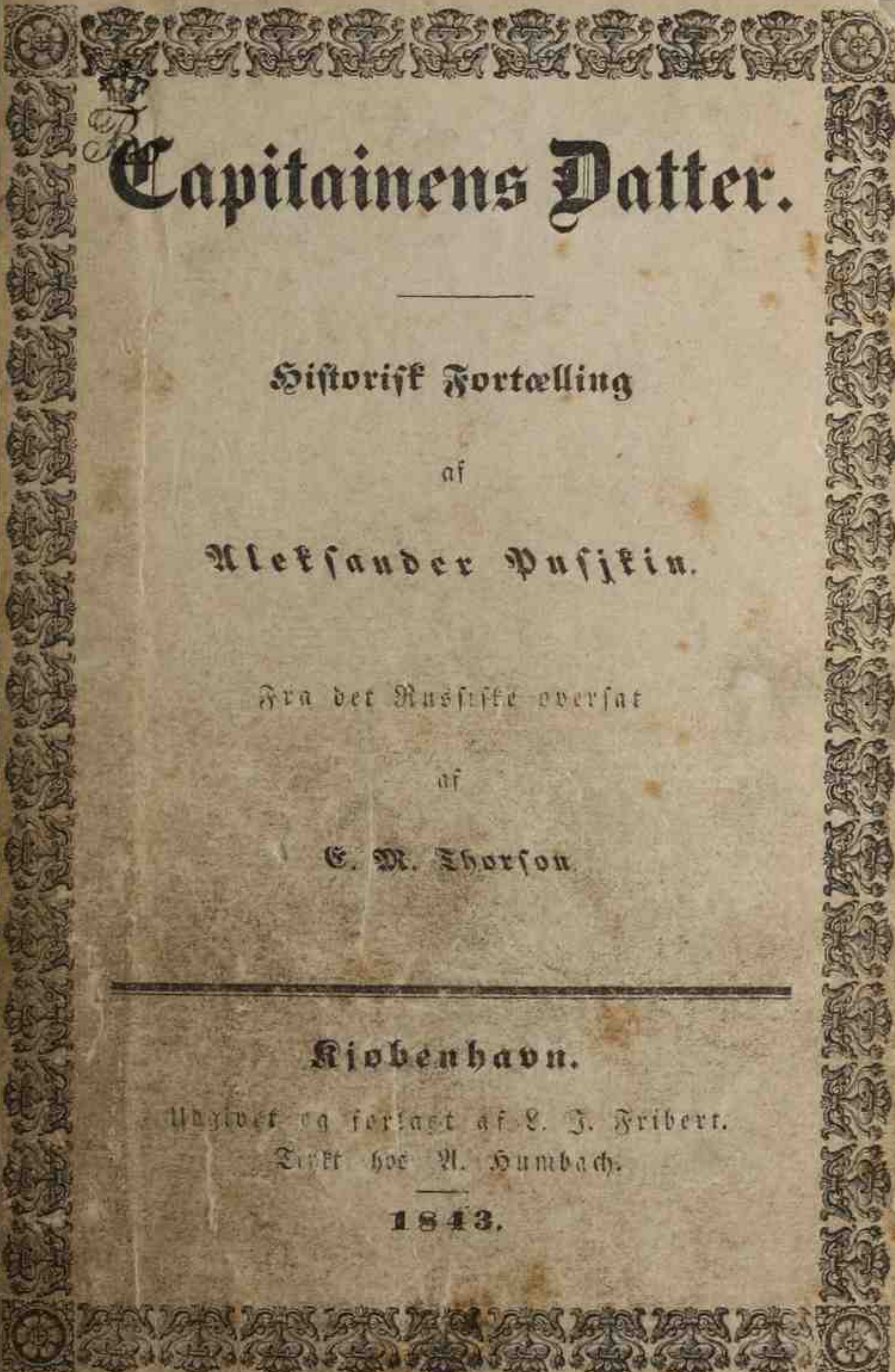
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Capitainens Datter.

Historisk Fortælling

af

Aleksander Pusjkin.

fra det Russiske oversat

af

E. M. Thorson.

Kjøbenhavn.

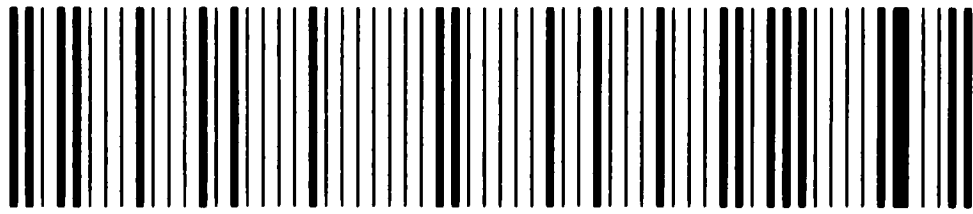
Udgivet og forlagt af E. J. Friberg.

Trykt hos M. Gumbach.

1843.

58. - 409.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 14226 6

REX/5

Capitainens Datter.

Historisk Fortælling

af

Aleksander Pusjkin.

Fra det Russiske oversat

af

E. M. Thorson.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af E. J. Fribert.

Trykt hos A. Hombach.

1843.

Bevar Æren fra Ungdom af!

Ordsprog.

Første Capitel.

Gardesergeanten.

I Garden, der er han imorgen alt Capitain —
— Nei vist; nei lad ham tjene i Armeen —
Ja, det er let nok sagt: lad ham kun græmme sig..
Men, siig, hvad er hans Fader?

Aneasjin.

Min Fader, Andrej Petrowitsj Grinev, tjente i sin Ungdom under Grev Münich og fik i Aaret 17 . . sin Afsted som Premiermajor. Han levede fra nu af paa sit Landgods i det Simbirske, hvor han ogsaa gistede sig med Avdotja Basiljevna Ju . . ., Datter af en fattig derboende Adelsmand. Vi vare 9 Born. Alle mine Godskende døde unge. Jeg blev ved en Nærbeslægtet, Gardemajor Fyrst B . . . 's Godhed, indskreven som Sergeant ved det semenovskiske Regiment, og stod ude af Nummer, -indtil jeg fik mine Studier endte. Paa den Tid var Borneopdragelsen ikke saadan som nu. Da jeg var fem Aar gammel, blev jeg overgivet til Skytten Sabeljitsj, der paa Grund af sin maadeholdne Levemaade blev udnævnt til min Hovmester. Under hans Vejledning blev jeg til mit tolvte Aar oplært i at

læse og skrive Russisk og kom tillige saavidt, at jeg kunde have en meget forstandig Dom om en Myndes Egenheder. Nu antog min Fader til Lærer for mig en Franskmand, Monsieur Beaupré, der blev forskrevet fra Moskva tilligemed et heelt Aars Forraad af Vin og Provenceolie. Denne nye Lærers Ankomst var aldeles ikke efter Saveljitsj's Hoved. „Det synes mig dog, og Gud være lovet derfor,“ brummede han ved sig selv, „at Barnet er blevet kjæmmet og vadsket og madet. Hvad Pokker skal det nu være godt til at bortkaste mange Penge og antage denne Mosko, som om der ikke vare Folk nok af vore egne.“

Beaupré havde i sit Fædreland været Parykmager, dernæst i Preussen tjent som Soldat, og var nu kommen til Rusland for at være „outchitel“ (Lærer), skjøndt han kun havde lidt Begreb om hvad dette Ord betydede. Han var et godt, skikkelig Menneske, men udsrævende og letsindig i højeste Grad. Hans Hovedseil var Kjærlighed til det smukke Kjøen. Ikke sjelden indbragte hans Omhed ham Prygl, som han solte Efterveer af flere Dage i Træk. Derhos var han (som han selv udtrykte sig) „ingen Sjende af Glasen“ d. v. s. han holdt af at drikke tæ. Men da der hos os kun bødtes Vin ved Middagsbordet, og det blot et enkelt Glas, hvorhos man sædvanlig gif Læreren forbi, vænnede vor gode Beaupré sig snart til den russiske Snap, ja begyndte endog at foretrække den for sit Fædrelands Vine som langt sundere for Maven. Vi bleve snart enige og skjøndt han ved Contracten havde for-

pligtet sig til at lære mig Fransk, Tydsk og alle Skolevidensskaber, foretrak han dog snart at lære af mig at plapre Russisk, saagodt det vilde gaae, og forresten passede Enhver af os Sit. Vi levede som de bedste Venner af Verden. Jeg kunde ikke ønske mig nogen bedre Mentor. Men det varede ikke ret længe, førend Skjebnen skilte os ad, og det paa følgende Maade.

Badstørpigen, den tykke, koparrede Palasjka og Malkepigen, den eenøiede Afuljka. kastede sig paa eengang næsten som efter Aftale for Moders Fodder, tilstod deres utilgivelige Svaghed og anklagede under Taarer Beaupré som den, der havde forstaaet at benytte sig af deres Uerfarenhed. Moder forstod ikke Spøg i dette Capitel, men klagede til Fader, og hans Beslutning var snart fattet. Han lod strax den Canaille af Franskmand kalde, og da man meldte ham, at han just var ved at læse med mig, gik han ned paa mit Værelse. Beaupré laae netop paa sin Seng og sov Uskyldighedens Søvn. Jeg var bestjefstiget med mit Arbejde. Der var tidligere blevet forskrevet et Landkort til mig fra Moskva. Det hængte aldeles ubrugt paa Væggen og havde længe stuet mig i Dinenene paa Grund af at det var saa bredt og af saa godt Papiir. Jeg besluttede at gjøre en Drage af det og benyttede mig af Beauprés Søvn til at skride til Værket. I det Dieblif jeg var i Begreb med at fæste en Hale af Lindebast til det gode Haabs Forbjerg, traadte min Fader ind. Ved Synet af mine geographiske Bestjefstigelser gav han mig en paa Dret, ilede dernæst hen til Beaupré, vakte ham tem-

melig ublidt og gav sig til at overøse ham med Bebreidelser. I sin Forvirring vilde Beaupré gjerne have staaet op, men kunde ikke: den ulykkelige Fransmand var pærefuld. Gjengjældelsens Time var nu kommen. Fader slæbte ham ved Kraven ud af Sengen, fastede ham paa Døren, og jog ham endnu samme Dag bort til ubeskrivelig Glæde for Saveljitsj. Hermed var ogsaa min Opdragelse tilende.

Som halvvoxen Dreng tilbragte jeg Tiden med at jage efter Duerne og spille Klink med de andre Drenge paa Gaarden. Imidlertid havde jeg fyldt mit sxtende Aar, og der indtraadte nu en Forandring i min Stilling.

En Gang om Efteraaret togte Moder Syltetøi i Dagligstuen, og jeg stod og betragtede Bøblerne, medens mine Tænder løb i Band. Fader stod ved Vinduet og læste i Hofcalenderen, som han hvert Aar fik tilsendt. Denne Bog udøvede altid stor Indflydelse paa ham; han gjennemlæste den aldrig uden usædvanlig Deeltagelse; og denne Læsning fremkaldte altid hos ham et besynderlig galdeagtigt Humour. Moder, der kjendte alle hans Vaner og Manerer udenad, søgte altid at faae den ulykkelige Bog saa langt bort som muligt og saaledes hændtes det, at Hofcalenderen undertiden ikke kom ham for Die hele Maaneder igjennem; hvorfor han ogsaa, naar han engang tilfældigviis fik fat paa den, pleiede i hele Timer ikke at slippe den af Hænde. Han sad saaledes ogsaa nu og læste i den, trak af og til paa Skuldbrene og gjentog halvt mumlende:

„Generallieutenant! . . . Han var Sergeant ved samme Compagni som jeg! . . . Ridder af begge russiske Ordener! . . . Og det ikke længere siden!“ Tilslidst slængte han Calenderen i Divanen og hensank i en dyb Estertanke, der ikke varslende noget Godt.

Med Et vendte han sig til Moder og sagde:

„Abdotja Basiljevna! hvor gammel er nu Petrusja?“

„Han gaaer jo nu i sit syttende Aar,“ svarede Moder. „Petrusja blev født samme Aar som Tante Nastasja Garasimovna mistede det ene Øie og da . . .“

„Godt!“ afbrød Fader hende, „saa er det paa Tiden, at han kommer i Tjenesten. Nu har han længe nok løbet i Pigekamret og frøbet paa Dueflaget.“

Tanken paa den nærforestaaende Skilsmisse gjorde et saadant Indtryk paa Moder, at hun tabte Stuen i Raserollen, og Taarer trillede hende ned ad Kinderne. Jeg derimod var ubestrikelig glad. Tanken om at komme i Tjenesten fremkaldte hos mig Tanken om ubunden Frihed og om det petersborgske Livs Fornøielser. Jeg tænkte mig som Gardeofficer, hvilket efter min Formening var den høieste menneskelige Lykke.

Fader pleiede ikke gjerne at forandre sine Beslutninger eller opsatte deres Udførelse. Dagen til min Afreise blev bestemt. Dagen iforveien sagde Fader, at han havde betænkt at medgive mig en Skrivelse til min tilkommende Chef og forlangte Pen og Papir.

„Glem ikke, Andrej Petrovitsj," sagde min Moder, „at formielde Fyrst B. ogsaa min Compliment; jeg haaber dog, at han ikke vil undlade, at vise Godhed mod Petrusja."

„Hvad er det for Snak, Du der kommer med!" svarede Fader vred. „Naar har jeg sagt, at jeg vilde skrive til Fyrst B.?"

„Men sagde Du ikke, at Du vilde skrive til Petrusjas Chef?"

„Nu, og hvad saa?"

„Petrusjas Chef det er jo — Fyrst B. Petrusja er jo indskreven i det semenovskiske Regiment."

„Indskreven! Indskreven! Hvad Pokker bryder jeg mig om, at han er indskreven! Petrusja skal ikke til Petersborg. Eller skulde han maaskee ind i Tjenesten i Petersborg, for at lære at blive en Odeland og en Dogenicht? Jo Tak! Nei han skal ind i Armeen, skal han! han skal lære at udstaae Ondt og lugte Krudt; Soldat skal han være og ikke Dagdriver i Garden! Hvor er hans Pas! Fly mig det!"

Moder opsogte mit Pas, der var gjemt i hendes Skatol tilligemed den Hue, jeg havde haft paa, da jeg blev døbt, og rakte Fader det med sitrende Haand. Fader gjennemlæste det opmærksomt, lagde det foran sig paa Bordet og begyndte sit Brev.

Jeg plintes af Nysgjerrighed. Hvor mon jeg da skulde sendes hen, siden det altsaa ikke blev til Petersborg? Jeg fulgte med Diet Faders Pen, der bevægede sig temmelig langsomt. Endelig blev han færdig, lagde Brevet og Passet sammen i en Convolut, tog Bril-

jerne af Næsen, kaldte mig hen til sig og sagde:

„Her har Du et Brev til Andrej Karlovitsj N., min gamle Kammerat og Ven. Du gaaer til Drenborg for at tjene under hans Commando.“

Saaledes vare da alle mine glimrende Forhaabninger tilintetgjorte! Istedetfor det muntre petersborgske Liv havde jeg nu blot Kjedsommelighed ivente i en eensom og fjernliggende Egn. Tjenesten, som jeg for et Dieblit tilbage havde tænkt paa med saa stor en Henrykkelse, syntes mig nu en utaalelig Ulykke. Men her hjalp ingen kjære Moder! Næste Dags Morgen kjørte en Reisevogn frem for Døren; paa den havde de pakket en Badsæk, et Reiseskrin med Theoi samt nogle Butterdeigskager, Simler og Posteier, de sidste Beviser paa Forkjælelsen i Hjemmet. Mine Forældre gav mig derpaa deres Velsignelse, og min Fader sagde til mig:

„Vær vel, Petr! Vær tro i dens Tjeneste, som Du sværger Trofast; vær lydlig mod Dine Foresatte; men jag ikke efter deres Gunst; paatræng ikke Folk Dine Tjenester, men nægt dem dem heller ikke og husk paa Ordsproget: „Bevar Klæderne fra ny af- og Vren fra Ungdom af!“

Moder paalagde under Taarer mig at være omhyggelig for min Helbred og Saveljitsj at passe godt paa „Barnet“. Man forsynede mig med en Hare og en Nævestinds-Pels; jeg steg, badet i Taarer, i Vognen tiligemed Saveljitsj, og vi kjørte afsted.

Samme Nat naaede jeg Simbirsk, hvor

jeg maatte opholde mig en Dagstid for at indkjøbe adskillige Nødvendigheder, hvilket ogsaa var overdraget Saveljitsj. Jeg blev paa Gæstgiverstedet. Da jeg var bleven kjed af at staae og see ud af Vinduet paa den skidne Gade, gav jeg mig til at see mig om i Værelserne. Da jeg traadte ind i Billardstuen, saae jeg der en høi Mand paa omtrent fem og tredive Aar, med langt, sort Haar, i Slaabrok, med en Queue i Haanden og Piben i Munden. Han spillede med Markøren, der, naar han vandt, skulde tomme et Glas Brændevin og naar han tabte, krybe under Billardet paa alle fire. Jeg stod og saae paa Spillet. Jo længere det fortsattes, des hyppigere bleve Markørens Spadseretoure paa alle fire, indtil han tilsidst blev liggende under Billardet. Herren i Slaabrocken talte over ham nogle kraftige Ord i Form af en Slags Ligtaale og foreslog dernæst mig at spille et Parti. Jeg undskyldte mig med, at jeg ikke forstod Spillet, hvilket vidsynlig forundrede ham, og han betragtede mig næsten som med et medlidende Udtryk. Imidlertid indledede vi en Samtale. Jeg fik at vide, at han hed Ivan Ivanovitsj Surin, var Ritmester i det *** Husarregiment, opholdt sig i Simbirsk for at modtage Rekrutter og logerede i Gæstgivergaarden. Han indbød mig til at spise til Middag med ham og tage tiltakke med at blive beværtet paa Soldaterbils. Vi satte os tilbords. Surin drak tæt og nødte ogsaa mig med de Ord, at jeg burde vænne mig til Tjenesten; han fortalte mig Soldateranedoter, saa jeg var nærved at

forgaae af Latter, og vi stod fra Bordet som de bedste Venner af Verden. Han tilbød mig dernæst at lære mig at spille Billard.

„Det er,“ sagde han, „uundværligt for Dig, Kammerat. Jeg sætter for Exempel, at Du paa Marschen kommer til en lille By; hvad skal Du da tage Dig for? man kan dog ikke altid prygle Joder; der bliver intet Andet for Dig at gjøre end at gaae hen paa Gæstgiverstedet og spille Billard; og derfor maa Du nødvendigviis lære at spille!“

Jeg fandt dette særdeles overbevisende og begyndte med stor Iver at tage Lektioner. Surin opmuntrede mig lydeligt, udtalte sin Forundring over mine hurtige Fremstridt, og foreslog mig, efter nogle Lektioner, at spille om Penge. Blot om et Par Kopeler, og ikke for Gævinstens Skyld, men ene og alene for ikke at spille om slet Intet, hvilket, efter hans Forsikring, var det Allerfordærveligste, man kunde vænne sig til. Jeg indvilgede, hvorpaa Surin bestilte Punsch og overtalte mig til at prøve den, idet han gjentog, at jeg burde-vænnest til Tjenesten og hvad var vel Tjenesten uden Punsch! Jeg fulgte hans Opfordring. Imidlertid vedblev vi at spille. Jo oftere jeg tog til mit Glas, jo dristigere blev jeg. Ballerne fløi hvert Dieblif over Banden; jeg blev hidsig, brugte Mund mod Markøren, der førte Regnskabet, Gud veed hvorledes, og forcerede Spillet mere og mere, med eet Ord, jeg opførte mig som en Dreng, der har faaet Frihed. Imidlertid gik Tiden ubemærket. Surin saae paa sit Uhr, lagde Queuen fra sig og sagde

mig, at jeg havde tabt hundrede Rubler. Dette gjorde mig noget forlegen. Saveljitsj havde mine Penge i Forvaring. Jeg begyndte at gjøre Undskyldninger; men Surin afbrød mig:

„Na, jeg be'er! Bryd Dem ikke om det! Jeg kan godt vente, men lad os imidlertid kjøre hen til Arinusjka!“

Som man nok kan slutte sig til: Jeg endte Dagen ligesaa maadelig, som jeg havde begyndt den. Vi spiste til Aften hos Arinusjka. Surin fyldte hvert Dieblis mit Glas, idet han bestandig gjentog, at jeg burde vænne mig til Tjenesten. Da vi reiste os fra Bordet, kunde jeg neppe holde mig paa Benene; Kloffen henimod 12 fulgte Surin mig tilbage til Gæstgiverstedet.

Saveljitsj kom os imøde paa Trappen. Han sukkede ved at see disse utvivlsomme Tegn paa min Iver i Tjenesten.

„Af, hvorledes er Du kommen afsted?“ sagde han med flagende Stemme. „Hvor er Du bleven saaledes læsset til? Af, Du min Gud! Nei, jeg har dog aldrig i mine Levedage seet en saadan Synd!“

„Hold Mund, Gamle!“ svarede jeg ham med usikker Stemme; „Du er nok fuld, gaae Du hen og læg Dig . . . men hjælp først mig i Seng!“

Da jeg vaagnede Dagen efter, havde jeg Hovedpine og erindrede kun dunkelt Gaarsdagens Begivenheder. Jeg forstyrredes i mine Betragtninger af Saveljitsj, der kom hen til mig med en Rop The.

„Det er tidligt, Peter Andrejitsj,“ sagde

han til mig, idet han rystede paa Hovedet, „det er tidligt Du begynder at skeie ud. Og hvem slægter Du vel paa i saa Henseende? Det synes dog, som om hverken Din Fader eller Bedstefader har været Dranker; ikke at tale om Din Moder, der aldrig i sine Levedage har smagt andet end Kvas*). Men hvo er det vel, der er Skyld i det Hele? Det er den forbandede Mosjo. Altid skulde han løbe hos Antipjevna: „Madame, je vous prie, en Snaps.“ Nu har vi det je vous prie! Jo, han har underviist Dig godt, den Hund. Men hvorfor skulde Herren ogsaa tage den uchristelige Hund til Hovmester, ret som om han ikke havde nok af sine egne Folk!“

Jeg skammede mig, vendte mig bort og sagde til ham: „Gaae, Sabeljitsj, jeg vil ingen The have.“ Men det var just ikke ikke saa let en Sag at faae min gode Sabeljitsj til at holde Mund, naar han først havde begyndt at holde Prædikener.

„Nu seer Du, Peter Andrejitsj, hvad Følgerne ere af at skeie ud. Man bliver tung i Hovedet, bliver man, og man taber al Lyst til Mad og Drikke, gjør man. En Drukkenbolt duer til ingen Verdens Ting. Drif nu noget Agurkelage og Mjød; eller, hvad der er bedst ovenpaa Nusen, et halvt Glas Likør. Vil Du have det?“

I det samme traadte en Tjener ind og

*) En Drif, der bruges i Rusland som *Ol* hos os. D. A.

leverede mig en Billet fra Hr. J. J. Surin. Jeg aabnede den og læste Følgende:

„Min kjære Petr Andrejitsj! Gjør mig den Tjeneste at levere mit Bud de hundrede Rubler, som Du tabte til mig igaar! Jeg er i en Fandens Rube for Penge. Din altid tjenstvillige

Ivan Surin.“

Her var Intet ved at gjøre. Jeg paatog mig en ligegyldig Mine, vendte mig til Saveljitsj, der baade havde mine Penge, mit Linned og mig selv under Opsigt, og befalede ham at levere Buddet de hundrede Rubler.

„Hvorledes? hvorfor det?“ spurgte Saveljitsj bestyrtset.

„Jeg skylder ham dem,“ svarede jeg med største Koldblodighed af Verden.

„Du skylder ham dem?“ udbrød Saveljitsj med stigende Bestyrtelse. „Naar havde Du Tid til at blive ham dem skyldig? Det lader til at være noget slemt noget, dette. Gjør, som Du vil, men Pengene flyer jeg ham ikke.“

Jeg befrygtede, at det, saafremt jeg ikke i dette afgjørende Dieblif fik Bugt med den haardnakkede Gamle, for Fremtiden vilde blive vanskelig for mig at befrie mig fra hans Formynderskab. Jeg tilkastede ham derfor et stolt Blik og sagde:

„Jeg er Herre her, og Du er Tjener. Pengene ere mine. Jeg har tabt dem, fordi det saaledes lystede mig. Jeg raader Dig til ikke at raisonere, men gjøre, hvad man befaler Dig.“

Saveljitsj blev saa forstræffet ved disse Ord, at han slog Hænderne sammen og stod som forstenet.

„Hvad staaer Du der og gaber efter!“ raabte jeg vred.

Saveljitsj brast i Graad.

„Petr Andrejitsj!“ sagde han med sitrende Stemme, „tag dog ikke Livet af mig med Sorg og Kummer! Ak, Du min Gud! Hør dog paa mig, den Gamle! Skriv til denne Kanaille, at det var blot for Spøg, at vi ikke engang have saamange Penge hos os. Siig ham, at Dine Forældre paa det Strengeste have forbudt Dig at spille, undtagen om Nodder . . .“

„Nu have vi faaet Sludder nok,“ afbrød jeg ham i en streng Tone, „nu hid med Pengene, eller ogsaa kommer Du paa Hovedet ud af Døren.“

Saveljitsj betragtede mig med et Udtryk af dyb Kummer og gif efter Pengene. Det gjorde mig ondt for den stakkels Gamle; men jeg vilde ogsaa engang begynde at handle efter mit eget Hoved og vise, at jeg ikke længere var et Barn. Surin fik sine Penge. Saveljitsj skyndte sig med at faae mig bort fra det forbandede Gæstgiversted. Han kom og meldte, at der var spændt for. Med urolig Samvittighed og med indre Fortrydelse forlod jeg Simbirsk uden at tage Afsked med min Lærer og uden at tænke paa, at jeg nogensinde mere skulde træffe sammen med ham.

Andet Capitel.

Reisiseren.

Du Egn, Du lille Egn!
 Du ubekjendte Egn!
 Og vandred' jeg et til Dig paa min Fod,
 Og bragte mig end ingen Ganger stolt:
 Saa bragte mig dog til Dig, mig den Unge,
 Ungdommelig Tilfærdighed og Livlighed
 Og Rusen, som jeg hentede i et Bærtshuus.

Gammel Sang.

Mine Betragtninger undervejs vare just ikke synderlig behagelige. Mit Tab var efter den Tids Priser ikke ubetydeligt. Jeg maatte selv erkjende, at min Opsørsel i Gæstgivergaarden i Simbirsk havde været taabelig, og jeg følte, at jeg havde forset mig mod Saveljitsj. Alt dette piinte mig. Den Gamle sad med et alvorligt Ansigt paa Kanten af Slæden, vendte sig bort fra mig og sagde ikke et Ord, men stønnede blot af og til. Jeg vilde absolut gjøre mig gode Venner med ham igjen, men vidste ikke, hvorledes jeg skulde bære mig ad. Endelig sagde jeg til ham:

„Nu, nu, Saveljitsj! Lad det være godt, lad os være gode Venner igjen; jeg har forset mig; jeg seer nu selv, at jeg har forset mig. Jeg gjorde gale Streger igaar og fornærmede Dig uden Grund fra Din Side. Jeg lover Dig for Fremtiden at føre mig fornuftigere op og følge Dine Raad. Vær nu ikke vred længere; lad os nu igjen være gode Venner!“

„Å! Petr Andrejitsj!“ svarede han med et dybt Suk. „Jeg er vred paa mig selv; der er ogsaa Skyld paa min Side. Hvor kunde det ogsaa falde mig ind at lade Dig blive alene tilbage i Gæstgivergaarden! Hvad er der nu at gjøre? Synden har besnæret mig. Jeg fik isinde at gaae hen til Klokkerens Kone, for at see til denne min Gudmoder. Nok, jeg gik derhen, og da jeg først var kommen der, sad jeg som naglet fast der. Run Ulykke, altid Ulykke! Hvorledes vil jeg kunne træde Dine Forældre under Dine? Hvad ville de vel sige, naar de faae at vide, at deres Søn drifter og spiller?“

For at trøste den stakkels Saveljitsj lovede jeg ham, at jeg for Fremtiden ikke skulde give en eneste Røp ud uden hans Samtykke. Lidt efter lidt fik jeg ham beroliget, skøndt han endnu bestandig af og til rystede paa Hovedet og mumlede i Skjægget: „Hundrede Rubler! Det er ikke lidt, det!“

Jeg nærmede mig nu mit Bestemmelsessted. Trindt omkring udbredte sig sørgelige Orkener, af og til afbrudte af Høie og Afgrunde. Alt var bedækket med Snee. Solen gik ned. Ribitka'en førte i en snever Bei eller rettere i et Spor, som var banet af Bondernes Slæder. Paa eengang begyndte Rudsen at see til Siden, vendte sig endelig om til mig, tog Hatten af og sagde:

„Befaler Herren ikke at vende?“

„Hvorfor det?“

„Beiret er ikke at stole paa: det begynder at blæse op saa smaat; see blot, hvorledes Vinden feier den første Snee bort!“

„Nu hvad Ulykke er der deri?“

„Jo seer Du derhenne?“ (Kudsten viste med Pidsken mod Østen).

„Jeg seer ikke andet end den hvide Steppe og den klare Himmel.“

„Jo der derhenne den lille Sky.“

Jeg fik virkelig ogsaa i Horizonten Die paa en lille hvid Sky, som jeg i Førstningen gjerne kunde have antaget for en fjern lille Hvi. Kudsten sagde mig, at denne lille Sky varslende en Sneestorm.

Jeg havde nok hørt tale om Sneestormene her og vidste, at hele Karavaner vare blevne begravede af dem. Sabeljitsj var enig med Kudsten og raadede til at vende om. Men Blæsten syntes mig ikke at være af Betydning; jeg haabede i Tide at naae den næste Station og befalede at kjøre til.

Kudsten satte Hestene i Gallop, men blev bestandig ved at see mod Østen. Hestene løb Side om Side. Blæsten tiltog imidlertid mere og mere. Den lille Sky forvandlede sig til en stor hvid Uveirssky, der tungt trak op, vorede og lidt efter lidt overtrak hele Himlen. Der faldt en fin Snee, som med Et blev til et tæt Snefog. I et Dieblif blandede den mørke Himmel sig i Et med Sneehabet. Alt forsvandt.

„Nu, Herre!“ udbrod Kudsten, „nu er det ude med os; der kommer Sneestormen!“

Jeg saae ud af Ribitka'en: Alt var Mørke og Hvirvelvind. Stormen havde antaget en saa vild Character, at den syntes ligesom et

levende Bæsen; Sneen bedækkede mig og Sabeljitsj; Hestene gik nu Skridt for Skridt og fort efter stod de stille.

„Hvorfor kjører Du ikke videre?“ spurgte jeg Kudsten med Utaalmødighed.

„Til hvad Nytte er det at kjøre videre,“ svarede han, idet han steg ned fra sit Sæde; „Gud maa vide, hvor vi ere komne hen; Dei er her intet Spor til og Alt er Mørke rundt omkring os.“

Jeg vilde just til at bruge Mund paa ham, da Sabeljitsj tog hans Parti.

„Det behagede Dig ikke at høre ham før,“ sagde han vredt, „ellers var Du vendt tilbage til Kroen; Du havde druffet Thee, lagt Dig til at sove til imorgen, Stormen havde lagt sig, og vi vare kjorte videre. Men hvad have vi nu at haste efter? Ja, var det til et Bryllup!“

Sabeljitsj havde Ret. Der var Intet ved at gjøre. Sneen faldt uafsladelig, og lagde sig i Dyrger omkring Kibitka'en. Hestene standsede, sænkede Hovederne mod Jorden og ryttede af og til af Kulde. Kudsten gik omkring, og, da han ikke havde andet at bestille, lagde han Seletøiet tilrette. Sabeljitsj brummede; jeg saa mig om til alle Sider i Haab om at faae Die paa et eller andet Spor af et beboet Sted eller af en Dei, men jeg var ikke istand til at skjelne det mindste, undtagen de mørke Sneehvirbler . . . Paa cengang fik jeg Die paa noget Sort. „Hei, Kudst!“ raabte jeg, „see, hvad er det Sorte der?“

Kudsten gav sig til at betragte det.

„Ja det maa Gud vide, Herre!“ svarede han, idet han satte sig paa sin Plads; „et Læs er det ikke, et Træ er det ikke, men det seer ud til, at det bevæger sig. Det maa være enten en Uls eller et Menneske.“

Jeg befalede at føre hen til den ubekjendte Gjenstand, der i det Samme ogsaa begyndte at bevæge sig henimod os. Efter et Par Minutters Forløb stod et Menneske for os. „Hei, Kammerat!“ raabte Rudsten til ham. „Veed Du ikke, hvor Veien er?“

„Jo Veien er her; jeg staaer paa fast Grund,“ svarede Manden; „men hvad kan det hjælpe?“

„Hør engang, min gode Mand!“ sagde jeg til ham, „er Du kjendt her i Egnen? Vil Du paatage Dig at føre mig til et Natteherberg?“

„Jo, jeg er Gud ske Lov ret god kjendt her i Egnen,“ svarede den Fremmede, „jeg har befaret den tilfods og tilvogns baade paa kryds og paa tværs. Men hvilket Pokkers Veir vi have! Man kan let tage feil af Veien. Det er bedst at blive her og vente til Stormen sagtnes og Himlen klares op: saa kunne vi finde Veien efter Stjernerne.“

Hans Koldblodighed holdt mit Mod opreist, og jeg besluttede allerede at give mig Gud i Bولد og overnatte her midt paa Steppen, da den Fremmede med Et sprang op, satte sig ved Siden af Rudsten og sagde til ham:

„Nu ere vi, Gud ske Lov, ikke langt fra Huus; drej af tilhøire og før saa til!“

„Og hvorfor skal jeg dreie af tilhøire?“

spurgte Rudsten branten. „Hvor seer Du Bei? Jo, det er let nok at sige, at man skal jage paa med Fremmedes Heste og Fremmedes Seletøi.“

Rudsten syntes mig at have Ret. „Jeg havde ogsaa nok,“ sagde jeg, „lyst til at vide, hvoraf Du troer, at vi ikke ere langt fra Huus.“

„Jo, det formoder jeg deraf,“ svarede den Fremmede, „at Vinden blæser fra den Kant, og det forekommer mig, som om jeg lugter Røg; det er sandsynligt, at vi maa være i Nærheden af et beboet Sted.“

Hans Beregning og hans fine Lugt satte mig i Forundring. Jeg befalede Rudsten at føre til. Hestene arbejdede sig møjssommeligt frem gjennem den dybe Snee. Ribitka'en bevægede sig langsomt fremad, var snart oppe paa Sneedyngerne, snart igjen nede og væltede snart til den ene, snart til den anden Side, ret som et Skib, der tumles om paa det oprørte Hav. Sabeljitsj stønnede og puffede mig hvert Dieblif i Siden. Jeg lod Maatten gaa ned, indhyllede mig i min Pels og vuggedes endelig i Søvn af Stormens Sang og den langsomme Rjorsels Bevægelse.

Jeg havde en Drom, som jeg aldrig siden har kunnet glemme, og i hvilken jeg endnu i dette Dieblif seer noget prophetisk, naar jeg bringer besynderlige Omstændigheder i mit Liv i Forbindelse med den. Jeg haaber, at Læseren undskylder mig i dette Punct, da han rimeligviis veed af Erfaring, hvormeget det ligger

i Menneskets Natur at hengive sig til Overtro, uagtet al mulig Foragt for Fordomme.

Jeg befandt mig just i den Sjælstilstand, i hvilken Virkeligheden træder tilbage for Phantasiens Billeder og blandes med dem i den første Sovns dunkle Syner. Det forekom mig som om Stormen endnu rasede og som om vi endnu vankede om paa den sneebedækkede, øde Steppe. Med Et fik jeg Die paa en Port og kjørte kort efter ind i Borgegaarden hos mine Forældre. Min første Tanke var Frygt for, at min Fader skulde blive vred paa mig for min ufriwillige Tilbagevenden under Hjemmets Tag og ansee den for en forsættelig Ulydighed. Med uroligt Sind sprang jeg ud af Kibitka'en og ser — min Moder, der med et Udtryk af dyb Sorg kommer mig imøde paa Trappen. „Tys! Tys!“ siger hun til mig, „Din Fader ligger for Døden og ønsker at tage Afsked med Dig.“ — Greben af Skræk følger jeg hende til Sovestammeret. Det er svagt oplyst, og rundt om Sengen staae Folk med Sorgens Udtryk i deres Ansigter. Jeg træder ganske sagte hen til Sengen; Moder trækker Forhængen tilside og siger: „Andrej Petrovitsj, Petrusja er kommen; han er vendt tilbage ved Efterretningen om Din Sygdom; giv ham Din Velsignelse!“ Jeg faldt paa Knæ og hesteed mit Blik paa den Syge. Men hvad? Istedetfor min Fader ser jeg en Mand med et sort Skjæg ligge i Sengen og see venligt paa mig. I min Forvirring vendte jeg mig til Moder og sagde: „Hvad betyder dette? Dette er jo ikke Fader; og hvad Grund har jeg til at bede

denne Mand om hans Belsignelse?" „Det er det Samme, Petrusja," svarede Moder, „det er Din Forlover; kys ham paa Haanden og lad ham give Dig sin Belsignelse!" . . . Jeg gjorde det ikke. Da sprang Manden med Eet ud af Sengen, trak en Dre frem af Bæltet og begyndte at slaae om sig til alle Sider. Jeg vilde løbe min Vej, men kunde ikke; Bærelset fyldtes med døde Skikkelser. Jeg snublede over dem og gled i Blodspølen paa Gulvet. Den skræffelige Mand kaldte venligt paa mig og sagde: „Vær ikke bange; kom hen til mig, at jeg kan give Dig min Belsignelse!" Forsærdelse og Naadvildhed bemægtigede sig mig, . . . men i det Samme vaagnede jeg; Hestene stode stille; Saveljitsj holdt mig i Haanden og sagde: „Stig ud, Herre! nu ere vi Der."

„Hvor ere vi?" spurgte jeg, idet jeg gned mine Øine.

„Bed Kroen. Gud har staaet os bi, og vi ere stødt lige paa Gjerdet. Stig hurtig ud, Herre og kom ind og varm Dig!"

Jeg sprang ud af Ribitska'en. Stormen rasede endnu, skjøndt med mindre Hestighed. Det var saa mørkt, at man gjerne kunde have løbet med Panderne mod hinanden. Værten kom os imøde i Porten med en Lygte under Kappen og førte mig ind i et lidet men særdeles propert Bærelse, der oplystes af et Spaanelys. Paa Bæggen hængte et Kasterer og en høj Kosakhue.

Værten var en dunst Kosak og saa ud til at være en tredsindstyve Aar, skjøndt endnu rask og rørig. Saveljitsj bar Rejsefrinet ind

til mig, for at vi kunde lave The, hvortil jeg aldrig nogensinde havde følt en saa stor Trang som nu. Værten gif for at rette an.

„Hvor er vor Fører bleven af?“ spurgte jeg Sabeljitsj.

„Her, Deres Velbaarenhed!“ svarede en Stemme ovenfra. Jeg saae op til Sengestedet under Loftet og fik Die paa et sort Skjæg og tvende lgnende Dine.

„Hvorledes, Bro'er, er Du forfrussen?“

„Hvem vilde ikke blive forfrussen, naar man kun har en eneste maadelig Raftan? Jeg havde nok en Pels, men hvorfor skjule min Synd? Jeg satte den i Pant igaarastes hos Brændeviinsskjenkeren: da generede Frosten mig ikke saameget.“

I det Samme kom Værten ind med en kogende Themastine; jeg tilbød vor Fører en Kop The; og Personen sprang ned fra Sengestedet. Hans Udortes forekom mig mærkeligt. Han kunde omtrent være en fyrgetyve Aar, var af Middelhøide, mager af Ansigt og bredskuldret. I hans sorte Skjæg viste sig enkelte graae Haar; hans store livlige Dine spillede uafsladeligt. Hans Ansigt havde et ret behageligt, men forslagent Udtryk. Hans Haar vare afklippede cirkelformig, og han var iført en pjaltet Raftan og tartariske Beenklæder. Jeg gav ham en Kop The; han smagte paa den og gjorde Ansigt.

„Gjør mig den Tjeneste, Deres Velbaarenhed, og lad dem give mig et Glas Viin; vi Rosaffer drikke ikke The.“

Jeg opfyldte med Fornøielse hans Ønske.

Bærten tog Flaske og Glas ud af et Skab, gik hen til ham, og sagde, idet han saae ham ind i Ansigtet:

„Aha! Du igjen i vor Egn! Hvor kommer Du nu fra i Verden?“ Vor Fører blinkede paa en betegnende Maade med Dinene og svarede forblummet:

„Jeg har været i Rjoffenhaven og pillet Champesro op; Bedstemoder fastede en Steen efter mig; men den ramte ikke. Nu, og Deres Folt?“

„Deres Folt!“ svarede Bærten, idet han fortsatte den forblummede Samtale. „De vilde have ringet til Aftenmesse, men Præstefonen vilde ikke; Præsten er i Selskab, og Djævlene i Landsbyen.“

„Tys, Bro'er!“ sagde vor Fører; „saac vi Regn, saac vi ogsaa Champignoner, og saac vi Champignoner, saac vi ogsaa nok Bastkurve til at samle dem i: men (her blinkede han atter med Dinene) stik nu Dren i Beltet: Førsteren er i Skoven. — Paa Deres Velbaarenheds Velgaaende!“

Med disse Ord tog han Glasset, korsede sig og tømte det i eet Drag. Dernæst bukkede han for mig og krøb atter op paa Sengestedet.

Dengang forstod jeg slet Intet af denne Rjeltringe-Samtale, men senere kunde jeg begribe, at Talen var om den volgaiske Hær, der netop paa den Tid var bleven kuet efter Oprøret i Aaret 1772. Saveljitsj hørte efter med et Udtryk af stor Utilfredshed. Han fastede mistænksomme Blik snart paa Bærten,

snart paa Førereren. Kroen eller „Umjot'en“, som de kaldes der i Egnen, laae assides i Steppen langt fra enhver menneskelig Bolig og havde megen Lighed med et Opholdssted for Røvere. Men her var nu Intet ved at gjøre. Det var ikke at tænke paa at fortsætte Reisen. Saveljitsj's Uro morede mig meget. Jeg besluttede imidlertid at overnatte der og lagde mig paa Bænken. Saveljitsj frøb op paa Raffelovnen; Værten lagde sig paa Gulvet. Snart snorkede alle Mand, og jeg faldt i en Søvn saa dyb, som om jeg aldrig skulde vaagne op igjen.

Da jeg vaagnede temmelig seent næste Morgen, saae jeg, at Stormen havde lagt sig. Solen skinnede. Sneen laae som et blændende Tæppe paa den uoverskuelige Steppe. Der var spændt for. Jeg afgjorde mit Mellemværende med Værten, der forlangte en saa moderat Betaling, at ikke engang Saveljitsj efter sin Sædvane gav sig til at kjæbles eller prutte med ham, og at han aldeles slog den Mistanke af Hovedet, som han havde næret Dagen iforveien. Jeg lod Førereren kalde, takkede ham for den os beviste Tjeneste, og befalede Saveljitsj at give ham en halv Rubel i Drikkepenge. Saveljitsj satte et suurt Ansigt op.

„En halv Rubel i Drikkepenge!“ sagde han, „af hvad Grund? maaskee fordi Du gav ham Lov til at kjøre med til Kroen? Men som Du vil, Herre; skjøndt vi just ikke have Oversflødighed af halve Rubler. Naar man vil give alle og enhver Drikkepenge, kan man snart selv komme til at sulte.“

Jeg kunde ikke sige noget hertil. Pengenes Anvendelse beroede, ifølge mit Veste, aldeles paa ham. Det ærgrede mig dog, at jeg ikke kunde vise min Taknemmelighed mod et Menneske, der havde udfriet mig, om end ikke af en stor Ulykke, saa dog af en meget ubehagelig Stilling.

„Godt,“ sagde jeg koldblodig; „vil Du ikke unde ham en halv Rubel, saa udsøg til ham et eller andet af mine Klædningsstykker. Han er altfor tyndt klædt. Giv ham min Hare-skindspels!“

„For Himlens Skyld, Petr Andrejitsj!“ sagde Saveljitsj, „hvorfor skal han have Din Hare-skindspels? Han drikker den blot op, den Hund, i den første den bedste Kippe!“

„Om jeg drikker den op eller ikke, det er jo noget, der ikke kommer Dig ved, Gamle!“ sagde Landstrygeren. „Hans Velbaarenhed under mig sin egen Pels: det er saaledes Din Herres Villie, og som hans Tjener er det Din forbandede Skyldighed at tie og adlyde.“

„Frygter Du ikke for Herrens Straf, Canaille!“ svarede Saveljitsj med opbragt Stemme. „Du har snuset op, at Barnet ikke endnu er kommen til Skjels Aar og Alder, og Du gør Dig en Glæde af at benytte Dig af hans Uforstand og rigtig plukke ham. Hvad skal Du med hans Hare-skindspels, som Du ikke engang kan faae paa Dine forbandede store Skuldre?“

„Ingen Raisoneren!“ sagde jeg, „bring Pelsen hid!“

„Herre, Du min Gud!“ stønnede Savel-

jitsj. „Harefkindspelsen er saa god som ny! Og var det saa endda et ordentligt Menneske, der skulde have den og ikke denne halv nøgne Drukkenbolt!“

Imidlertid kom Harefkindspelsen for en Dag. Landstrygeren gav sig da ogsaa strax til at probere den, og det viste sig da ogsaa virkelig, at den, som endog var temmelig lille til mig, var altfor snever til ham. Dog vidste han Naad derfor og fik den paa ved at sprænge Sømmene. Saveljitsj var nærved at brøle af Harm, da han hørte, hvorledes Traadene begyndte at give sig. Landstrygeren var overordentlig glad over min Present. Han fulgte mig ud til Ribitka'en og sagde med et dybt Buf: „Jeg takker Deres Velbaarenhed! Herren lønne Dem for Deres gode Gjerning! Jeg skal aldrig glemme Deres Godhed!“ Han gik dernæst sin Vej og jeg kjørte videre uden at lægge Mærke til Saveljitsj's Argrelse, og snart havde jeg glemt baade Sneestormen Dagen iforveien, og min Fører og Harefkindspelsen.

Ved min Ankomst til Drenborg begav jeg mig strax til Generalen. Jeg fandt i ham en Mand af høi Bæret, men noget bøiet af Alderen. Hans lange Haar var ganske hvidt. En gammel falmet Uniform mindede om Krigeren fra Anna Ivanovnas Tider og han talte med en stærk tydsk Accent. Jeg leverede ham min Faders Brev. Ved at høre hans Navn saae han skarpt paa mig:

„Min Got!“ sagde han. „Det synes mig ikke ret lang siden Andrej Petrovitsj var af

Din Alder; og nu, see hvilken rask Dreng han allerede har! Ach! den Tit! den Tit!"

Han aabnede Brevet og begyndte at læse det halv høit og, idet han gjorde sine Bemærkninger derved:

„Naadige Herre, Ivan Karlovitsj, jeg haaber, at Deres Excellens" . . . Hvad er det for Ceremonien? Fui, skammer han sig ikke! Vel sandt, Disciplin er det Første af Alt, men hvem skriver saaledes til en gammel Kammerat? „Deres Excellens ikke har glemt" . . . Hm! . . . „og . . . da . . . salig Feltmarschal Münn . . . paa Marschen . . . og saa . . . Karolinka" . . . Ha, ha, Bruder! Han har endnu ikke glemt vore gamle Streger! — „Nu til Sagen . . . Dem min Dreng" . . . Hm! . . . „tage paa ham med Pindsvineskindshandsker . . ." Hvad er det, Pintschwineschindshandscher? Det maa være et russisk Ordsprog! . . . Hvad er det, tage paa ham med Pintschwineschindshandscher?" gjentog han, idet han vendte sig til mig.

„Det betyder," svarede jeg med saa uskyldigt et Ansigt som muligt, „at være mild imod En, ikke for streng, at lade ham have sin Frihed; det kalder man at holde ham med Pindsvineskindshandsker."

„Hm, jeg forstaaer . . . „og ikke lade ham have sin Frihed" . . . nei, det er tydeligt, at Pintschwineschindshandscher ikke betyder det . . . „Hermed . . . hans Päs" . . . Hvor er det? Ah, der . . . „Skrive til det sèmenovskiste" . . . Godt! Godt! Det skal skee . . . „Tillader Du, at en gammel Kammerat og Ven uden

videre Ceremonier omfavner Dig" . . . Ha! endelig er han kommen efter det . . . og saa videre, og saa videre . . . Nu, Kammerat!" sagde han, da han havde læst Brevet og lagt mit Pas tilside, „det skal der altjammen blive sørget for: Du skal blive ansat som Lieutenant ved det . . . Regiment, og for ikke at spille nogen Tid, skal Du allerede imorgen afgang til den bjælogorska'er Kræpostj, hvor Du skal tjene under Capitain Mironov, en vakker og hæderlig Mand. Der vil Du lære den praktiske Tjeneste og Disciplin. I Orenborg duer det ikke for Dig; Udspredeelse er skadelig for et ungt Menneske! I dag indbyder jeg Dig til Middag hos mig."

„Det bliver jo længere, jo værre!" tænkte jeg ved mig selv, „hvad har det nyttet mig til, at jeg var Gardefergeant næsten saagodtsom i Moders Liv! Hvad har det ført til? Til det . . . Regiment og til en afsidens Kræpostj paa Grændsen af Kirgiskaisaffernes Stepper!" . . . Jeg spiste til Middag hos Andrej Karlövitsj, selv tredie med ham og en gammel Adjutant. Der herskede ved hans Bord streng tydsk Defonomi og jeg formoder næsten, at Frygt for af og til at see en oversflødig Gæst ved sit Pebersvende-Bord for endeel var Grunden til, at Generalen saameget paastyndede min Afgang til Garnisonen. Næste Dag tog jeg Afsted med ham og afgik til mit Bestemmelsestid.

Tredie Capitel.

Kræpostj'en.

Vi i Fortet leve, sit
 Brød til Føde, Vand til Drif.
 Naar de vilde Fienders Trods
 Melder sig som Gæst hos os,
 Vi et Gilde dem skal byde,
 Med Kardætter lystigt skyde!

Soldatersang.

Gamle Folk, Fa'ertil!

„Møders Søn.“

Den bjælogorsta'er Kræpostj' laae omtrent en fyrgetyve Verster fra Drenborg. Veien gif langs med Fjæks steile Bred, Floden var ikke endnu tilfrusjen og dens blyfarvede Bølger skyllede mørke og melankolske mod de eensformige Bredder, der vare bedækkede med hvid Sne. Bag dem udbredte sig de firgisske Stepper. Jeg hemsant i Betragtninger, der for største Delen vare sørgelige. Garnisonslivet havde kun lidet tillokkende for mig. Jeg søgte at danne mig et Billede af Capitain Mironov, min tilkommende Foresatte, og forestillede mig ham som en streng, barst gammel Mand, der var istand til, for den mindste Ubetydelighed at sætte mig i Arrest paa Vand og Brød. Imidlertid begyndte Mørket at falde paa. Vi kjørte temmelig rast.

„Hvor langt have vi nu til Kræpostj'en?“
 spurgte jeg Rudsten.

„Ikke ret langt!“ svarede han. „De kan allerede see den der!“

Jeg saa mig om til alle Sider i den Forbentning, at saaie Die paa store Bastioner, Taarne og Bolde; men jeg kunde ikke see andet end en udsel Landsby, der var omgivet med et Plankeværk af Træ. Paa den ene Side stode tre eller fire Høstakke, halvt bedækkede af Sneen; paa den anden en skjev og hældende Mølle med Basttræssvinger, der bevægede sig dovent.

„Hvor er da Kræpostj'en?“ spurgte jeg forundret.

„Der ligger den,“ svarede Rudsten, og pegede paa Landsbyen, som vi nu netop kjørte ind i.

Bed Vorten saaie jeg en gammel støbt Kanon; Gaderne vare snevre og krumme, Hytterne lave og for største Delen straatækkede. Jeg befalede at kjøre til Commandantboligen og et Dieblis efter holdt Ribitka'en udenfor et lidet Træhuus, der var bygget paa et høitliggende Punkt, nærved Kirken, der ligeledes var af Træ.

Der kom Ingen ud for at tage imod mig. Jeg gik ind i Forstuen og lukkede Døren op til det forreste Værelse. I dette sad ved et Bord en gammel Invalid og lappede en grøn Uniform paa Albuen med en blaa Lap. Jeg befalede ham at melde mig.

„Gaae indenfor, Fa'er,“ svarede Invaliden, „vore Folk ere hjemme.“

Jeg traadte ind i et propert, gammeldags meubleret, lille Værelse. I et Hjørne stod et

Skab med Huusgeraad; paa Bæggen hængte et Officieersdiplom i Glas og Ramme; rundt om det var Bæggen smykket med Træbilleder, der forestillede Indtagelsen af Kistrin og Stjafkov, samt tillige „Brudgommens Balg“ og „Rattens Begravelse.“ Ved Vinduet sad en gammel Kone i et Livstykke og med et Tørflæde om Hovedet. Hun var isærd med at vinde noget Garn, som en eenøiet gammel Mand i Officieersuniform holdt for hende paa de udstrakte Arme.

„Hvad godt, min Kjære?“ spurgte hun mig, idet hun fortsatte sin Bestjefstiggelse. Jeg svarede, at jeg var kommen i Tjenestefager, og at jeg ifølge min Skyldighed indsendte mig for at melde mig hos Capitainen, og disse Ord henvendte jeg til den eenøiede Gamle, som jeg antog for Commandanten; men Værtinden afbrød min udenad lærte Ramse og sagde:

„Ivan Kusmitsj er ikke hjemme; han er gaaet hen at besøge Pater Gerasim; men det gjør Intet, Fa'erkille, jeg er hans Kone. Vær velkommen hos os og sæt sig ned, Fa'erkille!“

Hun kaldte paa Pigen og befalede hende at sige til Underofficieeren, at han skulde komme ind. Den eenøiede Gamle tilfastede mig nysgjerrige Blif.

„Tør jeg spørge?“ sagde han, „ved hvad Regiment De har staaet?“

Jeg tilfredsstillede hans Nysgjerrighed.

„Og tør jeg spørge?“ vedblev han, „af hvad Grund det har behaget Dem at ombytte Tjenesten i Gården med Garnisonstjenesten?“

Jeg svarede, at det saaledes havde været mine Foresattes Villie.

„Formodentlig for en eller anden Streg, der var uvasende for en Gardeofficieer?“ — vedblev den utrættelige Spørger.

„Hold dog engang op med Din Snak,“ sagde Fruen til ham; „Du seer, at det unge Menneske er træt efter Rejsen; han har nu ikke Tid til det (hold Hænderne mere lige ud!). Og Du, min Fa'er!“ vedblev hun, idet hun henvendte sig til mig, „tag Dig det ikke nær, at de have sendt Dig her til dette afsides Sted. Du er ikke den første, og bliver heller ikke den sidste. Blot Taalmod — saa bliver Alt godt. Det er nu allerede en fem Aar siden at Sjva-brin Aleksej Jvanytsj blev forsat hertil paa Grund af Drab. Gud maa vide, hvad Synd der har hildet ham; seer Du, han kjørte udenfor Byen med en Lieutenant, de tog deres Raarder med, stak løs paa hinanden og Aleksej Jvanytsj stak Lieutenanten ihjel og det i to Vidners Overværelse! Men hvad skal man sige dertil; Synden er Enhvers Herre!“

I det Samme traadte Underofficeren ind, en ung, velstakt Kosa.

„Maksimysj!“ sagde Fruen til ham. „Anvils Hr. Lieutenanten Qvarteer, men et pro-pert.“

„Som Fruen befaler,“ svarede Underofficeren. „Skal jeg indqvartere Hs. Velbaarenhed hos Jvan-Polesjajev?“

„Nei, vist ikke, Maksimysj,“ sagde Fruen; „Polesjajev har saa lidt Plads; han er ogsaa min Gudsader, og han husker altid, at vi ere

hans Overmænd. Anviis Hr. Lieutenant . .
Deres Fornavn og Familienavn, min Kjære?"

„Petr Andrejitsj."

„Anviis Petr Andrejitsj Dvarteer hos
Semen Rusov. Den Canaille drev sin Plag
ind i min Kjøkkenhave. Nu, Maksimjtsj, hvor-
ledes staaer det ellers, er Alt i sin Orden?"

„Jo, Gud være lovet," svarede Kosakken;
„kun at Corporal Prokhorov og Ustinja Pegu-
lina i Badehuset ere komne i Totterne paa
hinanden om et Spand varmt Vand."

„Ivan Ignatjtsj!" sagde Fruen til den
eenbiede Gamle. „Gaae ud og skil Prokhorov
og Ustinja ad og undersøg, hvem der er den
Skyldige, og straf dem begge to! Nu, Mak-
simjtsj, gaae med Gud! Petr Andrejitsj, Mak-
simjtsj anviser Jer nu Jert Dvarteer."

Jeg tog Afsted. Underofficeren førte mig
til en Hytte, der laae paa den høie Flodbred
lige for Enden af Kræpostjen. Det Halve af
den beboedes af Semen Rusovs Familie, den
anden Halvdeel anvistes mig. Den bestod af
en ret net og reenlig Stue, der ved et Skille-
rum var deelt i to. Saveljitsj begyndte at
indrette sig der; jeg gav mig til at see ud af
det smalle lille Vindue. Foran mig udstrakte
sig den sorgelige Steppe. Straas oversfor stode
nogle enkelte Smaahytter; paa Gaden gik nogle
Høns omkring. En gammel Kone, der stod
paa en Trappe med et Trug paa Armen, kaldte
paa Svinene, der svarede hende med vensta-
belig Grynten. Og paa et saadant Sted var
det da, at jeg var fordømt til at henleve min
Ungdom! Der kom en vis ængstlig Følelse over

mig; jeg forlod Vinduet og gik derpaa tilfængs uden at spise til Aften og uden at bekymre mig om Sabeljitsj's Formaninger, der flere Gange med Bekymring udbød: „Min Gud og Herre! Du vil Intet have at spise! Hvad vil Herskabet sige, naar Barnet ligger her og bliver syg?“

Næste Dags Morgen havde jeg netop begyndt at klæde mig paa, da Døren aabnedes og en ung Officier af Middelhøide med et solbrændt og meget stygt men særdeles livligt Ansigt traadte ind til mig.

„Undskyld,“ sagde han paa Fransk, „at jeg uden videre Ceremonier kommer til Dem forat gjøre Deres Bekjendtskab. Jeg erfarede igaar, at De var ankommen hertil; Ønsket om dog endelig engang at see et menneskeligt Ansigt betog mig saaledes, at jeg ikke kunde holde ud at vente længere. Dette vil De kunne forstaae, naar De har levet her i nogen Tid.“

Jeg sluttede mig til, at dette var Lieutenanten, der var bleven forsat fra Garden paa Grund af en Duel. Vi bleve snart bekjendte. Sjvabrin var en klog Karl. Hans Underholdning var skarpsindig og interessant. Han beskrev mig med stor Eystighed Commandantens Familie, hans Omgangskreds og det Sted, hvor Skiebnen havde ført mig hen. Jeg loe ret af Hjertet. I det Samme traadte den Invalid ind, der, da jeg var hos Commandanten, sad og lappede paa Uniformen i det forreste Værelse. Han skulde hilse fra Basilisa Jegorovna og indbyde mig til Middag. Sjvabrin tilbød at gjøre mig Følgeskab.

Paa Veien til Commandantens Huus fik vi paa en Plads Die paa en Snees gamle Invalider med lange Vidste i Nakken og med trefantede Hatte. De stode opstillede i Front. Foran dem stod Commandanten, en rast, gammel Mand af høi Væxt, i Mankins-Slaabrok og med Nathue paa Hovedet. Da han fik Die paa os, kom han hen til os, sagde nogle venlige Ord til mig og gav sig atter til at commandere. Vi vilde være blevne der og have seet paa Exercitsen; men han bad os om at begive os til Basilisa Jegorovna og lovede strax at være hos os. „Og her,“ tilføiede han, „er Intet for Eder at see.“

Basilisa Jegorovna modtog os ligefremt og venligt, og omgikkes mig, som om vi vare gamle Bekjendte. Invaliden og Palasjka dækkede Bord.

„Hvad mon der gaaer af Ivan Kusmitsj, siden han er saa ibrig i Exercitsen idag!“ sagde Fruen. „Palasjka, kald paa Herren til Middagsbordet. Og hvor have vi Masja henne?“

I det Samme kom en ung Pige ind paa omtrent atten Aar, med et rundt, rødmsøst Ansigt, lyseblondt Haar, der var fjæmmet tilbage bag Ørene, der ogsaa vare ildrøde. Ved det første Diekast anstod hun mig ikke synderligt. Jeg var forud indtaget imod hende: Sjvabrin havde bestrevet mig Masja, Capitainens Datter, som en fuldkommen Tøsje. Masja Ivanovna satte sig hen i et Hjørne af Stuen og gav sig til at sye. Imidlertid blev der bragt Kaalsuppe ind paa Bordet. Da Basilisa Je-

gorovna ikke endnu saae noget til sin Mand, sendte hun atter Palasjka ud efter ham.

„Siig til Herren, at Gæsterne vente, at Raalsuppen staaer og bliver kold. Exercitsen gaaer, Gud skee Lov, ikke bort; han faaer Tid nok til at skrige sig hæd.“

Capitainen indfandt sig strax efter, ledsaget af den eenøiede Gamle.

„Hvad skal det betyde, Fa'ertil?“ sagde hans Kone til ham, „Maden har længe staaet paa Bordet, men Dig har man ikke kunnet faae fat paa.“

„Du maa vide, Basilise Jegorovna,“ svarede Ivan Kusmitsj; „at jeg har været beskæftiget i Tjenesten: jeg har været ved at exercere med Soldaterne.“

„Na, kom ikke med den Snak!“ udbrød Fruen. „Det er blot Snak, at Du exercerer med Soldaterne: ligesaa lidt som Du selv forstaaer Dig det mindste paa Tjenesten, ligesaa lidt kan Du faae den ind i deres Hoveder. Det havde været langt bedre, om Du var bleven hjemme og havde læst Bonner i Raskelovnsfrogen. Maa jeg bede vore Gæster at tage Plads!“

Vi satte os tilbords. Basilisa Jegorovna lod ikke Munden staae et Dieblif og overlæsfede mig med Spørgsmaal: hvem mine Forældre vare, om de endnu levede, hvor de opholdt sig og hvordan deres Formuestilstand var. — Da hun hørte, at Fader havde 300 Bønder, sagde hun:

„Min Gud! Gives der virkelig saa rige Folk i Verden! Vi Stakler derimod, min Kjære, have i det Hele, ifkun een eneste Sjæl,

Tjenestepigen Palasjka; men vi komme, Gud være lovet, dog saa nogenledes ud af det. Kun een Sorg have vi: Massja; Pigebarnet er nu giftesærdigt, og hvad Udstyr har hun? en tæt Kam, en Badekost, og tre Røpeler i Penge (Gud tilgibe mig!) det er ikke engang nok til at gaane i Bad for. Det er godt, hvis der findes et skikkeligt Menneske; ellers kommer hun nok til at sidde som Pige hele sit Liv igjennem."

Jeg fastede et Blik paa Massja Ivanovna; hun var blussende rød og en Taare trillede ned ad hendes Kind. Det gjorde mig ondt for hende og jeg skyndte mig at henlede Samtalen paa noget Andet.

"Jeg har hørt," sagde jeg temmelig ubetimeligt, "at Basjfirerne have isinde at overfalde Kræpostj'en."

"Af hvem, min Kjære har Du hørt det, om jeg maa spørge?" sagde Ivan Kusmitsj."

"Jo det fortalte man mig i Drenborg," svarede jeg.

"Det er blot Snak!" sagde Commandanten. "Vi have i lang Tid ikke hørt noget til dem. Basjfirerne ere skræmmede bort, og Kirgiserne, dem have vi saavel givet deres Befomst. Der er ingen Fare for, at de skulle prøve paa atter at overfalde os; men gjøre de det, saa skal jeg byde dem saaledes velkommen, at Lyften skal forgaae dem til at komme igjen idetmindste i den næste halve Snees Aar."

"Men er De ikke," vedblev jeg, idet jeg henvendte mig til Fruen, "ængstelig ved at være i en Kræpostj, der er udsat for saadanne Farer?"

„Banen, min Kjære!“ svarede hun. „For en Snees Aar siden, da vi bleve forsatte hertil fra Regimentet, hvor var jeg da (hvilket Gud forbyde atter at blive Tilfældet) bange for de uchristelige Hunde! Saa ofte jeg blot fik Die paa deres Løsseskindhuer, og blot hørte deres Hvinen, troe mig, min Kjære, saa blev jeg saa beflemt om Hjertet, som om det var ude med mig med det Samme. Men nu er jeg bleven saa vant dertil, at jeg ikke saameget som rører mig af Stedet, naar de komme og fortælle, at disse Canailler streife rundt om Kræpostj'en.“

„Basilisa Jegorovna er en særdeles modig Dame,“ bemærkede Sjvabrin med Vigtighed. Det kan Ivan Kusmitsj bevidne.“

„Ja, Du har Ret,“ sagde Ivan Kusmitsj; hun hører just ikke til de forsagte Fruentimmer!“

„Og Marja Ivanovna?“ spurgte jeg; „er hun ligesaa modig som De?“

„Masja modig?“ svarede hendes Moder. „Nei Masja er en stor Gufon. Naar hun blot hører et Geværskud, saa sitrer hun over hele Legemet. Da Ivan Kusmitsj for to Aar siden til min Navnedag fandt paa at skyde med vor Kanon, saa var hun, det stakkels Pigebarn, nærvæd at være omkommen af Angst og Stræk. Siden den Tid have vi slet ikke skudt mere med den forbandede Kanon.“

Vi stod fra Bordet. Capitainen og Fruen begav sig bort for at sove til Middag; jeg fulgte med Sjvabrin, med hvem jeg tilbragte Resten af Dagen.

Fjerde Capitel.

D u e l l e n.

Dg vær nu blot saa god at indta'e Positionen,
Saa skal De faae at see, jeg træffe kan Personen!
Ancasjin.

Der vare hengaaede nogle Uger og mit Liv i den bjælogorskaer Kræpostj var blevet ikke alene taaleligt, men endogsaa ret behageligt. I Commandantens Huus blev jeg modtaget som om jeg hørte til Familien. Baade Mand og Kone vare særdeles agtværdige Folk. Ivan Kusmitsj, der fra Soldatersøn var bleven Of-
ficer, var vel udannet og simpel, men Ret-
skaffenheden og Godheden selv. Han stod un-
der Tøffelen, hvilket ganske stemmede med hans Flegma; ogsaa Tjenestefager betragtede Basilisa Jegorovna som noget til Huusholdningen hen-
hørende og førte ligesaa vel Regimentet i Kræ-
postj'en som i sit eget Huus. Marja Ivanovna ophørte snart at være sty for mig. Vi gjorde hinandens Bekjendtskab og jeg fandt i hende en forstandig og følelsesfuld Pige. Saaledes knyttedes jeg næsten umærkeligt mere og mere til denne vakre Familie, endogsaa til Garniso-
nens eensiede Lieutenant, Ivan Ignatjtsj, om hvem Sivabrin havde opdigtet, at han stod i et utilladeligt Forhold til Basilisa Jegorovna, en Opdigtelse, der ikke havde mindste Skygge af Sandsynlighed; men det var heller ikke Sivabrins Sag.

Jeg blev ansat som Lieutenant. Tjenesten

trykkede mig just ikke. I denne velsignede Kræpostj kjendte man hverken til Monstringer eller Exercits eller Bagter. Kommandanten exercerede vel af og til med Soldaterne for sin egen Fornøielse, men han havde ikke endnu kunnet bringe det saavidt, at de alle vidste at skjelne mellem Høire og Venstre. Sjvabrin havde nogle faa franske Bøger. Jeg begyndte paa at læse dem og fik Lyst til Literaturen. Om Formiddagen læste jeg, øvede mig i at oversætte og undertiden ogsaa i at gjøre Vers; til Middag spiste jeg næsten altid hos Commandanten, hvor jeg da ialmindelighed tilbragte Resten af Dagen, og af og til om Aftenen traf sammen med Pater Gerasim og hans Kone Afulina Pamfilovna, den første af Sladdersøstrene i hele Egnen. Med A. J. Sjvabrin traf jeg, forstaaer sig, daglig sammen; men efterhaanden blev hans Selskab mig mindre og mindre behageligt. Hans evige Spøg og Snak paa Commandantens Families Regning og fornemmelig hans bidende Bemærkninger om Marja Ivanovna, vare mig meget imod. Anden Omgang var der ikke i Kræpostjen og jeg brød mig heller ikke om nogen anden.

Uagtet Forudsigelserne holdt Basjfirerne sig dog rolige. Trindt omkring vor Kræpostj herskede Fred og Ro, men den blev pludselig forstyrret ved en indre Strid.

Jeg har allerede omtalt, at jeg bestjestede mig med Literaturen. Mine Forsøg vare for den Tid ret gode, og Alekxandr Petrovitsj Sumarokov roste dem meget nogle Aar senere. Engang lyffedes det mig at forfatte et lille

Digt, som jeg selv var ret tilfreds med. Det er bekjendt, at Digterne undertiden under Paaskud af at hente Raad, søge at faae en villig Hører. Saaledes gif det ogsaa med mig. Da jeg havde reenskrevet mit lille Digt, tog jeg det med hen til Sjvabrin, der var den eneste i Kræpostjen, der var istand til at have nogen Dom om digteriske Frembringelser. Efter en lille Indledning tog jeg mit Heste op af Kommen og forelæste ham følgende Stropher:

Dræbende hver Elskovstante
Søger Glemsel jeg at naae;
Af, og ved at fly for Masja
Tænker jeg min Frihed faae.

Men de Dine, som mig fængslede,
For mig staa ved hvert mit Fjed;
De min Sjæl i Tvivl har hildet,
Har forstyrret al min Fred.

Du, som kjender mine Smerter,
Ynfes, Masja, over mig!
Da Du ser, at dybt jeg lider
Og fortryllet er af Dig.

„Hvad synes Dig om det?“ spurgte jeg Sjvabrin i Forventning af en Lovtale, som en Tribut, der useilbarlig tilkom mig. Men til min store Uergrelse erklærede Sjvabrin, der ellers ialmindelighed var overbærende, med Bestemthed, at mit Digt var maadeligt.

„Hvorfor finder Du det?“ spurgte jeg ham, idet jeg bed min Uergrelse i mig.

„Fordi,” svarede han, „slige Vers ere min Lærer, Basilj Kirilytsj Tredjakovskj værdige, og ganske minde mig om hans forlippede Rime-
rier.”

I det Samme tog han mig Hestet ud af Haanden og gav sig, idet han paa den meest bidende Maade spottede over mig, til ubarmhjertigt at gjenneengaae ethvert Vers, ja hvert Ord. Dette kunde jeg ikke udholde, jeg rev ham mit Heste af Haanden, og sagde, at det skulde blive sidste Gang i mit Liv, at jeg skulde vise ham noget af mine Arbejder. Sjvabrin lo saa smaat i Skjæget over denne Trudsel og sagde:

„Vi skulle faae at see, om Du holder Ord: Digterne maae have Tilhørere ligesom Ivan Kusmitsj en Snaps for Middagsbordet. Men hvad er det for en Masja, for hvem Du udtaler Dig med saa om en Videnstabs og Kjærlighedsaval? Det er dog vel aldrig Marja Ivanovna?”

„Om det saa var hende,” svarede jeg, „saa er det jo noget, der ikke kommer Dig ved. Jeg har hverken forlangt at høre Din Mening eller Dine Gissninger.”

„Ha, ha! egenkjærlige Forfatter og bestedne Elster!” vedblev Sjvabrin, idet han tirrede mig jo længere jo mere; „men hør et venstabeligt Raad; saafremt Du ønsker at gjøre Lykke, saa raader jeg Dig til at lade Versmageriet fare.”

„Hvad mener Du med det? Behag at forklare Dig noget tydeligere!”

„Med største Fornøielse. Jeg mener, at

hvis Du ønsker, at Masja Mironov skal komme til Dig i Mørkningen, saa skal Du istedetfor omme Nimerier hellere forcere hende et Par Drenringe."

Mit Blod kom i Oprør. Og hvad giver Dig Ret til at troe saaledes om hende?" spurgte jeg, neppe istand til at beherske min Uvillie.

"At jeg," svarede han med et djævelst Smil, "af Erfaring kjender hendes Smag og Character."

"Du lyver, Uøling!" raabte jeg som rasende. "Det er den skjændigste Løgn af Verden."

Sjvabrin skiftede Farve. "Det skal komme Dig dyrt nok at staae," sagde han, idet han knugede min Haand. "Det kræver Satisfaction."

"Til Tjeneste, naar det behager Dig!" svarede jeg, glad over som Sagerne stod. Jeg var i dette Dieblif i en saadan Stemning, at jeg kunde have trykket ham sønder og sammen.

Jeg begav mig strax til Ivan Ignatytsj og traf ham med Naalen i Haanden: Fruen havde sat ham til at trække Champignoner paa en Snor for at tørres til Vinteren.

"Ah, Petr Andrejitsj!" udbød han, da han fik Die paa mig; „velkommen! Hvad er det, der bringer Dem herhen? Hvad maa vi tilskrive den Fornøielse at see Dem, om jeg tør spørge?"

I al Korthed forflarede jeg ham nu, at jeg var kommen i Strid med Aleksæj Ivanitsj og at jeg kom for at bede ham, Ivan Ignatytsj om at være min Sekundant. Ivan Ignatytsj

hørte opmærksom min Tale tilende, idet han stirrende holdt sit ene Øie fæstet paa mig.

„Deres Mening er jo altsaa,” sagde han, „at De vil stifte Aleksæj Ivanytsj ihjel, og De ønsker, at jeg skal være Vidne dertil? Er det ikke saaledes, om jeg tør spørge?”

„Jo aldeles.”

„Tillad mig, Petr Andrejitsj! hvad er det dog, De har isinde at gjøre! De er kommen op at kjæbles med Aleksæj Ivanytsj? Det er da ikke saa stor en Ulykke, den! Skjældsord blive ikke hængende ved Klæderne. Han har skjældt Dem ud og De skjælder ham ud; han giver Dem en paa Øret, og de ham en paa Øret, ja to, tre og saa er det qvit; og vi skulle nok forlige Eder. Og saa: er det godt gjort at stifte sin Næste ihjel, om jeg tør spørge? Det kunde vel være godt nok, hvis De kunde gjøre det af med ham, jeg kan just ikke sige, at jeg selv gjør synderligt af ham; men hvis han nu staf Dem ihjel? Hvad vilde det ligne? Hvem blev Narren, om jeg tør spørge?”

Den forstandige Lieutenants Raisonnement bevægede mig ikke. Jeg blev ved min Beslutning.

„Som Dem behager,” sagde Ivan Ignatytsj; „gjør, som De finder for godt. Men hvorfor skal jeg være Vidne dertil? Af hvad Grund? Folk slaes; nu, er det saa stor en Maritet, om jeg tør spørge? Jeg har, Gud være min syndige Sjæl naadig, været med baade mod Svensken og mod Tyrken, og seet Alt med.”

Jeg gav mig isærd med nogetledes at

forflare ham en Sekundants Pligter, men Ivan Ignatytsj var ikke istand til at forstaae mig.

„Som De vil,“ sagde han. „Skal jeg absolut med ind i den Sag, saa maa jeg idetmindste først gaae til Ivan Kusmitsj, og ifølge min Tjenesteplicht melde ham, at man, tvertimod Tjenestens Interesse, pønser paa Myrderi her i Fortet; om det ikke skulde behage Hr. Commandanten at tage passende Forholdsregler.“

Jeg blev noget bange og gav mig til at bede Ivan Ignatytsj om Intet at sige til Commandanten; det var med Nød og Neppe, at jeg fik ham overtalt; endelig lovede han mig det og jeg besluttede at lade ham fare.

Aftenen tilbragte jeg efter Sædvane hos Commandanten. Jeg søgte at paatage mig en munter og ligegyldig Mine, for ikke at give nogen Anledning til Mistanke og for at undgaae ubeleilige Spørgsmaal; men jeg tilstaaer, at jeg ikke var i Besiddelse af den Koldblodighed, som næsten altid de gjøre sig til af, der have befundet sig i en lignende Stilling. Jeg var just denne Aften rørt og blød om Hjertet. Marja Ivanovna tiltalte mig mere end ialmindelighed var Tilfældet. Den Tanke opstod hos mig, at det maaskee var for sidste Gang jeg saae hende, og den gav hende i mine Dine noget rørende. Sjabrin indfandt sig ogsaa. Jeg tog ham til en Side og underrettede ham om min Samtale med Ivan Ignatytsj.

„Hvad skulle vi med Sekundanter?“ sagde han tørt: „Vi kunne behjælpe os uden dem.“

Vi bleve enige om, at Duellen skulde finde Sted bag de Høstakke, der stode ved Kræpostj'en

og at vi skulde mødes der næste Dags Morgen Klokken syv. Vor Samtale var tilsyneladende saa venstabelig, at Ivan Ignatytsj af Glæde derover kom til at fortælle sig.

„Saaledes skulde det have været forlænge siden,“ sagde han til mig med et glad Ansigt, „maadelig Fred er bedre end god Ufred, og, om end ikke ærlig meent, er den dog sundere.“

„Hvad for noget, Ivan Ignatytsj?“ sagde Fruen, der sad i et Hjørne af Stuen og lagde Rabale, „jeg hørte det ikke rigtigt.“

Ivan Ignatytsj havde bemærket nogle Tegn til Utilfredshed hos mig, og da han tillige erindrede sit Løfte, blev han noget forlegen, og vidste ikke, hvad han skulde svare. Sivabrin skyndte sig at komme ham til Hjælp.

„Ivan Ignatytsj opmuntre os til at forliges i Mindelighed,“ sagde han.

„Og hvem er det da, Fa'ertil, Du er kommen i Uenighed med?“

„Aah, jeg var nær kommen alvorlig op at strides med Petr Andrejitsj.“

„Hvorover?“

„Over en reen Ubetydelighed; over nogle Vers, Bassilisa Jegorovna!“

„Det er ogsaa noget at blive uenige over. Over nogle Vers! . . . men hvorledes gif det da til?“

„Det skal jeg sige Dem: Petr Andrejitsj har for nylig skrevet nogle Vers, som han læste for mig idag, og jeg gav mig til at nynne min Indlingsang:

„Capitaindatter, gaa
Ikke ud, naar Nat falder paa!“

Det gav Anledning til Striden. Petr Andrejitsj var nærvæd at blive vred; men saa betænkte han, at det maa staae Enhver frit for at synge, hvad ham lyster og dermed var Historien ude.“

Sjvabrins Uforstammenhed havde nær bragt mig ud af mig selv, men, med Undtagelse af mig, var der Ingen, der forstod hans frække Udflugter; idetmindste lagde Ingen Mærke dertil. Fra Vers kom nu Talen paa Digtere, og Commandanten gjorde den Bemærkning, at alle disse Folk vare liderlige Krabater og store Drukkenbolte, og raadede mig venstabelig til at give Afkald paa at digte, hvilket var en Beskæftigelse, der hverken var Tjenesten til Baade eller førte til noget Godt.

Sjvabrins Nærværelse var mig utaalelig. Jeg tog tidlig Afsked med Commandanten og hans Familie, begav mig hjem, undersøgte min Kaarde, prøvede dens Spids og gif dernæst tilsæns, efterat have befalet Saveljitsj at kalde paa mig Kloffen syv.

Næste Morgen til den bestemte Tid stod jeg allerede bag Staffene og ventede paa min Modstander, der snart indfandt sig.

„Man kan let træffe os her,“ sagde han; „vi maae skynde os.“

Vi toge vore Uniformfrakker af og trak blank; men i det Samme kom Ivan Ignatjitsj i Spidsen for fem Invalider frem bag en af Staffene. Han skulde hente os til Com-

mandanten. Vi bleve ærgerlige herover, men adlød; Soldaterne sloge Kreds om os og med Ivan Ignatjtsj i Spidsen marcherede vi til Kræpostj'en, idet han førte os ligesom i Triumf, spankende afsted med lange Skridt og en særdeles vigtig Mine.

Vi marscherede ind i Commandantens Huus. Ivan Ignatjtsj slog Døren op paa vid Gab og forkyndte med triumferende Stemme:

„Her bringer jeg dem!“

Basilisa Jegorovna kom os nu imøde.

„Ak, Børnlille! Hvad ligner dette her? Hvorledes? Hvad? her i vor Kræpostj at anstifte Myrderi! Ivan Kusmitsj, i Arrest med dem, og det strax! Petr Andrejitsj! Aleksæj Ivanytsj! hid med Jeres Raarder, hid med dem! Palassjka, læg dem ind ind i Pulterkammeret. Petr Andrejitsj! Det havde jeg ikke ventet mig af Dig! Skammer Du Dig ikke? Med Aleksæj Ivanytsj er det sin egen Sag: han er bleven forsat fra Gården paa Grund af Drab, og han er en gudsforgaaen Krop; men Du? Vil Du ogsaa samme Vei?“

Ivan Kusmitsj var fuldkommen enig med sin Egtefælle og sagde gjentagne Gange:

„Det er meget rigtigt, hvad Basilisa Jegorovna siger. Dueller ere udtrykkelig forbudne i Krigsartifflerne.“

Imidlertid fik Palassjka vore Raarder, som hun satte ind i Pulterkammeret. Jeg kunde ikke lade være at lee, Sjvabrin derimod bevarede sin alvorlige Mine.

„Med al Agtelse for Dem forresten,“ sagde

han med koldblodig Rolighed til Fruen, „kan jeg ikke undlade at bemærke, at det er spildt Møie, at De har gjort Dem den Uleilighed, at affige Dom over os. Det maa De overlade til Ivan Kusmitsj, det er hans Sag.“

„Ah, Fa'ertil!“, udbrød Fruen; „er maa-
ske Mand og Kone ikke Et, et Legeme og en Sjæl? Ivan Kusmitsj! Hvad staaer Du der og gaber efter? Sæt dem strax paa Band og Brød, hver i sit Hjørne, for at de kunne svede Galstaben ud; og lad Vater Gerasim paalægge dem Bod, at de kunne bede Gud om Tilgivelse og vise Anger for Menneskene.“

Ivan Kusmitsj vidste ikke, hvad han skulde beslutte sig til. Marja Ivanovna var usæd-
vanlig bleg. Lidt efter lidt lagde dog Uveiret sig; Fruen slog sig tiltaals og paalagde os at omfavne og kysse hinanden. Palasjka leverede os vore Raarder tilbage og vi forlode Com-
mandantens Huus tilsyneladende forsonede. Ivan Ignatjtsj fulgte med os.

„Skammer De Dem ikke over, at have gjort Melding om Sagen til Commandanten, da De dog havde lovet ikke at gjøre det?“ sagde jeg til ham i en vred Tone.

„Jeg har, saasandt som Gud er hellig, ikke sagt et Ord derom til Commandanten,“ svarede han; „Basilisa Jegorovna har loffet Alt ud af mig. Det er hende, der har foran-
staltet Alt uden Commandantens Vidende. For-
resten takker jeg Gud for, at Sagen har faaet det Udfald.“

Med disse Ord forlod han os og begav sig hjem, og Sivabrin og jeg lodes alene.

„Bort Mellemværende kan ikke være afgjort hermed,” sagde jeg til ham.

„Nei,” svarede Sivabrin, „De skal med Deres Blod komme til at undgælde for Deres Frækhed; men man vil rimeligviis holde Die med os; vi maae forstille os i nogle Dage. A revoir!”

Og vi skiltes ad, som om der slet Intet var passeret.

Da jeg atter indfandt mig i Commandantens Huus, satte jeg mig efter Sædvane hen til Marja Ivanovna. Ivan Kusmitsj var ikke hjemme; Basilisa Jegorovna var bestjefstiget i Huset. Vi talte halvt hvissende sammen. Marja Ivanovna bebreidede mig med Omhed den Bekymring, jeg havde forboldet dem alle ved min Strid med Sivabrin.

„Jeg var nær ved at døe af Angst,” sagde hun, „da man kom og fortalte os, at De vilde duellere paa Kaarder. Hvor Mandfolkene dog ogsaa ere underlige! Blot for et Ords Skyld, som efter en Uges Forløb rimeligviis ganske var glemt igjen, ere de strax rede til at duellere og opofre ikke alene Livet, men ogsaa deres Rolighed og Lykke, som . . . Men jeg er overbevist om, at det ikke er Dem, der har foranlediget Striden. Det maa være Aleksæj Ivanytsoj, der er den Skyldige.”

„Og hvoraf troer De det, Marja Ivanovna?”

„Jo . . . han er saadan en Spottefugl! Jeg lider ikke Aleksæj Ivanytsoj. Han er mig modbydelig; men besynderligt nok: for Intet i

Verden vilde jeg have, at han skulde finde mig ubehagelig. Det vilde forurolige mig meget."

"Og hvad troer De, Marja Ivanovna? Troer De, at De interesserer ham eller ikke?"

Marja Ivanovna stammede og rødmede.

"Det forekommer mig . . ." sagde hun, "jeg troer, at jeg interesserer ham."

"Hvoraf troer De det?"

"Deraf, at han har friet til mig."

"Friet til Dem! Han friet til Dem? Naar da?"

"Ifjor. Et Par Maaneder før Deres Ankomst."

"Og De gav ham Kurven?"

"Som De seer. Vel sandt, Aleksej Ivanovitsj er en forstandig Mand, af god Familie, og han har Formue; men dog, naar jeg blot tænker paa, at jeg ved Bilsjen i Kirken skulde kysse ham i Alles Paashyn . . . Nei det kunde jeg ikke gjøre for Alt i Verden."

Marja Ivanovnas Ord aabnede Dinene paa mig og forklarede mig meget, som var mig dunkelt. Nu forstod jeg den haardnakkede Bagtalelse, hvormed Sjvabrin forfulgte hende. Det var rimeligt, at han havde bemærket vor gjensidige Tilbøielighed og at han søgte at fjerne os fra hinanden. De Ord, der havde givet Anledning til vor Strid, syntes mig langt hæsligere nu, da jeg istedetfor en grov og uanstændig Spot, i dem saae en overlagt Bagvaskelse. Det Onske at revse den frække Bagvasker blev endnu heftigere hos mig, og jeg ventede med Utaalmødighed paa en gunstig Leilighed dertil.

Denne kom snart. Næste Dag, da jeg just hængte over en Elegi og i Forventning af at der skulde falde mig et Niim ind, sad og tyggede paa min Pen, piffede Sjvabrin paa mit Bindue. Jeg lagde Pennen fra mig, tog min Kaarde og gif ud til ham.

„Hvorfor opsætte det længere?“ sagde Sjvabrin til mig; „nu holder man ikke længer Die med os. Lad os gaae ned til Floden. Der forstyrres Ingen os.“

Vi begav os derhen sammen uden at verle et Ord. Efter at have passeret den steile Sti, standsede vi ved Bredden af Floden og trak blank. Sjvabrin var mere øvet end jeg, jeg derimod stærkere og dristigere, og Mr. Beau-pré, der tidligere havde været Soldat, havde givet mig nogle Lektioner i Fegtekonsten, hvilke jeg nu ogsaa benyttede. Sjvabrin havde ikke ventet at finde en saa farlig Modstander i mig. Det varede længe, inden nogen af os var istand til at tilføie den anden nogen Skade; endelig, da jeg bemærkede, at Sjvabrins Kræfter astog, trængte jeg med Hidsighed ind paa ham og var nær ved at jage ham ned i Floden. Med Et hørte jeg ham lydeligt nævne ved Navn. Jeg saa mig om og fik Die paa Saveljitsj, der ad Klippestenen kom løbende henimod mig I samme Dieblif fik jeg et kraftigt Stik i Brystet under den høire Skulder, og segnede om uden Besindelse.

Femte Capitel.

Kjærlighed.

At Du Pige, skønne Pigelil
 Bøgt Dig vel-Pige, gift Dig ei som ung;
 Tag paa Raad, Pige, Fader, Moder først,
 Fader, Moder først, saa Din hele Slægt;
 Saml' Forstand, Pige, først Forstand, Pige,
 Saml' Dig Medgift saa til Forstand!

Folkefang.

Finder en Anden Du bedre end mig, Du mig
 glemmer,
 Finder en Anden Du værre end mig, Du mig
 husker.

Samme.

Da jeg var kommen til mig selv igjen,
 kunde jeg i lang Tid ikke erindre det Mindste
 eller begribe, hvad der var hændet med mig.
 Jeg laae i en Seng i et mig ubekjendt
 Værelse og følte mig meget afkræftet. Foran
 mig stod Saveljitsj med et Lys i Haanden.
 En Anden løste med stor Forsigtighed de Bind,
 hvormed mit Bryst og min Skulder vare bundne.
 Lidt efter lidt klaredes mine Tanker. Jeg
 erindrede nu min Duel, og sluttede mig til, at
 jeg maatte være bleven saaret. I det Samme
 hørte jeg en Dør knarke.

„Hvorledes staaer det? Hvorledes er det
 med ham?“ hviskede en Stemme, som jeg
 sitrede ved at høre.

„Det er endnu bestandig det Samme,“
 svarede Saveljitsj med et Suk; „han er endnu

bestandig uden Bevidsthed; det er nu paa femte Dag."

Jeg vilde vende mig om, men kunde ikke. „Hvor er jeg? Hvem er her?" sagde jeg med Anstrengelse. Marja Ivanovna traadte hen til min Seng og boiede sig over mig.

„Hvorledes staaer det? Hvorledes har De det?" spurgte hun.

„Jo, Gud ske Lov," svarede jeg med svag Stemme. „Er det Dem, Marja Ivanovna? Siig mig . . ."

Jeg var ikke istand til at sige mere; min Stemme svigtede mig. Saveljitsj aandede op og Glæden malede sig i hans Ansigt.

„Han er kommen til sig selv igjen! Han er kommen til sig selv igjen!" gjentog han. „Lobet være Du, Herre! Nu, min kjære Petr Andrejitsj! Hvor Du har gjort mig bange! Nu er det allerede paa femte Dag . . ."

Marja Ivanovna afbrød ham. „Tal ikke ret meget til ham, Saveljitsj," sagde hun. „Han er endnu saa svag."

Derpaa gik hun, og lukkede ganske sagte Døren i efter sig. Mit Sind kom i Bevægelse. Jeg var altsaa i Commandantens Huus; Marja Ivanovna havde været hos mig. Jeg vilde gjøre Saveljitsj nogle Spørgsmaal, men den Gamle gav sig til at ryste paa Hovedet og stoppede Fingrene i Ørene. Uergerlig herover lukkede jeg Dinene, og faldt snart i Søvn.

Da jeg vaagnede, kaldte jeg paa Saveljitsj, men istedetfor ham saae jeg Marja Ivanovna staae foran mig; hendes engleblide Stemme lyfenskede mig. Jeg er ikke istand til at be-

skrive den henrykkende Følelse, der i dette Dieblif bemægtigede sig mig. Jeg greb hendes Haand, trykkede den til mine Læber, og rørt vædede jeg den med mine Taarer. Marja tog den ikke fra mig . . . og paa engang berørte hendes Læber min Kind, og jeg følte deres varme og friske Kys. En Ild foer igjennem mine Arer.

„Kjære, gode Marja Ivanovna," sagde jeg til hende, „bliv min, samtyk i min Lykke!"

Hun kom til sig selv. „For Guds Skyld, forhold Dem rolig," sagde hun, idet hun tog sin Haand ud af min. „De er endnu ikke uden Fare: Saaret kan bryde op. Staan Dem selv, om end blot for min Skyld."

Med disse Ord gik hun ud og lod mig tilbage i salig Henrykkelse. Lykken gav mig atter Liv. Hun bliver min! Hun elsker mig! Denne Tanke opfyldte hele mit Væsen.

Fra nu af bedredes jeg Dag for Dag. Regimentsbadstferen behandlede mig; thi der var ingen anden Læge i Kræpostjen, og han var, Gud være lovet, ikke selvklod. Min Ungdom og Naturen selv paastyndede min Helbredelse. Hele Commandantens Familie pleiede mig. Marja Ivanovna forlod mig ikke et Dieblif. Man gjetter let, at jeg benyttede den første gunstige Leilighed til at gjentage min, tidligere afbrudte, Erklæring, og Marja Ivanovna hørte nu taalmodigere paa mig. Uden mindste Snerperi tilstod hun mig sin inderlige Tilbøielighed og sagde, at hendes Forældre sikkert vilde glæde sig over hendes Lykke. „Men betænk ogsaa

vel," tilføiede hun, „om der ikke muligt ville være Hindringer fra Dine Forældres Side?"

Jeg faldt i Tanke. Om min Moders Omhed tvivlede jeg ikke; men, naar jeg satte mig ind i min Faders Character og Tænkemaade, følte jeg, at min Kjærlighed ikke syn-derligt vilde røre ham, og at han vilde be-tragte den som en Ungdomsdaarskab. Dette tilstod jeg aabenhjertigt for Marja Ivanovna, men besluttede imidlertid at skrive til min Fader i saa veltalende Udtryk som muligt og at bede ham om hans faderlige Belsignelse. Mit Brev viste jeg Marja Ivanovna, der fandt det saa over-talende og inderligt, at hun ingen Tvivl næ-rede om et heldigt Resultat og med Ungdom-mens og Kjærlighedens hele Tillid hengav sig til sit omme Hjertes Følelser.

Med Sivabrin forsonede jeg mig i mine første Reconvalescentdage. Ivan Kusmitsj gjorde mig Bebreidelser for Duellen og sagde til mig:

„Ja, Petr Andrejitsj! Jeg burde egentlig belægge Dig med Arrest, men Du er nu allerede bleven straffet nok uden det. Men Aleksæj Ivanytsj derimod sidder endnu paa Vand og Brød i Proviantmagasinet, og hans Kaarde har Basilisa Jegorovna under Laas og Lufke. Lad ham kun gaae i sig selv og angre det Skete!"

Jeg var altfor lykkelig til at jeg kunde give nogen fjendtlig Følelse Rum i mit Hjerte. Jeg bad for Sivabrin og den gode Comman-dant besluttede sig, med sin Kones Samtykke, til at sætte ham i Frihed. Sivabrin indfandt sig hos mig, udtalte sin dybe Beklagelse over

hvad der var hændet imellem os, tilstod, at han alene var den Skyldige, og bad mig at glemme det Skete. Da jeg af Naturen ikke er tilbøjelig til at bære Nag til Noget, tilgav jeg ham af et oprigtigt Hjerte baade vor Strid og det Saar, han havde vibragt mig. I hans Bagtalelse saae jeg blot Vergelse over frænkets Egentjærlighed og forsmædet Kjærlighed, og jeg undskyldte høimodig min ullykkelige Medbeiler.

Jeg var snart saa vel, at jeg kunde flytte til mit Qvarteer. Med Utaalmødighed ventede jeg Svar paa mit Brev til min Fader, idet jeg ikke vovede at gjøre mig noget Haab, men dog søgte at neddysse mine sørgelige Anelser. For Basilisa Jegorovna og hendes Mand havde jeg endnu ikke udtalt mig; men mit Forslag kunde umuligt komme dem uventet. Hverken jeg eller Marja Ivanovna havde søgt at lægge Dølgemaal paa vore Følelser, og vi vare forud sikre paa deres Samtykke.

Endelig kom Saveljitsj en Morgen ind til mig med et Brev i Haanden. Jeg tog det med sitrende Haand. Udskriften var Faders Haandskrift. Dette forberedte mig paa noget Bigtigt, thi ialmindelighed pleiede Moder at skrive Brevene til mig og han blot at tilføie nogle Linier mod Slutningen. Det varede længe inden jeg kunde beslutte mig til at aabne Brevet, og jeg læste endnu adskillige Gange den høitidelige Udskrift: „Til min Søn Petr Andrejevitsj i den bjælogorska'er Kræpostj i det orenborgske Gouvernement.“ Jeg søgte af Haandskriften at slutte mig til den Sindsstemning, i hvilken Brevet var skrevet; endelig be-

sluttede jeg mig da til at aabne det og saa da strax af de første Linier, at Alt var ude. Indholdet af Brevet var som følger:

„Min Søn Petr! Dit Brev, i hvilket Du beder os, Dine Forældre, om vor Velsignelse og Samtykke til Din Forbindelse med Marja Ivanovna, Mironovs Datter, have vi modtaget den 15de dennes og det er saa langt fra at jeg er betænkt paa at give Dig min Velsignelse eller mit Samtykke, at jeg endog har isinde at tage Dig alvorlig i Skole og sætte Dig dygtig i rette for Dine gale Streger. Du har ført Dig op som en Dreng, uagtet Du bærer Officersuniform, og Du har viist, at Du endnu ikke er værdig til at bære det Bærg, der er betroet Dig til Fædrelandets Forsvar og ikke til Dueller med Personer, der ere ligesaa drengeagtige som Du. Jeg skriver uopholdelig til Andrej Karlovitsj for at anmode ham om at for sætte Dig fra den bjælogorska'er Kræpostj og et eller andetsteds længere bort, hvor Du kan jvede Din Galsskab ud. Da Din Moder hørte om Din Duel, og at Du var bleven saaret, blev hun syg af Sorg derover og ligger endnu. Hvad skal der blive af Dig? Jeg beder til Gud, at Du maa forbedre Dig, skjøndt jeg ikke vover at haabe paa hans Naade.

Din Fader A. G.“

Læsningen af dette Brev fremkaldte forstjellige Følelser i min Sjæl. De haarde Udryk, hvormed min Fader just ikke var sparsom, krænkede mig dybt. Den Ringeagt, hvormed han omtalte Marja Ivanovna, forekom mig ligesaa upassende som ufortjent. Tanken om min For-

sættelse fra den bjælogorsta'er Kræpostj ængstede mig, men meest af Alt gjorde Esterretningen om min Moders Sygdom mig ondt. Jeg følte Uvillie mod Saveljitsj, da jeg ikke nærede nogen Tvivl om, at det var ham der havde givet mine Forældre Underretning om min Duel. Jeg gik frem og tilbage i min snevre lille Stue, standsede foran ham og sagde med et strengt Blik:

„Det var Dig altsaa ikke nok, at jeg havde Dig at takke for, at jeg blev saaret og i en heel Maaned stod paa Gravens Rand; Du vil ogsaa lægge min Moder i Graven!”

Saveljitsj blev som lusslaet.

„Vær barmhjertig, Herre,” sagde han, idet han neppe kunde tilbageholde sine Taarer,” og sig mig, hvad Du mener hermed! Jeg Marsag til at Du blev saaret? Gud er mit Vidne, at jeg ilede til for at stille mit eget Bryst imellem Dig og Aleksæj Ivanjitsj's Raarde! Det var blot Alderen, den forbandede Alder, der hindrede mig. Og hvad har jeg gjort Din Moder?”

„Hvad Du har gjort?” svarede jeg. „Hvem bad Dig om at gjøre skriftlige Meldinger om mig? maaskee er Du sat til Spion over mig?”

„Jeg? Jeg gjøre skriftlige Meldinger om Dig?” svarede Saveljitsj med Taarer. „Himmelske Gud og Fader! Læs da her, hvad Herren skriver til mig, og Du vil da see om jeg har gjort Meldinger om Dig.”

Han tog et Brev op af Lommen, rakte mig det, og jeg læste Følgende:

„Du maa skamme Dig, Din gamle Hund,

at Du, tvertimod min strenge Ordre, ikke har gjort Melding til mig om min Son Petr Andrejitsj, og at Fremmede skulle nødes til at give mig Underretning om hans gale Streger. Er det saaledes Du opfylder Din Pligt og Din Herres Villie? Til Løn for Din Fordølgelse af Sandheden og Din Eftergivenhed mod det unge Menneske fortjente Du at jeg satte Dig til at vogte Sviin. Jeg befaler Dig, at Du, naar Du har modtaget dette, ufortøvet melder mig, hvorledes det staaer sig med hans Helbred, som, efter hvad man skriver mig til, har bedret sig, samt tillige nøiagtig paa hvad Sted han er saaret og om han er bleven godt cureret."

Det var siensynligt, at Saveljitsj var uskyldig og at jeg ufortjent havde frænket ham med mine Bebreidelser og min Mistanke. Jeg bad ham om Tilgivelse, men den Gamle var utrøstelig.

"Saa har jeg da oplevet det med," gjentog han, "saa er dette da den Tak, jeg har fortjent af mit Herskab for min lange Tjeneste! Og jeg er baade en gammel Hund, og en Svinehyrde og Aarsag til at Du blev saaret? Nei, min kjære Petr Andrejitsj! Ikke jeg, men den forbandede Mossjo er Skyld i det Altsammen: Det var ham der lærte Dig at stifte med disse Jernspid og med det Samme stampe i Jorden, som om man ved saadan Stiften og Stampen kunde holde sig flette Mennesker fra Livet! Der have vi Følgerne af at tage Mossjo i Tjeneste og smide mange Penge bort til ham!"

Men hvo kunde det være, der havde gjort

sig den Uleilighed at underrette min Fader om min Duel? Generalen? Men han brød sig, efter som det lod til, ikke just synderligt om mig; og desuden havde Ivan Kusmitsj ikke anseet det for nødvendigt at gjøre Rapport om min Duel. Jeg tabte mig i Visninger. Min Mistanke faldt paa Sjvabrin. Han var den Eneste, der kunde have nogen Fordeel af denne Meddeling, der muligt kunde have min Forsættelse fra Kræpostj'en og et Brud med Commandantens Familie tilfølge. Jeg gif hen til Marja Ivanovna for at underrette hende om Alt. Hun kom mig imøde paa Trappen.

„Gud, hvad er der hændet Dem?“ udbød hun, da hun saae mig. „Hvor De er bleg!“

„Alt er ude for os!“ svarede jeg og rakte hende min Faders Brev. Nu kom Touren til hende at blegne. Da hun havde læst Brevet, gav hun mig det tilbage med sitrende Haand og sagde med usikker Stemme:

„Den Lykke skulde altsaa ikke blive mig til deel . . . Deres Forældre ville ikke have mig i deres Familie. Guds Villie skee! Gud veed bedre end vi, hvad vi have behov! Petr Andrejitsj, her er Intet at gjøre; bliv De idetmindste lykkelig! . . .“

„Nei, saaledes skal det ikke være,“ udbød jeg, idet jeg greb hendes Haand. „Du elsker mig; jeg er rede til Alt. Lad os gaae hen og kaste os for Dine Forældres Fødder; de ere ligesomme Folk, ikke haardhjertede og stolte. De ville velsigne os, vi gifte os . . . og endelig, med Tiden, er jeg overbevist om, at vi

skulle nok overtale min Fader; Moder vil tage bort Parti; han tilgiver mig . . ."

„Nei, Petr Andrejitsj," svarede Masja, „jeg vil ikke forenes med Dig uden Dine Forældres Velsignelse. Uden deres Velsignelse vil Du ikke blive lykkelig. Lad os hengive os i Guds Villie. Og naar Du finder en Ægtefælle, naar Du faaer en Anden kjær, saa være Gud med Dig, Petr Andrejitsj; jeg vil bede for Eder begge . . ."

Hun brast i Graad og forlod mig; jeg vilde have fulgt efter hende ind i hendes Bærelse, men jeg følte, at jeg ikke vilde være istand til at beherske mig selv, og jeg begav mig hjem.

Jeg sad hensjunken i dybe Tanker da Saveljitsj paa engang afbrød mine Betragtninger.

„See her engang, Herre," sagde han, og rakte mig et befkrevet Stykke Papir, „see her engang, om jeg har været Din Angiver hos Din Fader og om jeg søger at sætte ondt imellem Fader og Søn."

Jeg tog ham Papiret af Haanden: det var hans Svar paa min Faders Brev til ham. Det følger her Ord til andet:

„Til den naadige Herre Andrej Petrovitsj, vor kjærlige Fader!"

„Jeg har modtaget Deres naadige Skrivelse, i hvilken det har behaget Dem at vrede sig paa mig, Deres Tjener, fordi jeg ikke har undseet mig ved ikke at holde mig Deres Befalinger efterretlig; men jeg, der ikke er en gammel Hund, men Deres troe Tjener, adlyder Deres Befalinger, har stedse adlydt dem og

skal adlyde Dem til mine graae Haar. Om Petr Andrejitsj's Saar har jeg Intet skrevet til Dem for ikke at holde Dem unyttig Ængstelse, og jeg hører nu, at den naadige Frue, vor Moder Avdotja Basiljevna, alligevel er bleven syg af Ængstelse, og jeg vil bede til Gud om hendes Helbredelse. Men Petr Andrejitsj blev saaret under den høire Skulder, i Brystet, under selve Skulderbenet, og Saaret var halvanden Tomme dybt, og han laae i Commandantens Huus, hvor vi har ham hen fra Flodbredden, og Badstheren Hr. Stepan Paramonov behandlede ham; og nu er Petr Andrejitsj, Gud være lovet, rask, og der er Intet at melde om ham uden godt. Hans Foresatte ere, saavidt man hører, tilfredse med ham, og Basilisa Jegorovna behandler ham som en Søn. Men det Tilfælde, der er hændtes ham, maa ikke regnes den Unge tillast; Hesten har fire Been, og kan dog snuble. Og det har behaget Dem at skrive, at De vil sætte mig til at vogte Sviin, og det berøer paa Dem, naadige Herre.

Deres troe Knekt

Arkhip Saveljitsj."

Jeg kunde ikke tilbageholde et Smil ved adskillige Steder i den gode Gamles Skrivelse. Jeg var ikke oplagt til at svare min Fader og til at berolige min Moder syntes Saveljitsj's Brev mig tilstræffeligt.

Fra nu af indtraadte der en Forandring i min Stilling. Marja Ivanovna talede næsten ikke med mig, og søgte paa enhver Maade at undgaae mig. Commandantens Huus blev

mig fremmed. Lidt efter lidt vænnede jeg mig
 til at sidde hjemme i min Ensomhed. I Be-
 gyndelsen gjorde Basilisa Jegorovna mig Be-
 breidelser derfor, men da hun mærkede min
 Haardnakkethed, lod hun mig i Ro. Med Ivan
 Kusmitsj traf jeg blot sammen, naar Tjenesten
 fordrede det. Sjabrin saae jeg iffun sjelden
 og ugjerne, saameget mere som jeg bemærkede
 hos ham et hemmeligt Nag til mig, hvilket end
 yderligere bekræftede mig i min Mistanke. Mit
 Liv blev mig utaaleligt. Jeg henseldt i et
 mørkt Grubleri, der næredes af Ensomhed og
 Uvirkksomhed. Min Kjærlighed opflammedes af
 Ensomheden, og tyngede mere og mere paa
 mig. Jeg tabte al Lyst til Læsning og til li-
 teraire Beskæftigelser. Modløshed bemægtigede
 sig mig. Jeg befrygtede, at jeg enten skulde
 miste Forstanden eller forfalde til Udsvævelser.
 Uventede Begivenheder, der have udøvet en
 stor Indflydelse paa mit hele Liv, gave paa
 engang min Sjæl en kraftig og god Rystelse.

Siette Capitel.

P u g a t s j e v s F o l k .

Kommer, I unge Børnlille, og hører paa
 Hvad vi bedagede Gamle nu ville fortælle!

Gammel Sang.

Førend jeg gaaer over til at beskrive de
 sælsomme Begivenheder, hvortil jeg har været
 Dienvidne, maa jeg forudskikke nogle Ord om
 Tilstanden i det orenborgske Gouvernement mod
 Slutningen af Aaret 1773.

Dette vidtløftige og rige Gouvernement
 beboedes af en Mængde halvvilde Folkeslag,
 der først for kort Tid tilbage havde anerkjendt
 Ruslands Overherredømme. Deres evindelige
 Opstande, deres Ubekjendtskab med Love og
 borgerligt Samliv, deres Letsind og Hestighed
 gjorde fra Regjeringens Side en uophørlig
 Paapassenhed nødvendig for at holde dem i
 Ahe. Paa de Steder, der vare blevne ansete
 for bekvemme dertil, vare Kræpostj'er anlagte
 og for største Delen besatte med Kosacker, der
 fra Arilds Tid havde haft Jais Bredder inde.
 Men selve disse jaiske Kosacker, der skulde vaage
 over denne Landstræknings Rolighed og Sik-
 kerhed, havde i nogen Tid været urolige og
 farlige Undersaatter for Regjeringen. I Aaret
 1772 udbrød der Oprør i deres Hovedplads.
 Aarsagen hertil vare de strenge Forholdsregler,
 Generalmajor Traubenberg havde taget for at
 bringe Hæren tilbage til skyldig Lydighed. Fol-

gen deraf blev det barbariske Mord paa Trauben-
berg, egenmægtig Forandring i Forvaltning-
gen og endelig Opstandens Dæmpelse ved Hjælp
af Kardætster og strenge Straffe.

Dette var foregaaet nogen Tid før min
Ankomst til den bjælogorsta'er Kræpostj. Alt
var allerede roligt, eller syntes idetmindste at
være det; Regjeringen laante altfor let Dre
til de snue Oprøreres tilsyneladende Anger,
imedens de dog blot ventede paa en gunstig
Leilighed til at fornye Urolighederne.

Jeg vender nu tilbage til min Fortæl-
ling.

En Aften (det var i Begyndelsen af Oc-
tober Maaned i Aaret 1773) sad jeg alene
hjemme, hørte paa Efteraarsstormens Susen og
betragtede gennem Vinduet Uveirsskyerne, der
ilede forbi Maanen. Pludselig kom der Bud
efter mig fra Commandanten. Jeg begav mig
strax til ham, og traf der Sjvabrin, Ivan Ig-
natytsj og Kosakunderofficeren. Hverken Ba-
silisa Jegorovna eller Marja Ivanovna var
tilstede. Commandanten modtog mig med en
betynnet Mine. Han lukkede Døren i, lod os
alle tage Plads, paa Underofficeren nær, der
stod ved Døren, tog dernæst et Papir op af
Lommen og sagde til os:

„Mine Herrer Officerer, en vigtig Nyhed!
De skulle nu faae at høre hvad Generalen
skrifer:

„Til Hr. Commandanten i den bjæ-
logorsta'er Kræpostj, Capitain Mironov!

At holde hemmeligt.

Jeg undlader ikke herved at tilmelde Dem,

at den fra sine Beboere undløbne donste Rosak og Kasoljnik Semeljan Pugatsjev, der har tilladt sig den utilgivelige Frækhed at udgive sig for den høisalig Keiser Petr den Tredie, har samlet en ryggesløs Hob, stiftet Opstand i de jaiske Kolonier og allerede bemægtiget sig og ødelagt adskillige Kræpostj'er, idet han overalt, hvor han kommer frem, udbreder Mord og Brand. De har derfor, Hr. Capitain, ved Modtagelsen af denne Skrivelse, ufortøvet at tage de behørigte Forholdsregler til at afvise bemeldte Forbryders og Bedragers Angreb, og om muligt, saafremt han skulde vende sig mod den til Deres Varetægt betroede Kræpostj, til hans fuldkomne Tilintetgjørelse."

"Tage de behørigte Forholdsregler!" sagde Commandanten, idet han tog sine Briller af Næsen og foldede Papiret sammen. "Ja det er let nok sagt; men det er aabenbart, at Canaillen er stærk; og her have vi, naar vi ikke regne Rosakkerne med, paa hvilke vi (hvilket er sagt uden nogen Forkleinselse for Dig, Maksimysj (Underofficeren trak paa Smilebaandet) kun lidt kunne stole, i det Hele kun i 30 Mand. Men her hjælper ingen fjære Moder, mine Herrer Officerer! De maa være paa Deres Post, sætte Vagter og patrouillere om Natten; i Tilfælde af et Overfald maa De lukke Portene og rykke ud med Soldaterne. Du, Maksimysj, maa holde et vaagent Øie med Dine Rosakker. Kanonen maa vi have undersøgt og godt rensset. Og hvad der er det allervigtigste, vi maa holde det Hele hemmeligt, at Ingen i Kræpostj'en skal faae Nys derom i Utide."

Efter at have uddeelt disse Befalinger, affledigede Ivan Kusmitsj os igjen. Jeg fulgtes med Sjvabrin og vi samtalede om hvad vi nys havde hørt. „Hvad mener Du Enden vil blive paa dette?“ spurgte jeg ham.

„Ja det maa Gud vide,“ svarede han, „vi ville faae at see. Jeg seer imidlertid endnu ikke noget saa Vigtigt deri. Hvis . . .“

Her faldt han i Tanke og gav sig i sin Distraction til at floite paa en fransk Arie.

Uagtet alle vore Forsigtighedsregler udbredte sig dog i Kræpostj'en Efterretning om, at Pugatsjev atter havde vilst sig. Hvor meget end Ivan Kusmitsj ærede sin Hustru, vilde han dog for Intet i Verden aabenbare hende en Hemmelighed, der var ham betroet i Tjenestefager. Da han havde faaet Generalens Brev, vidste han paa en ret snild Maade at faae hende staffet af Veien ved nemlig at fortælle hende, at der fra Drenberg vare blevene meddeelte Vater Gerasim nogle besynderlige Efterretninger, som han gjorde den største Hemmelighed af. Basilisa Jegorovna fik strax stor Lyst til at gaae hen og aflægge Præstefonen et Besøg og tog efter Ivan Kusmitsj's Raad Marja med, for at hun ikke skulde sidde og kjede sig hjemme.

Da Ivan Kusmitsj saaledes var bleven fuldkommen Herre i Huset, sendte han strax Bud efter os og indespærrede Palasjka i Pulterkammeret for at hun ikke skulde lytte efter hvad der blev forhandlet.

Basilisa Jegorovna kom tilbage uden at have kunnet lokke noget ud af Præstefonen og

erfarede nu, at der i hendes Fraværelse havde været holdt Raad hos Ivan Kusmitsj og at Palasjka havde været under Laas og Luffe. Hun gjettede strax, at hun var bleven ført bag Lyset af sin Mand og gif løs paa ham med Bebreidelser. Men Ivan Kusmitsj havde allerede forberedet sig paa dette Angreb. Han lod sig aldeles ikke bringe ud af Fatning, men svarede kjæft sin nysgjerrige Egtefælle:

„Ja, hør nu blot engang, Mutter, de gamle Kjellinger have fundet paa at hede Dvnen med Straa; men da der gjerne kunde opstaae en eller anden Ulykke deraf, har jeg givet de gamle Kjellinger streng Befaling til for Fremtiden ikke at hede Dvnen med Straa, men med Rvas og Affald.“

„Og hvad skulde det gjøre godt for at luffe Palasjka inde?“ spurgte Fruen. „Hvorfor skulde den stakkels Pige sidde indeluffet i Pulterkamret mens vi var borte?“

Paa et saadant Spørgsmaal var Ivan Kusmitsj ikke forberedt; han blev forvirret og fremstammede noget meningsløst Toi. Basilisa Jegorovna gennemskuede sin Mands Snubed; men da hun nok vidste, at hun ikke vilde kunne faae noget ud af ham, hørte hun op med sine Spørgsmaal og henledede Samtalen paa syltede Agurker, hvilke Afulina Pamfilovna forstod at tilberede paa en ganske aparte Maade. Basilisa Jegorovna luffede ikke et Ord den hele Nat, og kunde paa ingen Maade udspekulere, hvad det vel kunde være, der spøgte i hendes Mands Hoved, og som hun ikke maatte faae noget at vide om.

Da hun Dagen efter kom fra Messen, fik hun Die paa Ivan Ignatytsj, der var isærd med at rense Kanonen og stille den af med alle de Pjalter, Smaastene, Spaaner, Beenstumper og Feiestarn af alle Slags, som Drengene havde stoppet ind i den.

„Hvad skulle vel disse frigerste Tilberedelser betyde?“ tænkte Fruen. „De vente dog vel aldrig et Anfald af Kirgiserne? Men hvad skulde vel bevæge Ivan Kusmitsj til at fortie en saadan Bagatel for mig? Hun kaldte paa Ivan Ignatytsj med den faste Beslutning at udlokke af ham den Hemmelighed, der pirrede hendes qvindelige Nysgjerrighed.

Vasilisa Jegorovna henfastede først nogle Bemærkninger angaaende Huusvæsenet, ligesom en Inqvisitor, der indleder sin Undersøgelse med ubedømmende Spørgsmaal, for først at neddykke Inqvisitens Mistænelighed. Efter nogle Minutters Taushed udstødte hun dernæst et dybt Suk og sagde idet hun rystede paa Hovedet:

„Men, Gud hjælpe os, hvad siger Du til de Nyheder, man bringer os! Hvad skal det dog blive til?“

„Nu, Mutter!“ svarede Ivan Ignatytsj, „Gud er barmhjertig: vi have et ret antageligt Antal Soldater, en heel Deel Krudt, og Kanonen har jeg nu renset. Maaskee vi nok kunne gjøre Pugatsjev Modstand. Gud vil ikke forlade os, og det Sviin skal ikke komme til at æde os!“

Men hvad er det egentlig for et Menneske, denne Pugatsjev?“ spurgte Fruen,

Ivan Ignatytsh merkede nu, at han havde fortalt sig og bed sig i Læben; men det var for seent. Basilisa Jegorovna nødte ham til at tilstaae Alt og gav ham sit Ord paa ikke at sige noget derom til nogen.

Basilisa Jegorovna holdt sit Løfte og sagde ikke et Ord derom til noget Menneske undtagen til Præstekonen, og det blot af den Grund, at hendes Ro endnu græssede paa Steppen, og muligt kunde blive røbet af Oprørerne.

Snart talte Alle om Pugatsjev, og der hørtes mange forskellige Forklaringer. Commandanten sendte Underofficeren ud med det Hverv, noie at erkjendige sig om Alt i de nærliggende Kolonier og Kræpostier. Efter et Par Dages Fraværelse kom Underofficeren tilbage og fortalte, at han paa Steppen omtrent en tredsindstyve Verster fra Kræpostj'en havde seet en Mængde Baal, og erfaret af Basikierne, at der var en ubekjendt Styrke i Anmarsch. Forresten vidste han Intet at angive med Bestemthed, da han havde været bange for at vove sig videre frem.

Blandt Kosakkerne i Kræpostj'en begyndte man at kunne mærke en usædvanlig Røre; i alle Gader samlede de sig i smaae Hobe, der atter skiltes ad, saasnart de fik Vie paa en Soldat af Garnisonen. Man udsendte Spioner imellem dem. Julaj, en døbt Kalmyk, gjorde Commandanten en vigtig Angivelse. Underofficerens Meldinger vare, ifølge hans Forsikring, pur Opdigtelse; ved sin Tilbagekomst havde den snue Kosak fortalt sine Kammerater,

at han havde været hos Oprørerne og fremstillet sig for Anføreren selv, der havde stædet ham til Haandkys og talt længe med ham. Commandanten lod ufortøvet Underofficeren arrestere og ansatte Julaj i hans Post. Efterretningen herom optoges af Rosakkerne med synligt Mishag. De knurrede lydeligt, og Ivan Ignatysj, der udførte Commandantens Befaling, hørte dem med sine egne Øren sige:

„Vi skulle nok vide at finde Dig, Din Garnisonsrotte!“

Commandanten havde bestemt endnu samme Dag atter at optage Forhør over Arrestanten; men Underofficeren fandt, rimeligviis ved sine Ligefindeedes Hjælp, Leilighed til at undløbe.

En ny Omstændighed forøgede Commandantens Belymring. Man greb nemlig en Basilisk med oprørste Breve. I denne Anledning besluttede Commandanten atter at samle sine Officerer om sig, og ønskede af den Grund igjen at fjerne Basilisa Jegorovna under et eller andet rimeligt Paaskud; men da Ivan Kusmitsj var Enfoldigheden og Netskaffenheden selv, var han ikke istand til at udfinde andet Middel end det, han allerede engang havde brugt.“

„Nu skal jeg sige Dig noget, Basilisa Jegorovna,“ sagde han til hende, idet han rømmede sig. „Pater Geramsim, har, efter hvad man fortæller, faaet Efterretninger fra . . .“

„Nah, hold Du blot op med Din Snak,“ afbrød Fruen ham; „jeg veed meget godt, at

Du vil holde en Forsamling og at J ville samtale om Semeljan Pugatsjev uden at jeg er tilstede; men jeg lader mig ikke saa let tage ved Næsen."

Jvan Kusmitsj gjorde store Dine.

"Nu, lad saa det være godt, Mutter," sagde han, "siden Du allerede veed Alt, saa bliv kun; saa kunne vi ogsaa forhandle Sagen i Din Overbærelse."

"Saae vi det, Fa'ertil," svarede hun; "Du duer ikke til at føre Folk bag Lyset; send nu Bud efter Officererne!"

Vi samlede os atter. Jvan Kusmitsj oplæste for os i sin Kones Nærværelse Pugatsjevs Opraab, der var affattet af en eller anden i Skrivekonsten just ikke synderlig øvet Kosak. Oprøreren underrettede deri om sin Beslutning usfortøvet at rykke mod vor Kræpost, opfordrede Kosakkerne og Soldaterne til at forene sig med ham, formanede de Commanderende til ikke at gøre Modstand, og true dem i modsat Fald med Straf. Opraabet var affattet i grove, men kraftige Udtryk, og maatte gøre et farligt Indtryk paa det simple Folks Gemytter.

"Ha, hvilken fræk Oprører!" udbrod Fruen. "Han vover endog at foreskrive os Betingelser! Vi skulle gaae ham imøde og lægge vore Faner for hans Fodder! Ha, den Hund! Han veed nok ikke, at vi nu have været syrgethve Aar i Tjenesten, og, Gud være lovet, have seet endeel? Har man vel nogensinde hørt om Commandanter, der have laant Dre til en Røvers Opfordringer?"

„Det synes vel, at det ikke burde være saa,” svarede Ivan Kusmitsj, „men man hører dog, at den Canaille allerede har bemægtiget sig endeel Kræpostjer.”

„Ja, det er aabenbart, at han er stærk,” bemærkede Sjvabrin.

„Hvor stærk han virkelig er, det skulle vi strax faae at vide,” sagde Commandanten. — „Basilisa Jegorovna, giv mig Nøglen til Magasinet. Ivan Ignatjtsj, bring Vaskiren ind og befal Julaj at hente Pidsken.”

„Vi lidt, Ivan Kusmitsj,” sagde Fruen, idet hun reiste sig fra sin Plads. „Lad mig bringe Masja et eller andet Steds hen ud af Huset; naar hun hører Skrig, bliver hun forstræffet; og jeg er, sandt at sige, heller ingen Under af pünlig Inquisition. Farvel!”

Pinebænkens Brug var tidligere saa indgroet i vore Retsfædvaner, at den velgjørende Forordning, der ophævede Brugen af den, længe blev aldeles uden Virkning. Man var af den Formening, at Forbryderens egen Tilstaaelse var uomgjængelig fornøden til et fuldstændigt Bevis — en Formening, der ikke alene var grundløs, men tillige aldeles stridende mod sunde Retsprinciper: thi naar den Anklagedes Benægtelse ikke ansees som Bevis for hans Skyldfrihed, bør hans Tilstaaelse saameget mindre gjælde som Bevis for at han er skyldig. Endnu den Dag i Dag hændes det mig undertiden, at jeg hører gamle Dommere beklage sig over Ophævelsen af hiin barbariske Skik. Paa hiin Tid var der Ingen, hverken Inqvistør eller Inqvist, der nærede nogen Tvivl om Pine-

bænkens Nødvendighed, og saaledes kunde Commandantens Befaling hverken fremfalde Forundring eller Foruroligelse hos nogen iblandt os. Ivan Ignatytsj gik bort for at hente Bassiren, der sad arresteret i Magasinet, hvortil Fruen havde Nøglen, og nogle Minutter efter førtes Fangen ind i Forstuen, og Commandanten befalede at fremstille ham for Retten.

Bassiren kunde ifkun med Nød og neppe komme over Dørtærskelen (han var lænket i Jern); han tog dernæst sin høie Hue af, og blev staaende ved Døren. Jeg betragtede ham og gyste. Jeg vil aldrig kunne glemme det Menneske. Han saae ud til at kunne være omtrent en 70 Aar. Han havde hverken Næse eller Øren. Hans Hoved var raget; istedetfor Skjæg stak nogle graa Haar frem; han var lille af Væxt, mager og bøiet af Alderen; men hans smale Dine sprudede endnu Gld.

„Aha!“ udbrød Capitainen, der paa hans stræffelige Mærker saae, at han var en af de Oprørere, der vare blevene afstraffede i Aaret 1741. „Saa Du er en gammel Ulv, der oftere har været i vor Fælde. Det er ikke første Gang, Du er paafærde; det viser dit Raalhoved, som Du har faaet saa glat afhøvlet. Men kom Du nærmere, og fortæl os engang, hvem det er, der har sendt Dig?“

Den gamle Bassir sagde Intet, men stirrede paa Commandanten med et Udtryk af fuldkommen Dumbhed.

„Hvorfor lukker Du ikke Din Kjæft op?“ vedblev Ivan Kusmitsj, „eller forstaaer Du maastee ikke et eneste Ord russisk? Gulaj, spørg

ham i Tert Sprog, hvem der har sendt ham hid?"

Julaj gjentog Commandantens Spørgsmaal i det tatariske Sprog, men Basjkiren stirrede paa ham med det selvsamme Udtryk og svarede ikke et Ord.

„Vi lidt," sagde Commandanten; „det skal vi nok finde Raad for. Børnlille! Tager den naragtige, sribede Raftan af ham, og broderer hans Ryg dygtigt. Nu Julaj! Giv ham ordentlig!"

To af Invaliderne gave sig nu til at aflæde Basjkiren. Den Ulykkeliges Ansigt udtrykte Angst. Han saae sig ængstlig om til alle Sider ligesom et lille Dyr, som Drengene have fanget. Da den ene af Invaliderne tog hans Hænder og lagde dem om sin Hals, løstede den Gamle op paa sine Skuldre og Julaj tog Pidsken og hævede den iveiret: gav Basjkiren sig til at jamre sig med svag bedende Stemme, rystede paa Hovedet og aabnede Munden, i hvilken der istedetfor Tunge bevægede sig en lemlæstet Rjødstump.

Naar jeg tænker mig, at dette er passeret i min Levetid, og at jeg nu har oplevet Keiser Alexanders milde Regjering, kan jeg ikke andet end forbauses over Oplysningens hurtige Fremstridt og den almindelige Udbredelse af menneskekjærlige Grundsætninger. Unge Menneste! hvis disse Blade komme Dig ihænde, saa husk, at de bedste og varigste Forandringer ere de, der fremgaae af Sædernes Forbedring og uden nogen voldsom Rystelse.

Alle stod som grebne af Rædsel.

„Nu," sagde Commandanten, „det er øiensynligt, at vi ikke kunne faae noget fornuftigt ud af ham. Julaj, bring Vassfiren tilbage til Magasinet. Og vi, mine Herrer, ville endnu tale om Et og Andet."

Vi begyndte at raadslaae om vor Stilling, da Basilisa Jegorovna med Et aandeløs styrte ind i Værelset med et Udtryk af usædvanlig Angst.

„Men hvad er der dog hændet Dig?" spurgte Commandanten forstræffet.

„En stor Ulykke, Fatter!" svarede Basilisa Jegorovna. „Misjnjeosernaja er taget imorges. Pater Gerasims Karl er i dette Dieblif vendt tilbage derfra. Han var Dievidne til Indtagelsen. Commandanten og alle Officererne bleve flyngede op og Soldaterne gjorde til Krigsfanger. Inden vi see os for kunne vi have Canaillen her."

Denne uventede Efterretning gjorde et stærkt Indtryk paa mig. Commandanten i den misjnjeoserna'er Kræpostj, en stille og beskedning Mand, kjendte jeg personlig: for omtrent et Par Maaneder siden var han tilligemed sin unge Kone kommen igjennem vor Kræpostj paa Reisen fra Drenborg, og han var da taget ind hos Ivan Kusmitsj. Misjnjeosernaja laa en 25 Verster fra vor Kræpostj. Vi kunde nu ogsaa hvert Dieblif vente et Angreb af Pugatsjev. Marja Ivanovnas Skiebne stod levende for mig, og det var mig, som om Hjerter vilde sprænges i mit Bryst.

„Hør nu, Ivan Kusmitsj!" sagde jeg til Commandanten. „Det er vor Pligt at for-

svare Kræpostj'en til vor sidste Blodsdraabe, derom kan der kun være en Mening; men vi maa tænke paa at bringe Fruentimmerne i Sikkerhed. Send dem til Drenborg, saafremt Veien endnu er fri, eller ogsaa til en fjernere, mere sikker Kræpostj, hvor Oprørerne endnu ikke kunne komme hen."

Ivan Kusmitsj vendte sig til sin Kone og sagde: „Ja, hvad synes Dig, min Kjære; er det ikke bedst, at vi sende Jer noget længere bort, saalænge til vi ere blevne færdige med disse Oprørere?"

„Aah, Snak!" sagde Fruen. „Hvor findes vel den Kræpostj, hvor Ruglerne ikke kunne naae hen? Hvorfor er den bjælogorska'er Kræpostj mere usikker end andre? Vi have, Gud være lovet, nu levet i den i 22 Aar. Vi have seet baade Bassfirer og Kirgiser: vi kunne vel ogsaa nok blive færdige med denne Pugatsjev."

„Nu vel, Mutter," udbød Ivan Kusmitsj, "saa bliv Du her, det staaer Dig jo frit for, naar Du stoler paa vor Kræpostj. Men hvad skulle vi gjøre med Marja? Det er nu godt nok, hvis vi kunne gjøre det af med ham eller faae Hjælp; men sæt, at disse Canailler tage Kræpostj'en?"

„Nu vel, saa . . ."

Her stammede Basilisa Jegorovna og holdt inde med et Udtryk af usædvanlig Bevægelse.

„Nei, Basilisa Jegorovna," vedblev Commandanten, idet han, maaskee for første Gang i sit Liv, mærkede at hans Ord gjorde Virkning paa hende. „Det gaaer ikke an at Marja bliver her. Lad os sende hende til Drenborg

til hendes Gudmoder: der have de Soldater og Kanoner nok og dertil en Steenmuur. Og jeg vil ogsaa raade Dig til at begive Dig derhen tilligemed hende. Vel er Du ikke ung længer; men Du skulde nok faae at see, hvad der vilde blive af Dig, naar de tage Kræpostj'en med Storm."

"Godt," sagde Fruen, "lad saa være; lad os saa sende Marja bort. Men mig maa Du ikke tænke paa at bede derom: jeg tager ikke bort. Jeg skulde paa mine gamle Dage skilles fra Dig og søge en eenlig Grav paa et fremmed Sted! Vi have levet sammen, vi ville ogsaa dø sammen!"

"Nu, som Du vil," sagde Commandanten; "men spild nu ingen Tid! Gaa nu og gjør Anstalter til Marjas Afreise. Imorgen ved Dagens Frembrud ville vi sende hende bort, og skjønt vi just ikke have nogen Overflødighed paa Folk, ville vi give hende Bedækning med. Men hvor have vi Pigebarnet?"

"Hun er hos Afulina Pamsilovna," svarede Fruen. "Hun fik ondt, da hun hørte om Nisjnjosernajas Indtagelse; blot hun ikke gaaer hen og bliver syg for os. Herre min Gud, saa have vi da oplevet dette med!"

Vasilisa Jegorovna begav sig nu bort for at gjøre Anstalter til sin Datters Afreise. Raadslagningen hos Commandanten fortsattes, men jeg blandede mig aldeles ikke i den og hørte ikke hvad der blev forhandlet. Marja Ivanovna indfandt sig ved Aftensmaaltidet. Hun var bleg og forgrædt. Der herskede en almindelig Taushed over Bordet og vi stode

frabords tidligere end sædvanlig. Vi tog Afsted fra hele Commandantens Familie og begav os hjemad; men jeg havde med Forsæt glemt min Kaarde og vendte tilbage for at hente den: jeg havde en Anelse om, at jeg vilde træffe Marja Ivanovna alene. Hun traadte mig virkelig ogsaa imøde i Døren og rakte mig Kaarden.

„Lev vel, Petr Andrejitsj!“ sagde hun under Taarer. „De ville sende mig til Drenborg. Gud holde sin Haand over Dem og gjøre Dem lykkelig! Muligt, at det er hans Villie, at vi skulle sees igjen; hvis ikke . . .“

Hun brast i Græd. Jeg omfavnede hende.

„Lev vel, Du min Engel!“ sagde jeg, „lev vel, Du min egen, elskede Pige! Vær forvisset om, at, ihvorledes det saa end gaaer mig, min sidste Tanke og min sidste Bøn vil være for Dig!“

Marja græd og lagde sig op til mit Bryst. Jeg trykkede et fyrigt Kys paa hendes Læber og ilede ud.

Envende Capitel.

Angrebet.

Oh, mit Hoved, oh, mit Hovedlil,
 Oh, mit tjenende Hovedlil!
 Nu mit Hovedlil netop tredive,
 Netop tredive Aar har tjent og tre.
 Af, dog ei har tjent sig mit Hovedlil
 Hverken Grunker ei heller Munterhed,
 Hverken venlige Ord tjent det har
 Eller høiere Rang; men tjent ifkun,
 Men fortjent ifkun har sig mit Hovedlil
 Et Par Stolper, som høine sig,
 Samt en Tverstang af et Ahorntræ,
 Og en Knudelil af Silketraad.

Folkesang.

Jeg flædte mig ikke af og sov ikke den Nat. Jeg besluttede ved Daggrø at begive mig til den Port, gennem hvilken Marja Ivanovna skulde, og der tage Afsked med hende for sidste Gang. Jeg følte at der var foregaaet en stor Forandring med mig; min Stemning var nu langt mindre trykkende end den Modløshed, i hvilken jeg for ikke ret længe tilbage var nedsjunken. Med Smerten over Skilsmis- sen blandede sig i mit Sind ogsaa et dunkelt, men sødt Haab og en utaalmelig Higen efter Faren samt en ædel Uergjerrighedsfølelse. Natten svandt ubemærket hen. Jeg vilde allerede til at gaae ud, da min Dør aabnedes og Corporalen traadte ind med den Melding, at vore Kosacker om Natten havde forladt Kræpostj'en, og havde slæbt Zulaj med sig, samt at der viste sig ubekjendte Personer i Nærhe-

den. Den Tanke, at Maria Ivanovna ikke vilde kunne komme bort, fyldte mig med Angst; jeg gav i en Hast Corporalen nogle Befalinger og ilede til Commandantens Bolig.

Det dagedes allerede. Jeg løb hen ad Gaden, da jeg med Et hørte mig nævne ved Navn. Jeg standsede.

„Hvorhen?“ spurgte Ivan Ignatytsh, der havde indhentet mig. „Ivan Kusmitsj er paa Borden og har sendt mig efter Dem. Pugatshjev er kommen.“

„Er Maria Ivanovna kommen afsted?“ spurgte jeg med Hjertebanken.

„Nei, hun har ikke kunnet komme bort,“ svarede Ivan Ignatytsh. „Veien til Drenborg er afstaaen; Kræpostj'en er indesluttet. Det er slemme Omstændigheder, Petr Andrejitsj.“

Vi begav os op paa Borden, en Forhøjning, der var dannet af Naturen og befæstet ved Palisader. Der vare alle Kræpostj'ens Indvaanere allerede forsamlede. Garnisonen stod under Gevær. Kanonen havde man slæbt derop Dagen iforveien. Commandanten gik frem og tilbage foran Fronten af sin lille Hob. Farens Nærhed gav den gamle Kriger et usædvanligt Liv. Paa Steppen ikke ret langt fra Kræpostj'en streifede en Snees Ryttere om. Saavidt man kunde see var det Kosacker, men der fandtes ogsaa Basskিরer iblandt dem, hvilke man let kunde kjende paa deres Løssessindsbuer og Pilefoggere. Commandanten gik omkring i Geledderne og sagde til Soldaterne:

„Nu, Børnlille, lader os idag holde tap-

pert Stand for vor Moder, Keiserinden, og vise Verden, at vi ere brave og trofaste Folk!"

Soldaterne gave lydeligt deres Iver tilkjende. Sjabrin stod ved Siden af mig og fulgte opmærksomt Fjendens Bevægelser. Da Rytterne, der streifede om paa Steppen, bemærkede Røre i Kræpostjen, red de sammen i en Rlynge og begyndte at samtale indbyrdes. Commandanten befalede Ivan Ignatytsh at rette Kanonen mod denne Rlynge og holdt selv Lunten til. Ruglen hvislede og fløi hen over dem, uden at gjøre nogen Skade. De adspredte sig, forsvandt kort efter for Diet og Steppen var atter forladt og øde.

Nu indfandt sig paa Volden Basilisa Jegorovna tilligemed Marja, der ikke havde villet vige fra hendes Side.

"Nu, hvorledes staaer det?" spurgte Fruen. "Hvorledes gaaer det med Bataillen? Hvor er Fjenden?"

"Fjenden er ikke ret langt borte," svarede Ivan Kusmitsj. "Med Guds Hjælp vil Alt nok blive godt. Hvorledes gaaer det, Masja, er Du bange?"

"Nei, lille Fader," svarede Marja Ivanovna; "jeg er mere bange ved at være alene hjemme."

Med disse Ord saae hun paa mig og anstrengte sig for at smile. Jeg knugede uvilkaarlig Kaardefæstet, idet jeg mindedes Dagen iforveien at have modtaget Kaarden af hendes Haand ret som til min Elstedes Forsvar. Mit Hjerte opflammedes. Jeg tænkte mig som hendes Ridder. Jeg tørstede efter at vise, at

jeg var hendes Tillid værdig og jeg ventede med Utaalmødighed det afgjørende Dieblits Nærmelse.

Bag fra en Hvi, der laa omtrent en halv Verst fra Kræpostj'en, kom nu nye Rytterstyrer frem og Steppen var snart besaaet med en Mængde Mennesker, der vare bevæbnede med Landser, Buer og Pilefoggere. Midt imellem dem red paa en hvid Hest en Mand i en hvid rød Kastrup og med dragen Sabel i Haanden: det var Pugatsjev. Han holdt stille; de omringede ham og, viensynlig paa hans Befaling, fjernede fire Ryttere sig og jagede i fuld Gallop henimod Kræpostj'en. Vi gjenkjendte i dem vore Overløbere. Den ene af dem svingede et Stykke Papir i Luften; den anden havde Julajs Hoved opstuffed paa sin Landse, som han svingede, og kastede det over Palisaderne til os. Den stakkels Kalmyks Hoved faldt ned for Commandantens Fødder.

„Skyder ikke!“ raabte Overløberne; „men kommer ud og modtager Keiseren! Keiseren er her!“

„Ja jeg skal give Jer Jeres Betomst!“ raabte Ivan Kusmitsj. „Børnlille! Fyr!“

Vore Soldater gav en Salve. Den Kosak, der havde svinget Papiret, vaskede og faldt af Hesten; de andre galoperede tilbage igjen. Jeg kastede et Blik paa Marja Ivanovna. Skrækket ved Synet af Julajs blodige Hoved og bedøvet af Salven syntes hun at have tabt Bevidstheden. Commandanten lod en Corporal kalde og befalede ham at hente det Papir, som den dræbte Kosak holdt i Haan-

den. Corporalen begav sig ud paa Steppen, vendte tilbage med den Dræbtes Hest ved Tøilen, og overleverede Commandanten Papiret. Ivan Kusmitsj gennemløb det for sig selv og rev det dernæst i stykker. Smidlertid forberedede Oprørerne sig viensynlig til Kamp. Ruglerne begyndte snart at pibe os om Dreene og enkelte Pile borede sig rundt om os ned i Jorden og i Palisaderne."

"Basilisa Jegorovna!" sagde Commandanten. "Der er intet Sted for Fruentimmer; bring Masja bort; Du seer, at Pigebarnet er hverken levende eller død."

Basilisa Jegorovna, der var bleven ganske stille ved denne Rugleregns, kastede et Blik ud over Steppen, hvor man tydelig kunde mærke stor Røre, vendte sig derpaa til sin Mand og sagde:

"Ivan Kusmitsj, i Liv som i Død flee Herrens Villie: giv Masja Din Velsignelse! Masja, gaa hen til Fader!"

Bleg og sitrende traadte Marja hen til Ivan Kusmitsj, faldt paa Knæ og bøjede Hovedet lige til Jorden. Den gamle Commandant gjorde tre Gange Korsets Tegn over hende, løftede hende dernæst op, kyskede hende og sagde med bevæget Stemme:

"Nu, Masja, Gud være med Dig! Bed til ham, og han vil ikke forlade Dig. Naar Du finder en retskaffen Mand, saa skjenk Gud Eder Kjærlighed og Enighed! Lever da med hinanden, som jeg har levet med Basilisa Jegorovna! Nu, lev vel Masja! Basilisa Jego-

rovna, bring hende bort jo før jo hellere. (Masja faldt ham om Halsen og græd).

„Giv ogsaa mig et Kys,“ sagde Fruen, idet hun brast i Graad. Lev saa vel, min Ivan Kusmitsj! Tilgiv mig, hvad jeg har gjort Dig imod!“

„Lev vel, lev vel, Mutter!“ sagde Commandanten, idet han omfavnede sin gamle Ægtefælle. „Nu, nok! Skynder Eder hjem! og naar Du kommer hjem, giv saa Masja en Sarasan*) paa!“

Fruen begav sig bort tilligemed sin Datter. Jeg saae efter Marja Ivanovna; hun saae sig om og nikkede til mig. Ivan Kusmitsj vendte sig nu til os og hele hans Opmærksomhed rettedes mod Fjenden. Oprørerne havde samlet sig om deres Anfører og begyndte med Et at stige af Hestene.

„Staaer nu fast,“ sagde Commandanten; „nu saae vi et Angreb . . .“

I det Samme høstes en frygtelig Hvinen og Skrigen; Oprørerne stormede frem mod Kræpostj'en. Vor Kanon var bleven ladet med en Kartætste. Commandanten lod først Fjenden komme ganske nær og brændte dernæst atter løs. Kartætsten slog ned midt i Hoben. Oprørerne gave Plads til begge Sider og veg tilbage. Deres Anfører blev staaende ene foran dem. Han svingede sin Sabel og talte, som det lod, med Varme til dem. Skrigen og

*) Et langt, foran tilknappet Klædningsstykke, som de russiske Bønderpiger bruge. D. A.

Hvinen, der hørte op et Dieblif, men strax begyndte paa ny.

„Nu, Børn!“ sagde Commandanten; „nu op med Porten! Lader Trommen lyde! Børn-lille! Fremad til et Udfald; følger mig!“

Commandanten, Ivan Ignatytsj og jeg stode i et Nu paa Kræpostj'ens Vold; men den forsagte Garnison rørte sig ikke af Stedet.

„Hvad gaaer der af Jer, Børn? Hvorfor standse I?“ raabte Ivan Kusmitsj. „Skal man dø, saa maa man dø; derfor ere vi Soldater!“

I det Samme stormede Oprørerne løs paa os og trængte ind i Fæstningen. Trommen forstummede; Garnisonen strakte Gevær; jeg gled og var nær ved at falde, men jeg holdt mig dog paa Benene og reves tilligemed Oprørerne ind i Kræpostj'en. Commandanten, der var bleven saaret i Hovedet, stod midt i en Hob af Fjender, der forlangte Nøglerne af ham. Jeg vilde have ilet ham til Hjælp; men nogle haandfaste Kosaker greb fat i mig, bandt mig med deres Skærf og sagde til mig: „Nu skal Du faae Løn som fortjent, Du Oprører mod Keiseren!“ De slæbte os med sig gennem Gaderne. Indbyggerne kom ud med Brød og Salt. Man begyndte at ringe med Klokkerne. Paa engang lød blandt Massen det Raab, at Keiseren paa Torvet ventede Fangerne og tog mod Ed. Folk strømmede til Torvet og rev os med derhen.

Pugatsjev sad i en Lænestol paa Trappen til Commandantens Huus. Han var iført en høirod, galloneret Kosak-Raistan. En høi So-

belstindshue med Guldbaster var trykket ned over hans lynende Dine. Hans Ansigt syntes mig bekendt. Rosakernes Elbste stillede sig om ham. Pater Gerasim stod, bleg og sitrende, ved Trappen, med Korset i Haanden og indlagde, som det lod, i Stilhed Forbønner for de foran staaende Ofre. Paa Pladsen havde man ihast reist en Galge. Da vi nærmede os, jagede Basjirerne Folt fra hverandre, og fremstillede os for Pugatsjev. Klokkeringningen hørte op; der opstod en dyb Tausshed.

„Hvor er Commandanten?“ spurgte Bedrageren.

Der Underofficeer traadte frem af Hoben og pegte paa Ivan Kusmitsj. Pugatsjev tilfaste den Gamle et strengt Blik og sagde til ham:

„Hvorledes har Du fordristet Dig til at gøre mig, Din Keiser, Modstand?“

Den af sit Saar udmattede Commandant samlede sine sidste Kræfter og svarede med fast Stemme:

„Du er ikke min Keiser, Du er en Røver og en Bedrager!“

Pugatsjevs Ansyn formørkedes, han rynkede Pande og svingede med et hvidt Tørflæde. Nogle Rosakker greb den gamle Capitain og slæbte ham hen til Galgen. Den lemlestede Basjir, som vi Dagen iforveien havde i Forhør, svingede sig med Et op paa Tverbjelfen, hvor han satte sig overstræbs. Han holdt Strikken i Haanden, og en Minut efter saae jeg den stakkels Ivan Kusmitsj flynges op.

Dernæst førte man Ivan Ignatjtsj frem for Pugatsjev.

„Sværg Keiser Petr Feodorovitsj Trokabsed!“ sagde Pugatsjev til ham.

„Du er ikke vor Keiser!“ svarede Ivan Ignatjtsj, gjentagende Capitainens Ord. „Du er en Røver, min Fa'er, og en Bedrager!“

Pugatsjev svingede atter med Tørklædet og den stakkels Lieutenant hængte i et Nu ved Siden af sin gamle Foresatte.

Raden kom nu til mig. Jeg tilfastede Pugatsjev et dristigt Blik og lavede mig til at gjentage mine høisindede Kammeraters Svar. I dette Dieblit fik jeg, til min ubeskrivelige Forbauselse, midt imellem Kosakernes Ældste Die paa Sjvabrin, hvis Haar vare afklippede cirkelformig og som var iført en Kosak-Kaftan. Han gik hen til Pugatsjev og hvistede ham nogle Ord i Øret. „Klyng ham op!“ sagde Pugatsjev uden engang at værdige mig et Blik. Man fastede mig Strikken om Halsen. Jeg begyndte at fremsige en stille Bøn, hvori jeg udtalte min dybe Anger over alle mine Synder, og bad til Gud om Frelse for alle dem, der stode mit Hjerte nær. Man slæbte mig hen under Galgen.

„Vær ikke bange, vær ikke bange!“ gjentog mine Bødler, der maaskee virkelig ønskede at indgive mig Mod. Paa engang hørte jeg Raabet: „Holdt inde, I Canailler, giver Tid!“

Bødlerne holdt inde. Jeg seer mig om: Saveljitsj ligger for Pugatsjevs Fødder.

„Vor milde Fader,“ sagde den stakkels Hovmester. „Hvad vinder Du ved en stakkels

Adelsmands Barns Død? Lad ham fare i Fred, og man vil give Dig Løsepengene for ham; og til Exempel og Afstræffelse kan Du jo lade mig Gamle flynge op!"

Pugatsjev gav et Tegn, hvorpaa man strax slap mig og lod mig gaae. Jeg kan ikke sige at jeg i det Dieblig glædede mig over min Frelse, skjønt jeg vel ikke heller kan sige, at jeg beklagede den. Mit Sind var altfor forvirret. Man førte mig atter frem for Bedrageren og lagde mig paa Knæ foran ham. Pugatsjev rakte mig sin aarede Haand.

"Kys Haanden! Kys Haanden!" sagde de Omstaaende. Men jeg vilde have foretrukket den grusomste Straf for en saa lav Fornedrelse.

"For Guds Skyld, min kjære Petr Andrejitsj!" hvisttede Saveljitsj, der stod bag ved mig og stødte til mig. "Lad os ikke være halsstarrige! Hvad foster det Dig! Spyt med det Samme Du kysser den Can . . . (Pfui!) Kys ham paa Haanden!"

Jeg rørte mig ikke af Stedet. Pugatsjev tog sin Haand til sig og sagde til mig med et Smil:

"Deres Velbaarenhed er nok bleven rent tummelumst i Hovedet af Glæde. Løfter ham op!"

Man løftede mig op og slap mig. Jeg blev staaende og saae paa Fortsættelsen af den stræffelige Comedie.

Indvaanerne begyndte nu at aflægge Eden. De traadte frem en efter anden, kysede Crucifixet og bukkede sig dernæst for Bedrageren. Soldaterne af Garnisonen vare ogsaa med.

Compagniets Skrædder var, bevæbnet med sin stumpe Sar, sysselsat med at afflippe deres Pidske. Nystende med Hovedet gif de hen at kysse Pugatsjews Haand, der tilsagde dem Tilgivelse og optog dem i sin Hob. Denne Scene fortsattes i en tre Timer. Endelig reiste Pugatsjev sig op af Lænestolen og gif ned ad Trappen, ledsaget af de Ældste. Man førte en hvid Hest frem, der var smykket med et kostbart Seletøi. To Rosakker tog ham under Armene og løstede ham op i Sadelen. Han underrettede Pater Gerasim om, at han vilde spise til Middag hos ham. I det Samme hørtes Truentimmersfrig. Nogle af Røverne slæbte Basilisa Jegorovna ud paa Trappen. Hun var næsten aflædt og med udslagne Haar. En af dem havde endog været saa fræk at isøre sig hendes Livstykke. De andre slæbte afsted med Sengflæder, Kofferter, Tøi, Linned og alt Slags Huusgeraad.

„I Herrens Navn,“ udbrød den stakkels gamle Kone. „Lad min Sjæl gjøre Bod! Jeg beder Eder, i Herrens Navn, fører mig hen til Ivan Kusmitsj!“ Med et faldt hendes Blik paa Galgen og hun gjenkjendte sin Mand. „Ha, I Canailler,“ raabte hun ude af sig selv. „Hvad er det I have gjort med ham? Du min Gud, Ivan Kusmitsj, Du tapre Soldat! hverken Preussernes Feltstykker eller Tyrkernes Rugler have rørt Dig; Du skulde da ikke ende Dit Liv i en hæderlig Kamp, men falde for en undløben Slaves Haand!“

„Stop Munden paa den gamle Her!“ sagde Pugatsjev.

En ung Rosak gav hende derpaa et Sabelhug i Hovedet, og hun segnede død om paa Trinene af Trappen. Pugatsjev red bort og Hoben trængte sig frem bagefter ham.

Ottende Capitel.

En ubuden Gæst.

En ubuden Gæst er værre end en Tatar.
Ordsprog.

Pladsen var atter bleven tom. Jeg stod endnu bestandig paa det samme Sted og var ikke istand til at samle mine Tanker, der vare komne i Oprør ved hine saa stræffelige Indtryk.

Meer end alt pintes jeg af Ubisheden om Marja Ivanovnas Skjebne. Hvor var hun? Hvorledes var det gaaet hende? var det lykkedes hende at skjule sig? var hendes Tilflugtssted i saa Fald sikkert? . . . Plaget af foruroligende Tanker gik jeg ind i Commandantens Huus . . . Alt var der tomt og øde; Borde, Stole og Kister vare sønderslaaede; Huusgeraadet ramponeret; Alt laa huler til pulter. Jeg ilede op ad den lille Trappe, der førte til Fruentimmernes Værelse og betraadte for første Gang i mit Liv Marja Ivanovnas lille Kammer. Jeg saae hendes Seng sønderslaaet

af Røverne; Skabet var opbrudt og udplyndret; en lille Vokslampe brændte endnu foran den tomme Helgenkasse. Det lille Speil, der hængte paa Væggen, var ogsaa endnu i Behold Men hvor var Beboerinden af denne bestedne, jomfruelige Celle? En skrækelig Tanke slog som et Lyn ned i min Sjæl: jeg tænkte mig hende i Røvernes Hænder. Det pressede mig for Hjertet . . . Jeg brast i Graad, græd bitterlig, bitterlig, og raabte lydelig paa min Elskedes Navn . . . I det Samme hørte jeg en sagte Støi og Palasjka sprang bleg og sitrende ud af Skabet.

„Af, Petr Andrejitsj!“ sagde hun, idet hun slog Hænderne sammen. „Hvilken skrækelig Dag! Hvilke Engstelser!“

„Og Marja Ivanovna?“ spurgte jeg utaalmodig. „Hvad er der blevet af Marja Ivanovna?“

„Frøkenen er ilive,“ svarede Palasjka. „Hun er skjult hos Afulina Pamfilovna.“

„Hos Præstefonen!“ udbrød jeg forfærdet. „Min Gud! Der er jo Pugatsjev!“

Jeg styrtede ud af Værelset, var i et Dieblif ude paa Gaden og næsten uden at kunne sandse det Mindste ilede jeg over Hals og Hoved til Præstens Huus. Det gjenlød af Raab, Latter og Sang . . . Pugatsjev gjorde sig tilgode der tilligemed sine Kammerater. Palasjka var fulgt bag efter mig derhen. Jeg sendte hende ind for i al Stilhed at kalde Afulina Pamfilovna ud. Et Dieblif efter kom Præstefonen ud til mig i Gangen med en tom Flaske i Haanden.

„For Guds Skyld! Hvor er Marja Ivanovna?“ spurgte jeg med uforklarlig Bevægelse.

„Min lille Due ligger tilsengs hos mig der bag Skillerummet,“ svarede Præstefonen. „Nu, Petr Andrejitsj, der havde næstet en Ulykke; men Gud være lovet, at Alt er gaaet lykkeligt af; Canaillen derinde var neppe kommen tilbords, førend min lille Staffel begyndte at komme til sig selv igjen og gav sig til at stønne! Jeg var nær død af Skræk. Han hørte det: „Men hvem er det, Gamle, der ligger her og stønner?“ Jeg neier for Canaillen: „det er min Søsterdatter, naadige Herre; hun er bleven syg, og det er nu allerede paa anden Uge hun ligger.“ „Er det en ung Pige, Din Søsterdatter?“ „Ja, naadige Herre!“ „Lad mig see Din Søsterdatter, Gamle!“ Mit Hjerte begyndte at banke heftigt, men der var Intet ved at gjøre. „Vær saa god, naadige Herre; kun maa Du undskylde, at Pigebarnet ikke er istand til at staa op og fremstille sig for Din Naade!“ „Gjør Intet, Gamle, jeg skal nok gaae hen til hende.“ Og Uslingen gaaer hen bag Skillerummet; og vil Du vel troe det, han trækker Forhængen tilside og fæster sine Falskøine paa hende men mærker Intet Gud har hjulpet os! Og vil Du vel troe det, jeg og vor Fa'er havde allerede forberedet os paa Martyr døden. Til al Ulykke gjenkjendte min lille Due ikke den Canaille Herre Du min Gud, nu vi have saamen oplevet noget! Men gjort Gjerning staaer ikke til at ændre! Den staffels Ivan

Rusmitsj! Hvem skulde have tænkt det! . . .
 Og Basilisa Jegorovna? Og Ivan Ignatjtsj?
 Hvorfor skulde han med? Men hvorledes er
 De sluppen fri? Og hvad synes Dem om
 Sivabrin Aleksæj Jvanytsj? Han har faaet
 Haaret rundt affklippet og svirer nu med dem
 derinde! . . . Ja hvad skal man sige til det?
 . . . han er en snu Karl Og da jeg
 fortalte om min syge Søsterdatter, skulde Du
 blot have seet hvilket Blik han tilfaste mig,
 som om det var en Kniv, der foer igjennem
 mig; men han forraadte dog Intet, og derfor
 er jeg ham Tak skyldig."

Nu hørtes de fulde Gæsters Raaben og
 Fader Gerasims Stemme. Gæsterne forlangte
 Viin, og Berten kaldte paa sin Kone. Præste-
 konen fik atter travlt.

"Forsøi Dem hjem, Petr Andrejitsj," sagde
 hun, "nu har jeg ikke Tid til at snakke med
 Dem; de Canailler derinde ere isærd med at
 drikke tæd. Det var dog Skade, hvis De faldt
 i disse fulde Menneskers Hænder. Levvæl, Petr
 Andrejitsj. Hvad der skal skee, det skeer. Men
 maaskee Gud vil holde sin Haand over os!"

Med disse Ord gik Præstekonen ind. No-
 get beroliget begav jeg mig til mit Qvarter.
 Da jeg kom over Pladsen saae jeg nogle Bassi-
 firer trænge sig omkring Galgen og trække
 Støvlerne af Fødderne paa de Hængte. Det var
 med Nød og neppe og kun i Følelsen af min
 Afmagt til at udrette noget, at jeg var istand
 til at beherske min Harm. Røverne ilede
 omkring i Kræpostjen og udplyndrede Office-
 rernes Boliger. Overalt hørte man de drufne

Sprøreres Raab. Jeg kom hjem. Sabeljitsj kom mig imøde paa Dørtærskelen.

„Gud være lovet!“ udbrød han, da han saa mig. „Jeg var næsten bange for, at de Canailler atter havde faaet fat paa Dig. Nu, min kjære Petr Andrejitsj! Du vil maaskee neppe troe det: Sprørerne have plyndret Alt fra os: Klæder, Vinne, Meubler, Huusgeraad, ikke en Smule have de ladet os beholde. Men, nok om det! Gud være lovet, at de have ladet Dig slippe deraf med Livet! Men sig mig engang, Herre, Du gjenkjendte vel Hetman'en?“

„Nei, jeg har ikke gjenkjendt ham; hvem er han da?“

„Hvorledes, min Kjære? Du har altsaa allerede glemt den Drukkenbolt, der i Kroen franarrede Dig Din Pels, den lille ganske ny Hareffindspels, som det Best sprængte Sømmene paa, da han søgte at pine den paa sig.“

Jeg stod som lynslaaet af Forbauselse. Pugatsjev havde virkelig en slaaende Eighed med min Veiviser. Jeg blev efterhaanden forvisset om, at Pugatsjev og han var en og samme Person og fattede nu Grunden til den mod mig udbiste Skaansel. Jeg kunde ikke andet end henfalde i Forundring over Omstændighedernes besynderlige Sammenfjedelse: min Barnepels, som jeg havde foræret Landstrygeren, havde frelst mig fra Galgen, og Drukkenbolten, der flentrede om i Kroerne, beleirede nu Kræpostj'er og rystede det hele Keiserdømme.

„Men skal Du ikke have lidt at spise?“

spurgte Saveljitsj, der uroffelig holdt fast ved sine gamle Baner. „Vi have ikke det mindste her i Huset; men jeg vil gaae ud og see om jeg kan snuse noget op, som jeg kan tillave til Dig.“

Da jeg var bleven ene, hensant jeg i Betragtninger. Hvad skulde jeg nu gjøre? At forblive i Kræpostjen, der nu var i Bedragerens Vold, eller slutte sig til hans Hob, var upassende for en Officer. Min Pligt fordrede, at jeg begav mig hen, hvor min Tjeneste endnu kunde være til Gavn for mit Fædreland under de nuværende vanskelige Omstændigheder . . . Min Kjærlighed derimod talte kraftig for, at jeg skulde forblive hos Marja Ivanovna og være hendes Forsvarer og Beskytter. Omendstjondt jeg forudsaae en snarlig og utvivlsom Forandring i Forholdene, kunde jeg dog alligevel ikke undlade at sitre, naar jeg tænkte mig det Farefulde i hendes Stilling.

Jeg blev afbrudt i mine Betragtninger af en Kosak, der i al Hj hast kom og meldte mig, „at den store Keiser vilde tale med mig.“

„Men hvor er han?“ spurgte jeg, idet jeg labede mig til at adlyde.

„I Commandantboligen,“ svarede Kosakken. „Efter Maaltidet tog vor Fader et Bad, og nu udhviler han sig. Nu, Deres Velbaarhed, Alt tyder paa, at han er en høi Person: til Middag behagede det ham at fortære to stegte Grise og han lader sig frottere i en saadan Hede, at Taras Kurotsjkin ikke kunde holde ud til Enden, men maatte levere Badefosten til Komra Biskajev, og neppe ved koldt Vand

kunde bringes til sig selv igjen . . . Og saa ere ogsaa alle hans Manerer saa fornemme... Og man fortæller, at man, da han var i Bad, saae Reismærkerne paa hans Bryster: paa det ene en Orn med to Hoveder, saa stor som et Femlopekøstykke, og paa det andet hans Billede."

Jeg ansaa det ikke for nødvendigt at beskrive Rosaffens Mening, men begav mig paa Veien med ham til Commandantboligen, idet jeg iforveien gjorde mig en Idee om denne Sammenkomst, og forsøgte at slutte mig til, hvad Enden vilde blive derpaa. Læseren kan let tænke sig, at jeg ikke var saa aldeles koldblodig og rolig i saa Henseende.

Mørket begyndte allerede at falde paa, da jeg naaede Commandantboligen; Galgen med dens Dsre tog sig stræffelig ud i Halvmørket. Den ullykkelige Bastisa Jegorovnas Lig laa endnu henkastet under Trappen, ved hvilken to Rosaffer holdt Vagt. Den Rosaf, der havde hentet mig, gik ind for at melde mig, men vendte strax tilbage og førte mig ind i det samme Værelse, hvor jeg Aftenen iforveien havde taget en saa om Afsked med Marja Ivanovna.

En usædvanlig Scene fremstillede sig for mig. Omkring et med en Dug bedækket, og med Glaster og Glas besat Bord, sad Pugasjev og en halv Snes af Rosaffernes Eldste. De sad der, ophidsede af Vinen, med røde Ansigter og glindsende Vine, med deres Huer paa Hovedet og iførte deres brogede Ritler. Ingen af de tvende nyoptagne Overløbere, Sjva-

brin eller vor Underofficer, befandt sig iblandt dem.

„Ah, Deres Velbaarenhed!“ udbød Pugatsjev, da han fik Die paa mig. „Velkommen; vær saa god at tage Plads, Deres Velbaarenhed.“

Hans Bordammerater rykkede sammen. Jeg tog i Taushed Plads for Enden af Bordet. Min Nabo, en ung velstabt og smuk Kofsak, istjendte mig et Glas simpel Viin, som jeg aldeles ikke rørte. Jeg gav mig til med nysgjerrige Blik at mønstre Forsamlingen. Pugatsjev indtog den fornemste Plads ved Bordet, paa hvilket han støttede Albuen, idet han med sin brede Næve tog sig om sit sorte Skjæg. Hans Ansigtstræk vare regelmæssige og ret behagelige, og røbede aldeles ikke mindste Grusomhed. Han vendte sig ofte til en Mand paa omtrent 50 Aar, hvem han snart titulerede „Greve“, snart „Timosejev“, snart „Svoger“. De omgikkes alle hinanden som Kammerater og viste aldeles ikke deres Ansører nogen fortrinlig Opmærksomhed. Samtalen var om Angrebet samme Morgen, om Oprørets Fremskridt og om deres tilkommende Bedrifter. Enhver pralede, fremkom med sine Anstuelser og mod-sagde frit Pugatsjev. Og i dette besynderlige Krigsraad blev det besluttet at gaae mod Drenborg: en forrøben Bevægelse, og som dog nær var bleven kronet med et heldigt Udfald! Marsen blev bestemt til Dagen efter.

„Nu, Kammerater,“ sagde Pugatsjev, „lader os nu til Afsted istemme min Indlings-

sang. Tsjumakob! Begynd!" Med en fin, spæd Stemme begyndte min Nabo en melan-
folst, burlest Sang og alle faldt ind med i
Chor:

Brus ei saa, Mo'erlil, grøntlædte Egestov,
Dg forstyr ei mig stakkels unge Fyr i min Tanke-
gang!

Thi imorgen jeg stakkels unge Fyr i Forhør skal
gaae,

I Forhør for den strenge Dommer, for Tsaren
selv:

Dg begynder da Hans Naade Tsaren at spørge
mig:

"Saa mig sig, saa sig, Barnlille, Du Bondesøn,
Først med hvem Du har stjaalet og med hvem Du
har øvet Rov,

Saa om mange Du eller saa Kammerater har?"

Jeg Dig sige skal, rettroende Tsar, vort Haab,
Jeg den rene Sandhed Dig sige skal, Sagens Sam-
menhæng:

Kammerater? Af dem har jeg fire havt:

Dg min første Kammerat var den mørke Nat,

Dg min anden Kammerat var den blanke Kniv,

Dg min tredie Kammerat var min gode Hest,

Dg min fjerde Kammerat var min Bue stærk;

Dg mit Sendebud, Herre Tsar, det var en glødet Pil.

Saa mig svare vil den rettroende Tsar, vort Haab:

Nu ret saa, ret saa, Barnlille, Du Bondesøn,

Du at stjæle forstaar, saavel som og Svar at gi'e!

Dg til Gjengjæld jeg Dig, Barnlille, belønne vil

Med et Træhuus, et høit, paa Midten af Marken
her.

Med en Tværbjelke, Barnlille, og med Stolper to.

Jeg er ikke istand til at beskrive den Virking, som denne Kjeltringe-Sang om Galgen, som blev sjungen af Folk, der vare hjemfaldne til Galgen, frembragte hos mig. Deres strækelige Ansigter, deres melodiske Stemmer, det nedslagne Udtryk, hvormed de ledsagede Sangens Ord, der uden det vare udtryksfulde nok — Alt rystede mig med et Slags poetisk Skræk.

Gjæsterne tømte endnu et Glas, stod fra Bordet og tog Afsked med Pugatsjev. Jeg vilde følge deres Exempel, men Pugatsjev sagde til mig: „Blev Du her, jeg har noget at tale med Dig om.“ Jeg blev da tilbage under fire Dine med ham.

Vor gjensidige Taushed vedvarede i nogle Minutter. Pugatsjev betragtede mig opmærksomt og blinkede af og til med det venstre Øie med et besynderligt Udtryk af Skjelmeri og Spottelyst. Tilslidst gav han sig til at lee, og det saa uforstilt og hjertelig, at jeg ved at see paa ham, ogsaa begyndte at lee, uden selv at vide hvorfor.

„Nu, Deres Velbaarenhed?“ sagde han til mig. „Du blev noget forsagt, tilstaae det kun, da mine Drengene lagde Dig Strikken om Halsen? Jeg formoder næsten, at Himlen ikke forekom Dig større end et Faarestind . . . Og havde Din Tjener ikke været, saa var Du kommen til at dingle under Tværbjellen. Jeg gjenkjendte strax det gamle Graahoved. Nu, vilde Du vel have troet, Velbaarenhed, at den Mand, der viste Dig Veien til Kroen, var den store Reiser selv? (Her antog han en vigtig og hemmelighedsfuld Mine). Du har forseet

Dig stærkt imod mig," vedblev han; „men jeg har tilgivet Dig paa Grund af Din Belgiering, paa Grund af at Du viste mig en Tjeneste, da jeg var nødt til at skjule mig for mine Fjender. Men ikke nok dermed! Jeg skal belønne Dig endnu mere, naar jeg faaer mit Rige tilbage. Over Du at tjene mig med Iver?"

Bedragerens Spørgsmaal og hans Frækhed forekom mig saa komiske, at jeg ikke kunde tilbageholde et Smil.

„Hvad smiler Du over?" spurgte han mig med et mørkt Ansigt. „Eller troer Du maa-see ikke, at jeg er den store Keiser? svar mig oprigtig!"

Jeg var raadvild. At erkjende denne Landstryger for Keiser var jeg ikke istand til: det forekom mig at ville være en utilgivelig Feighed. At falde ham en Bedrager lige op i Dinene var at styrte mig selv i Fordærvelse; og det, hvortil jeg i min første Harm havde været istand under Galgen for alt Folkets Dine, syntes mig nu at ville være et unyttigt Praleri. Jeg vaklede. Pugatsjev ventede med et mørkt Udtryk paa mit Svar. Endelig (og jeg erindrer endnu med en vis Selvtilfredshed dette Dieblis) fik Pligtsfølelsen i min Sjæl Overhaand over den menneskelige Svaghed; og jeg svarede Pugatsjev:

„Hør mig nu, og jeg skal sige Dig den rene Sandhed. Døm selv, om jeg kan erkjende Dig for Keiser! Du er en forstandig Mand: Du vilde selv indsee, at jeg forstillede mig."

„Men hvem er jeg da, efter Din Formening?"

„Det veed Gud og ikke jeg; men ihvo Du end er, saa spiller Du et dristigt Spil."

Pugatsjev tilfaste mig et skarpt Blik. „Du troer altsaa ikke," sagde han, „at jeg er Keiseren Petr Feodorovitsj? Nu vel. Men følger maaſte ikke Lykken den Modige? Svang ikke Grisſta Strepjev sig fordom op paa Keisertronen? Tro om mig hvad Du vil, men forlad mig ikke. Og hvad kommer det ogsaa Dig ved? . . . Er man end ikke Præst, saa er man dog „Fa'er". Tjen mig med Troſkab og Iver og jeg ſkal gjøre Dig til Feltmarschalt og til Fyrſte. Hvad ſiger Du dertil?"

„Nei!" ſvarede jeg med Faſthed. „Jeg er en ſødt Adelsmand; jeg har ſvoret Hds. Maj. Keiserinden Troſkab; Dig kan jeg ikke tjene. Hvis Du virkelig vil mig vel, ſaa ſend mig til Drenborg!"

Pugatsjev faldt i Tanke.

„Og naar jeg gjør det," ſagde han, „lover Du mig ſaa idetmindſte ikke at tjene imod mig?"

„Hvorledes kan jeg love Dig det?" ſvarede jeg. „Du veed ſelv, at det ikke berører paa mig: ſaaer jeg Ordre til at gaae imod Dig, ſaa maa jeg lyſtre; der hjælper ingen Snak. Du er nu ſelv Anfører; Du fordrer jo ſelv Lydighed af Dine. Hvad vilde det ligne, at jeg ſagde mig fra Tjenesten, naar min Tjeneste meſt gjordes fornøden? Mit Liv er i Din Haand; lader Du mig gaae, er jeg Dig taknemmelig; berøver Du mig Livet, ſaa er

Gud Din Dommer; jeg har nu sagt Dig Sandhed."

Min Oprigtighed slog Pugatsjev.

"Nu, lad det saa være saaledes," sagde han idet han klappede mig paa Skuldren. "Vil man straffe, maa man straffe tilgavns; vil man benaade, maa man gjøre det fuldstændigt. Gaa Du saa da hvorhen Du vil, og gjør som Du vil. Kom imorgen til mig og tag Afsted med mig, men gaa nu hen og hvil Dig, og jeg trænger ogsaa selv til Sovn."

Jeg forlod Pugatsjev og gik ud paa Gaden. Det var en stille Frostnat. Maanen og Stjernerne skinnede klart og oplyste Pladsen og Galgen. I Kræpostj'en var Alt Ro og Mørke. Kun i Kroen var der endnu Lys, og man hørte de natlige Sviregasters Raaben. Jeg kastede et Blik paa Præstens Huus. Vinduesstodderne og Porten vare lukkede. Det lod til, at Alt var roligt der.

Jeg kom hjem i mit Qvarteer, hvor jeg fandt Saveljitsj bekymret over min Fraværelse. Efterretningen om min Frihed glædede ham usigelig.

"Lovet være Du, Herre!" sagde han, idet han gjorde Korsets Tegn. "Saasnart det gryer ad Dag forlade vi Kræpostj'en og vandre afsted, hvorhen Veien fører. Jeg har her noget, jeg har lavet til Dig; spis nu lidt, min Kjære, og hvil Dig saa ud til imorgen, og sov saa trygt som om Du laa i Christi Skød!"

Jeg fulgte hans Raad, spiste til Aften med stor Appetit og lagde mig dernæst, udmat-

tet baade paa Sjæl og Legeme, til at sove
paa det bare Gulv.

Niende Capitel.

Afskillelsen.

Sødt, o sødt det var at mødes,
Skjønne Pigelil, med Dig;
Tungt, o tungt det var at skilles,
Tungt, som fra sin Sjæl, fra Dig.

Gherastov.

Tidligt om Morgenens vakke Trommen mig
og jeg begav mig til Samlepladsen. Der vare
allerede Pugatsjævs Skarer opstillede rundt om
Galgen, i hvilken alle Gaarsdagens Dfre endnu
hængte. Kosakkerne sad tilhest, Soldaterne
stode under Gevær. Janerne vaiede. Nogle
Kanoner, blandt hvilke jeg ogsaa gjenkjendte
vor, vare opstillede paa Feltlavetter. Alle
Kræpostjens Indvaanere befandt sig ogsaa der,
og ventede paa Pugatsjev. Ved Trappen til
Commandantens Huus stod en Kosak, der holdt
en særdeles smuk hvid Hest af kirgisisk Race
ved Tømmen. Jeg søgte med Dinene Fruens
Lig. Det var skaffet noget tilside og bedækket
med en Maatte. Endelig kom Pugatsjev ud
fra Forstuen. Folk toge Hattene af. Pugat-
sjev standsede paa Trappen og hilsende til alle
Sider. En af de Ældste leverede ham en
Sæk med Robberpenge, som han gav sig til i

Haandsfuldevis at fæste ud iblandt Folket, der under Hujen og Strigen løb til for at opsamle dem, hvilket ikke gik af uden blodige Pander. De fornemste af Pugatsjews Staldbrødre stillede sig om ham. Blandt dem var ogsaa Sjvabrin. Vore Blikke mødtes; i mit funde han læse Foragt, og han vendte sig bort med et Udtryk af ægte Ondskabsfuldhed og forstilt Spot. Da Pugatsjev fik Die paa mig blandt Hoben, nikkede han til mig og kaldte mig hen til sig.

„Hør nu!“ sagde han til mig. „Begib Dig øiebliklig til Drenborg og tilmeld i mit Navn Gonverneuren og alle Generalerne, at de kunne vente mig hos sig om en Uge. Raad dem til at komme mig imøde med barnlig Kjærlighed og Lydighed; ellers ville de ikke undgaae en skræffelig Straf. Lykkelig Reise, Deres Velbaarenhed!“

Dernæst vendte han sig til Folket og sagde, idet han pegte paa Sjvabrin:

„Her see I, Børnlille, Jeres nye Commandant. Bærer ham lydige i Alt og han indestaaer mig for Eder og for Kræpostj'en.“

Det var med Skræk at jeg hørte disse Ord: Sjvabrin Kræpostj'ens Commandant og Marja Ivanovna i hans Vold! — Min Gud, hvad vilde der blive af hende! Pugatsjev gik ned ad Trappen, man førte hans Hest frem, og han svang sig rask op i Sædlen uden at vente paa, at Rosakkerne skulde hjælpe ham op.

I det Samme seer jeg træde frem af Hoben hvem anden end min gode Saveljitsj, der gaaer hen til Pugatsjev, som han overle-

berer et Papir. Jeg var ikke istand til at gjøre mig nogen Idee om, hvad Ende dette vilde tage.

„Hvad er det for noget?“ spurgte Pugatsjev med Bigtighed.

„Læs det, saa vil Du faae at see,“ svarede Saveljitsj. Pugatsjev tog Papiret og betragtede det længe med en betydningsfuld Mine.

„Hvad er det for Kragetæer Du her har skrevet?“ sagde han endelig. „Vore høie Dine ere ikke istand til at finde Rede heri. Hvor er min Oversecretair?“

En ung Mand i Corporalsuniform skyndte sig hen til Pugatsjev.

„Læs det op høit!“ sagde Bedrageren, idet han leverede ham Papiret. Jeg var særdeles nysgjerrig efter at faae at vide, hvad det kunde være, min Hovmester havde faaet ifinde at skrive til Pugatsjev om. Oversecretairen begyndte med lydelig Røst stavende at oplæse Følgende:

„To Slaabrofke, den ene af Mitter, den anden af sribet Silketoi, gjør sex Rubler.“

„Hvad betyder dette?“ spurgte Pugatsjev med rynket Pande.

„Befal at læse videre,“ svarede Saveljitsj rolig.

Oversecretairen fortsatte:

„En fin grøn Klædes-Uniform, gjør syv Rubler.“

„Et Par hvide Klædesbuxer, gjør fem Rubler.“

„Tolv Manskjetskjorter af hollandst Lærred, gjør ti Rubler.“

„Et Reiseskatol med Thetoi, gjør to og en halv Rubel . . .“

„Hvad er dette for noget dumt Tøi?“ afbrød Pugatsjev. „Hvad Pokker komme disse Reiseskatoller og Manskjetskjorter mig ved?“

Saveljitsj rømmede sig og begyndte paa en Forklaring.

„Det er, Fa'er, som Du vil see, en Fortegnelse paa de Sager, der efterhaanden ere blevne min Herre frastjaalne af de Canailler . . .“

„Hvilke Canailler?“ spurgte Pugatsjev strengt.

„Jeg be'er: jeg sagde feil,“ svarede Saveljitsj. „Det var disse Canailler — nei, ikke Canailler, men Dine Børn, der have snuset lidt om, og taget Udskilligt med sig, men bre-des ikke: en Hest har fire Been og kan dog snuble. Befal at læse tilende!“

„Læs tilende!“ sagde Pugatsjev.

Secretairen fortsatte:

„Et Serges-Tæppe og et vateret Tastes-Ditto, gjør fire Rubler.“

„En Nævestindspels, overtrukken med lyserødt Ratin, gjør fyrgetyve Rubler.“

„Og endelig en Harestindspels, som Din Naade fik til Foræring i Kroen, gjør femten Rubler.“

„Hvad er det for noget?“ raabte Pugatsjev, og hans ildfulde Dine lignede.

Jeg tilstaaer, at jeg begyndte at blive alvorlig bange paa min stakkels Hovmesters

Begne. Han vilde atter have indladt sig paa en Forflaring, men Pugatsjev afbrød ham:

„Hvor tør Du understaae Dig at komme til mig med saadant Sludder?“ raabte han, idet han rev Papiret ud af Secretairens Haand og kastede Saveljitsj det lige i Dinene. „Dit gamle Dumhoved! Har man end udplyndret dem lidt, er det saa stor en Ulykke! Men Du, gamle Graahoved, burde evigt bede til Gud for mig og mine Børn, til Tak for at Du og Din Herre der ikke dingle i Galgen ved Siden af de andre Ulydige . . . En Harestindspels! Ja jeg skal „harestindspelse“ Dig, jeg! Eller veed Du maaskee ikke at jeg kan give Befaling til at lade Dig flaa levende og bruge Dit Skind til en Pels?“

„Som Du vil,“ svarede Saveljitsj; „men jeg er en stakkels Livegen, der maa være ansvarlig for min Herres Gods.“

Det var viensynligt at Pugatsjev i dette Dieblif var høimodig stemt. Han vendte sig om og red bort uden at sige et Ord mere. Sjvabrin og de Ældste fulgte ham. Hans Trop marscherede i Orden ud af Kræpostj'en. Folket strømmede bort for at ledsage Pugatsjev, og jeg blev ene tilbage paa Pladsen med Saveljitsj, der holdt sin-Fortegnelse i Haanden og betragtede den med et Udtryk af dyb Bedrøvelse.

Da han havde seet min gode Forstaaelse med Pugatsjev, havde han faaet isinde at benytte den til vor Fordeel; men hans kloge Plan var ikke lykkedes ham. Jeg vilde have skjendt

paa ham for hans utidige Iver, men kunde ikke bare mig for at bryde ud i Latter.

„Ja, lee Du kun, Herre,“ sagde Saveljitsj; „lee Du kun; men naar vi nu paany skulle forsyne os med alt til Huset Henhørende, saa skulle vi nok saa at see, om det bliver til at lee ad.“

Jeg skyndte mig hen til Præstens Huus for at see Marja Ivanovna. Præstekonen kom mig imøde med en sørgelig Tidende. Marja Ivanovna var om Natten bleven angreben af en stærk, hidsig Feber, laa aldeles uden Besindelse og fantaserede. Præstekonen førte mig ind i Værelset til hende. Jeg traadte ganske sagte hen til hendes Leie. Den Forandring, der var foregaaet med hendes Ansigtstræk, slog mig. Den Syge gjenkjendte mig ikke. Jeg stod længe foran hende og havde hverken Dre for Pater Gerasim eller for hans gode Kone, der øiensynlig bestræbte sig for at trøste mig. Mørke Tanker bestjestede mit Sind. Den stakkels forladte, fader- og moderløse, i nogle ondskabsfulde Oprøreres Vold givne Piges Stilling og min egen Alsmagt ængstede mig. Sjvabrin, Sjvabrin fremfor Alt var en piinlig Tanke for mig. Han var nu af Bedrageren bleven beklædt med Magten, førte Commandoen i den Kræpostj, hvor den ulykkelige Pige, der var den uskyldige Gjenstand for hans Had, var ladet tilbage, og man kunde af ham vente sig, hvad det skulde være. Hvad skulde jeg gjøre? Hvorledes skulde jeg komme hende til Hjælp? Hvorledes skulde jeg udfri hende af denne Canailles Hænder? Der var et Middel tilbage:

jeg besluttede diebliflig at begive mig til Drenborg forat paastynde den bjælogorsta'er Kræpostis Undsætning og efter Evne selv bidrage dertil. Jeg tog Afsted med Præsten og med Afulina Pamfilovna, idet jeg med Varme anbefalede til hende den, som jeg allerede næsten betragtede som min Hustru. Jeg tog den stakfæls Piges Haand, kysede den og vædede den med mine Taarer.

„Levvel!“ sagde Præstefonen til mig, da hun fulgte mig ud. „Levvel, Petr Andrejitsj. Maaskee sees vi igjen i bedre Tider. Glem os ikke og skriv os til saa snart som muligt! Den stakfæls Marja Ivanovna har nu ingen anden Trøst og Beskytter end Dem.“

Da jeg var kommen ud paa Pladsen, standsede jeg et Dieblif, fastede et Blif paa Galgen, blottede mit Hoved, og tog dernæst Veien ud af Kræpostj'en ad Drenborg til, ledsaget af Saveljitsj, der ikke veg fra min Side.

Jeg gik i mine egne Betragtninger, da jeg med Et hørte Hovslag bag efter mig. Jeg saae mig om, og seer en Kosak komme galopperende ud af Kræpostj'en, føre en basjirst Hest ved Tøilen og gjøre Tegn til mig. Jeg standsede og gjenkjendte snart vor Underofficer. Han galopperede hen til mig, sprang af Hesten, og sagde, idet han gav mig den andens Tøile i Haanden: „Deres Velbaarenhed! Vor Fader sender Dem herved som Present en Hest og sin egen Pels (en Lammestindspels var bunden til Sadlen). Og derhos . . .“ tilføiede Underofficeren stammende, „forærer han Dem ogsaa . . . en halv Rubel i Penge; men den

har jeg tabt paa Veien, og jeg beder Dem være saa høimodig at tilgive mig."

Saveljitsj saae skjævt til ham og mumlede:

„Den har Du tabt paa Veien! Men hvad er da det der klinger der i Din Brystlomme? Din Gæsthy!"

„Hvad det er der klinger i min Brystlomme?" gjentog Underofficeren, uden at lade sig bringe det mindste i Forlegenhed. „Gud forlade Dig Din Synd, Gamle! Det er Trensen paa Hesten, der klinger og ikke den halve Rubel."

„Godt!" sagde jeg, idet jeg afbrød deres Ordværel. „Bring min Tak til den, der har sendt Dig, og see til om Du ikke paa Tilbageveien skulde kunne finde den halve Rubel, som Du har tabt, og behold den saa til en Drifkestilling!"

„Tusind Tak, Deres Velbaarenhed!" svarede han, idet han dreiede sin Hest; „jeg skal stedse bede til Gud for Dem." Med disse Ord galoperede han tilbage, med den ene Haand paa Brystlommen og inden et Diebligs Forløb havde vi tabt ham af Syne.

Jeg tog Pelsen paa, steg til Hest og lod Saveljitsj sidde op bagved mig.

„Seer Du, Herre," sagde den Gamle, „at det dog ikke var saa ganske omsonst, at jeg leverede Canaillen min Fortegnelse: Den Gæsthy skammede sig dog. Omendstjønt denne lange bassfirste Skindmær og denne Lammestkindspels ikke ere halv saa meget værd som det, de Kjæltringer have frastjaalet os, og det, Du selv

behagede at give ham, saa kommer dette os dog altid tilpas og af en bidst Hund er en Tot Haar dog altid noget."

Tiende Capitel.

Beleiringen.

Senover hele Bøigden

Paa Staden, lig en Dm hans Blik slog ned fra
Høiden.

Bag Leiren han beføl at bygge op et Skur,
Om Matten, skjult af det, beskyde Stadens Mur.

Gheraskov.

Da vi nærmede os Drenborg, fik vi Die paa endel Slaver med ragede Hoveder og med Ansigter, der vare lemlæstede af Bøddelens Tænger. De gik og arbeidede udenom Fæstningsværkerne under Opsigt af Invaliden af Garnisonen. Nogle kjørte det Mudder, der opfyldte Graven, bort paa Karrer, andre gravede i Jorden med Spader; paa Volden slæbte Murere afsted med Teglsteen og udbedrede Stadsmuren. Ved Porten standsede Bagten os og forlangte vore Pasjer. Da Sergeanten hørte, at jeg kom fra den bjælogorska'er Kræpostj, førte han mig direkte til Generalens Huus.

Jeg traf denne i Haven. Han var isærd med at eftersee sine Gbletræer, der vare afbladede af Efteraarshinden, og med en gam-

mel Gartners Bistand ombifflede han dem omhyggelig med varmt Straa. I hans Ansigt laa der Udtryk af Tilfredshed, Sundhed og Godmodighed. Han blev glad ved at see mig, og gav sig til at udspørge mig om de skrækelige Begivenheder, hvortil jeg havde været Vidne. Jeg fortalte ham Alt. Den Gamle hørte opmærksom paa mig og affjar imidlertid nogle tørre Grene.

„Den stakkels Mironov!“ sagde han, da jeg havde endt min sørgelige Fortælling. „Det gjør mig ondt for ham; det var en flink Officer; og Fru Mironov var en fortræffelig Dame og en sand Mester til at nedsalte Champignoner! Og hvorledes er det gaaet Masja, Capitainens Datter?“

Jeg svarede, at hun var bleven tilbage i Kræpostj'en i Præstens Huus.

„Hvorledes?“ bemærkede Generalen. „Det er noget slemme noget dette. Paa disse Røvers Disciplin kan man ikke stole det mindste. Hvad vil der blive af den stakkels Pige?“

Jeg svarede, at der ikke var langt til den bjælogorska'er Kræpostj og at Hs. Excellens rimeligviis ikke vilde tøve med at affende Tropper til de stakkels Beboeres Befrielse. Generalen rystede paa Hovedet med et tvivlende Udtryk.

„Vi ville see den Ting an, vi ville see den Ting an,“ sagde han. „Vi have Tid nok til at tale derom. Jeg venter Dig nu for det første til The hos mig. Jeg holder idag et Krigsraad, og Du kan give os paalidelige Efterretninger om denne Canaille Pugatsjev og

hans Følf. Gaa nu hen og udhvil Dig saalænge."

Jeg begav mig til det mig anviste Qvarteer, hvor Saveljitsj allerede havde bragt Alt i Orden, og jeg ventede med Utaalmødighed paa den fastsatte Times Komme. Læseren kan let forestille sig, at jeg ikke undlod at indfinde mig i et Krigsraad, der vilde faa en saa stor Indflydelse paa min Skjebne. Til den bestemte Time var jeg allerede hos Generalen.

Jeg traf hos ham en af Byens Embedsmænd, saavidt jeg erindrer, Tolddirecteuren, en tyk, rødmsjet gammel Mand i en solv- og guldbroderet Raftan. Han gav sig til at udspørge mig om Ivan Kusmitsj's Skjebne, hvem han kaldte sin gode Ven, og afbrød ofte min Fortælling med supplerende Spørgsmaal og med moralske Bemærkninger, der, om de end ikke vidnede om, at han var erfaren i Krigskunsten, dog idetmindste røbede Klogskab og naturlig Forstand. Imidlertid havde ogsaa de øvrige Indbudne indfundet sig. Da alle vare komne tilsæde og vare blevene forsynede med The, gav Generalen sig til i et meget klart og vidtløftigt Foredrag at udvikle, hvorum Taleren var:

„Nu mine Herrer," vedblev han, „maa vi tage en Bestemmelse om, hvorledes vi skulle gaae tilværks mod Oprørerne: angrebs- eller forsvarsviis? Enhver af disse to Maader har sin gode og slette Side. Gaa vi angrebsviis tilværks, have vi større Haab om hurtigere at at gjøre det af med Fjenden; men at gaae forsvarsviis tilværks er sikrere og mindre far-

ligt . . . Vi ville nu begynde at samle Stemmer i den bestemte Orden, det vil sige, først høre de Laveste i Rangen. „Hr. Fændrik!“, vedblev han, idet han vendte sig til mig, „hav den Godhed at gøre os bekendt med Deres Mening!“

Jeg reiste mig op og efter først i Korthed at have givet en Beskrivelse af Pugatsjev og hans Folk, erklærede jeg med Bestemthed, at det vilde være umuligt for Bedrageren at holde sig mod regulære Tropper.

Denne min Erklæring blev tydelig nok meget ugunstig optagen af de øvrige Medlemmer. De betragtede den som Ungdoms = Overilelse og Forrovenhed. Der opstod en Mumlen, og jeg hørte tydelig Ordet „Grønstolling“, udtalt halvhøit. Generalen vendte sig til mig og sagde med et Smil:

„Hr. Fændrik! De første Stemmer i et Krigsraad erklære sig ialmindelighed til Gunst for at gaae angrebsviis tilværks: det er i sin Orden. Vi ville nu høre den næste Stemme. Hr. Collegieraad! Behag at sige os Deres Mening!“

Den gamle Mand i den guld- og sølvbroderede Kastran tømte ihast sin tredje Kop The, der havde en betydelig Tilfætning af Rom, og svarede Generalen:

„Jeg formener, Deres Excellens, at vi hverken bør gaae angrebs- eller forsvarsviis tilværks.“

„Men hvorledes da, Hr. Collegieraad?“ udbrod Generalen forundret. „Taktikken kjen-

der intet Trædie: enten angrebs- eller forsvars-
viis . . ."

„Deres Excellens gaa bestikkelsesviis til-
værks!"

„Ha, ha! Det er meget fornuftigt Raad.
Bestikkelses-Forholdsregler tillades af Taktikken,
og vi ville drage os dette Raad tilnytte. Man
kunde af de hemmelige Fonds sætte halvfjerd-
sindstyve, eller endogsaa hundrede Rubler paa
den Canailles Hoved . . .

„Og saa," afbrød Tolddirecteuren ham,
„vil jeg være en kirgisist Bædder og ikke Col-
legieraad, om ikke disse Gæsthybe udlevere os
deres Hetman, bunden baade paa Hænder og
Fødder."

„Vi ville senere komme tilbage til at tale
om det," svarede Generalen. „Men i ethvert
Tilfælde maa vi først tage militaire Forholds-
regler. Mine Herrer, afgiver Deres Stemme
i den fastsatte Orden!"

Alle Stemmer vare imod min. Alle Med-
lemmerne af Krigsraadet talte om Troppernes
Upaalidelighed, om Usikkerheden af et godt Ud-
fald, om Forsigtighed og andet deslige. Alle
vare af den Formening, at det var fornuft-
tigere at holde sig bag Muren under Kano-
ernes Beskyttelse end prøve Baabenlyffen i
aaben Mark. Da Generalen endelig havde
hørt alle Stemmer, bankede han Alfen ud af
sin Pibe, og holdt følgende Tale:

„Mine Herrer! jeg maa tilkjendegive Dem,
at jeg, hvad mig angaaer, er aldeles enig med
Hr. Fændrikken: thi hans Mening er grundet
paa alle en sund Taktiks Regler, hvilken næ-

sten altid foretrækker Offensiven for Defensiven."

Her holdt han inde og gav sig til at stoppe sin Pibe paany. Min Egentjærlighed triumferede. Jeg kastede et stolt Blik paa de øvrige Medlemmer, der smaaadvist indbyrdes med et Udtryk af Utilfredshed og Uro.

„Men, mine Herrer," vedblev han, idet han med et dybt Suk udblæste en tyk Sky af Tobaksrøg, „jeg fordrister mig ikke til at tage et saa stort Ansvar paa mig, da Talen her er om Intet mindre end de mig af Hendes Keiserlige Majestæt, min allernaadigste Hersterinde, betroede Provindsers Sikkerhed; og jeg stemmer saaledes med Majoriteten, der har formeent, at det fornuftigste og sikreste er indensfor Stadens Mure at oppebie en Beleiring og tilbagevise Fjendens Angreb med et stærkt Artilleri og, om muligt, ved at foretage Udfald."

Nu kom Turen til de andre Krigsraadsmedlemmer at betragte mig med et haanligt Smil. Krigsraadet blev hævet. Jeg kunde ikke andet end ynkes over den ærbærdige Krigers Svaghed, som, tværtimod sin egen Overbeviisning, besluttede sig til at følge nogle uvildende og uerfarne Personers Mening.

Nogle Dage efter dette mærkelige Krigsraads Afholdelse fik vi at vide, at Pugatsjev, sit Løfte tro, rykkede mod Drenborg. Fra Muren kunde jeg see Oprørernes Hær. Det forekom mig, at deres Antal var voxet til det Tidobbelte siden det sidste Angreb, hvortil jeg havde været Bidne. De havde nu ogsaa Artilleri med, som Pugatsjev havde taget i de

Smaafæstninger, han allerede havde erobret. Jeg mindedes Krigsraadsbeslutningen og forudsaa en langvarig Indespærring inden Drenborgs Mure. Jeg kunde neppe tilbageholde mine Taarer ved denne Tanke.

Jeg vil ikke forsøge at beskrive Drenborgs Beleiring, der hører hjemme i Historien og ikke i Familiememoirer. Jeg vil blot i Korthed sige, at denne Beleiring paa Grund af de locale Autoriteters Forsømmelse blev fordærvelig for Indbyggerne, der maatte udholde Hunger og al mulig Elendighed. Man kan saaledes let tænke sig, at Livet i Drenborg var aldeles utaaleligt. Alle ventede med Modløshed paa Afgjørelsen af deres Skjebne; alle sukede under Dyrtiden, der i Sandhed ogsaa var skrækkelig. Indvaanerne vænnede sig efterhaanden til Ruglerne, der faldt ned rundt om i deres Gaarde; og tilsidst pirrede Pugatsjews Angreb ikke engang den offentlige Nysgjerrighed. Jeg var nærved at forgaae af Lede og Kjedsomhed. Tiden gik hen. Jeg hørte Intet fra den bjælogorsta'er Kræpostj. Alle Veie vare afstjaarne. Adskillelsen fra Marja Ivanovna blev mig utaalelig. Min Uvidenhed om hendes Skjebne pinte mig. Min eneste Adspredelse bestod i at foretage Streiferier udenfor Byen. Ved Pugatsjews Godhed havde jeg faaet en god Hest, med hvilken jeg delte mine tarbelige Maaltider, og paa hvilken jeg daglig red udenfor Staden og verlede Rugler med Pugatsjews Partigjengere. I disse Skjermtydsler var Fordelen ialmindelighed paa de mæstede, fulde og med gode Heste forsynede Oprøreres Side. Vort Ca-

valleri kunde med sine udmagrede Heste ikke veie op imod dem. Undertiden gjorde ogsaa vort Fodfolk Udfald i aaben Mark, men den dybe Snee hindrede det i at operere med Held imod de adspredte Partigjengere. Artilleriet tordnede forgjeves fra Bolden og i Marken blev det siddende fast og kunde paa Grund af Hestenes Udmattelse ikke komme af Stedet. Dette er et Billede af vore frigerste Foretagender! Og det kaldte de orenborgske Honoratiorens Forsigtighed og Forstand!

Engang, da det lyffedes os nogenlunde at adsprede og forjage en temmelig betydelig Trop Sjender, satte jeg ind paa en Kosak, der var bleven affjaaen fra sine Kammerater; jeg var allerede isærd med at hugge til ham med min tyrkiske Sabel, da han i det Samme tog sin Hue af og udbød:

„Goddag, Petr Andrejitsj! Hvorledes befinder De Dem?“

Jeg betragtede ham nøiere og gjenkjendte vor Underofficer, hvorover jeg blev usigelig glad.

„Jh Goddag, Maksimjtsj,“ sagde jeg til ham. Er det længe siden Du forlod Bjælogorskaja?“

„Nei det er ikke ret længe siden, Petr Andrejitsj; igaar kom jeg tilbage dersfra. Jeg har et lille Brev til Dem.“

„Hvor har Du det?“ udbød jeg, idet jeg hoppede i Sadlen af Glæde.

„Her hos mig,“ svarede Maksimjtsj, idet han satte Haanden i Brystlommen. „Jeg lovede Palasjka at besørge det til Dem enten paa

den ene eller paa den anden Maade. I det Samme rakte han mig et sammenlagt Papir og galoperede dernæst bort. Jeg aabnede det og læste med bævende Hjerte følgende Linier:

„Det har behaget Herren at berøve mig paa engang baade Fader og Moder: jeg har nu ikke en eneste Slægtning eller Beskytter paa Jorden. Jeg tager derfor min Tilflugt til Dem, da jeg veed, at De altid har ønsket mig vel og at De er rede til at hjælpe Enhver. Jeg beder til Gud, at dette Brev paa en eller anden Maade maa komme Dem ihænde. Maksimytsoj har lovet at besørge det til Dem. Palasjka har ogsaa hørt af Maksimytsoj, at han ofte fra det Fjerne seer Dem paa Borden og at De aldeles ikke skaaner Dem selv og ikke tænker paa dem, der under Taarer opsende Bønner for Dem til Gud. Jeg laa længe syg; og da jeg var bleven rask igjen, nødte Aleksæj Ivanytsoj, der fører Commandoen her i min salig Faders Sted, Pater Gerasim til at udløvere mig til ham, idet han truede med Pugatsjev. Jeg er under Bevogtning i vort Hus. Aleksæj Ivanytsoj vil tvinge mig til at gifte mig med ham. Han siger, at han har reddet mit Liv ved ikke at røbe Afulina Pamfilovnas List, da hun foregav for Oprørerne, at jeg var hendes Søsterdatter. Men jeg vil hellere dø end gifte mig med et saadant Menneske som Aleksæj Ivanytsoj. Hans Opførsel imod mig er meget frænkende og han truer mig med, at han, hvis jeg ikke betænker mig og giver mit Samtykke, vil føre mig til Leiren til Pugatsjev „og saa,“ siger han, „vil det gaae

Dem som det gif Lisabeta Kharlova." Jeg har bedet ham om Betænkningstid og han har tilstaaet mig endnu tre Dage, og hvis jeg om tre Dage ikke gifter mig med ham, vil jeg ingen Skaansel kunne vente længere. Kjære Petr Andrejitsj! De er min eneste Beskytter; staa mig Ulykkelige bi! Bed Generalen og alle de Commanderende at de sende os Hjælp saa hurtigt som muligt og kom selv, hvis De kan. Jeg forbliver etc.

Deres ulykkelige fader- og moderløse
Marja Mironov."

Jeg var nærved at gaa fra Forstanden da jeg havde læst dette Brev. Jeg satte uden Barmhjertighed Sporerne i Siden paa min stakkels Hest og jagede til Byen. Undervejs tænkte jeg frem og tilbage paa et eller andet Middel til at befri den stakkels ulykkelige Pige, men funde ikke udfinde noget. Da jeg var kommen til Staden, begav jeg mig lige til Generalens Bolig og styrtede over Hals og Hoved ind til ham.

Han gif frem og tilbage i Bærelset og røg af sin Merstumpspibe. Da han saae mig, standsede han. Mit Udseende skrækkede ham rimeligviis; han spurgte mig ængstlig om Aarsagen til min saa pludselige Ankomst.

„Deres Excellens," sagde jeg til ham, „jeg henvender mig til Dem som til min kjædelige Fader; afflaa for Guds Skyld ikke min Bøn; det er mit hele Livs Lykke, der staaer paa Spil."

„Hvorledes det da, min- Kjære?" spurgte den Gamle forundret. „Hvad kan jeg gjøre for Dig? Tal!"

„Deres Excellens tillade mig at tage et Compagni Soldater og halvtrediesindstyve Kosaffer og dermed rense den bjælogorska'er Kræpostj!“

Generalen saae vist paa mig og formodede rimeligviis at jeg var gaaet fra Forstanden (og heri var han heller ikke langt fra at have Ret).

„Hvorledes? Rense den bjælogorska'er Kræpostj?“ sagde han endelig.

„Jeg indestaar for et heldigt Udfald,“ svarede jeg med Varme. Tillad mig det blot!“

„Nei, unge Mand,“ sagde han idet han rystede paa Hovedet. „J saa stor en Afstand vilde det falde Ejenden let at affkjære Jer fra det strategiske Hovedpunct og opnaae en fuldstændig Seir over Jer. Naar Communicatio-
nen er affjaaaren . . .“

Jeg blev bange, da jeg mærkede, at han var kommen ind paa militaire Betragtninger, og skyndte mig at afbryde ham.

„Capitain Mironovs Datter,“ sagde jeg til ham, „har skrevet mig et Brev til, hvori hun beder om Hjælp; Sjvabrin vil nøde hende til at gifte sig med ham.“

„Nei virkelig? Ah, den Sjvabrin det er en rigtig „Schelm“, og faaer jeg sat paa ham, saa lader jeg ham dømme af en Standret og skyde paa Kræpostj'ens Brystværn! Men indtil den Tid maae vi have Taalmodighed . . .“

„Have Taalmodighed!“ raabte jeg ude af mig selv. „Og imidlertid gifter han sig med Marja Ivanovna!“

„Aah!“ udbød Generalen. „Det var da heller ikke saa stor en Ulykke det: det er bedre for hende i den Mellemtid at være Sjavabrin's Kone; han er nu istand til at yde hende Beskyttelse; og naar vi skyde den Karl, saa findes der, med Guds Hjælp, nok andre Friere. Kijonne Enker sidde ikke længe i Enkestand; jeg mener dermed, at en Enke snarere finder en Mand end en Pige.“

„Jeg vil hellere dø,“ udbød jeg i Raseri, „end overlade hende til Sjavabrin.“

„Ba, ba, ba, ba!“ udbød den Gamle. „Nu forstaar jeg det; Du er forlibt i Marja Ivanovna. Saae vi det, det var en anden Sag! Stakkels unge Menneske! Men dog kan jeg alligevel paa ingen Maade overlade Dig et Compagni Soldater og et Halvthundrede Kosacker. En saadan Expedition vilde være uflog; jeg kan ikke paatage mig et saadant Ansvar.“

Jeg sænkede Hovedet, og Fortvivlelse bemægtigede sig mig. Pludselig fik jeg en Idee: hvori den bestod vil Læseren faae at see af det følgende Capitel, som de gamle Roman-skrivere sige.

Elleve Capitel.

En Oprører-Landsby.

Skjont af Naturen grum var Løven dengang mæt:
„Hvad maa jeg takke for at see Dig i min Hule?“
Han spurgte mildt.

A. Sumarokov.

Jeg forlod Generalen og skyndte mig til mit Qvarteer. Sabeljitsj modtog mig med sin sædvanlige Formaning:

„Hvor Du har stor Lyst, Herre, til at komme i Berøring med disse fordrufne Røvere! Passer det sig for en Adelsmand? Den Tid kan komme, da Du kan blive uløffelig blot derfor. Var det saa endda mod Tyrken eller mod Svensken Du gif, men man maa næsten skamme sig ved at sige mod hvem.“

Jeg afbrød hans Tale med det Spørgsmaal:

„Hvormange Penge har jeg i det Hele?“

„Dem skal det ikke mangle paa,“ svarede han, med en veltilfreds Mine. „Ihvormegit Oprørerne end have plyndret fra os, saa har jeg dog saaet noget skaffet afveien.“

Og med disse Ord traf han op af Lommen en lang, strikket Pung, der var fyldt med Guld.

„Nu, Sabeljitsj,“ sagde jeg til ham, „lad mig nu faae Halvdelen heraf; Resten kan Du selv beholde. Jeg rider til den bjælogorsta'er Kræpostj.“

„Kjære Petr Andrejitsj!“ udbrod den staf-

fels Hovmester med sitrende Stemme. „For Guds Skyld! Hvorledes? Du vil begive Dig paa Veien nu da man intetsteds kan komme frem for Røverne? Staan dog Dine Forældre om Du end ikke vil skaane Dig selv! Hvor vil Du ride hen? Af hvad Grund? Giv dog blot Tid til Hæren kommer og tager disse Oprørere ved Vingeбенet; saa kan Du jo ride til alle fire Verdenshjørner, om Dig lyst.“

Min Beslutning var uroffelig. „Nu er det for sildigt at raisonnerer,“ svarede jeg den Gamle. „Jeg maa afsted, jeg kan ikke andet. Tag Dig det ikke nær, Saveljitsj! Gud er barmhjertig; maaskee sees vi igjen! Lad mig nu see, at Du ikke er for samvittighedsfuld og kniber formeget. Kjøb Alt hvad Du behøver, om det saa bliver tre Gange saa dyrt. Jeg forærer Dig disse Penge. Hvis jeg ikke er her tilbage om tre Dage . . .“

„Hvorledes mener Du det, Herre?“ afbrød Saveljitsj mig. „Jeg skulde lade Dig tage afsted alene! Tænk aldrig paa at anmode mig om det. Skal Du under alle Omstændigheder ride bort, saa følger jeg med, om det saa skal være tilfods; jeg viger ikke fra Din Side. Jo vist, jeg skulde uden Dig blive siddende i Ro og Mag her indenfor Stenmuren! Du tror maaskee at jeg er gaaet fra Forstanden? Gjør som Du vil, Herre, men jeg viger ikke fra Din Side.“

Jeg vidste, at det var spildt Umage at trættes med Saveljitsj, og tillod ham at gjøre sig istand til Reisen. En halv Time efter sad jeg paa min gode Hest, og Saveljitsj paa en

mager og halt stakkels Arif, som en af Byens Indvaanere havde foræret ham, da han ikke vidste nogen bedre Maade at forsørge den paa. Vi naaede Byens Port; Bagten lod os passere og vi red bort fra Drenborg.

Det begyndte at mørknes. Min Bei gik forbi Landsbyen Verdstaja, Pugatsjers Hovedkvarteer. Den lige Bei var ganske tilsneet; men hele Steppen over saaes Hovspor, der daglig fornyedes. Jeg red i skarp Trav. Sabeljitsj havde Møie med at følge mig endog i nogen Afstand og raabte hvert Dieblif til mig:

„Langsommere, Herre, for Guds Skyld, langsommere! Min forbandede Skindmæ kan ikke holde ud med Din langbenede Satan. Hvad Hast har det? Ja var det endda til et Gilde . . . men naar man hvert Dieblif kan være bange for at saae en Dre i Naffen . . . Petr Andrejitsj . . . min kjære Petr Andrejitsj! . . . Du min Gud og Herre, hvis mit Herstabs Barn skulde omkomme! . . .“

Snart saae vi Lys i Verdstaja. Vi nærmede os til de Kløster, der vare Landsbyens naturlige Forsvar. Sabeljitsj veg ikke fra min Side og hørte ikke op med sine ynkelige Bønner. Jeg haabede at vi lykkelig vilde kunne omgaae Landsbyen, da jeg paa engang i Dæmringen saae fire med Rnipler bevæbnede Karle staae lige foran mig; det var Pugatsjers Hovedkvarteers Forpost. De raabte os an. Da jeg ikke vidste Feltraabet, vilde jeg ride forbi dem uden at svare; men de omringede mig diebliflig og den ene af dem greb min Hest i Tøilen. Jeg trak blank og bibragte Karlen et

Hug i Hovedet; hans Hue reddede ham, men han vaklede dog og slap Tommen ud af Haanden. De andre blev bange og tog Flugten; jeg benyttede mig af dette Dieblif, gav min Hest af Sporerne og galoperede bort.

Den frembrydende Nats Dunkelhed havde kunnet frelse mig fra al Fare, da jeg med Et, idet jeg saa mig om, bemærkede, at Saveljitsj var borte. Den stakkels Gamle havde paa sit halte Dyr ikke kunnet komme bort fra Nerverne. Hvad var her at gjøre? Jeg ventede nogle Minutter paa ham og efterat være bleven overbevist om at han blev holdt tilbage, dreiede jeg min Hest og ilede ham tilhjælp.

Da jeg kom nær til Klostet, hørte jeg noget borte Larm, Raab og min Saveljitsj's Stemme. Jeg forcerede mit Ridt og befandt mig snart paa ny midt imellem Karlene, der havde anholdt mig for nogle Diebliffe siden. De havde Saveljitsj imellem sig. De havde revet den Gamle af Hesten og vare isærd med at binde ham. Min Ankomst vakte deres Glæde. Under Hujen og Skrigen styrtede de løs paa mig og rev mig i et Nu af Hesten. En af dem, som det lod Anføreren, sagde os, at han diebliflig vilde føre os til Keiseren. „Og vor Fader," vedblev han, „har Magt til at befale: enten man strax skal flynge Jer op, eller vente Dagens Frembrud.“

Jeg gjorde ingen Modstand, Saveljitsj fulgte mit Exempel og Bagten førte os bert i Triumf.

Vi passerede Klostet og kom ind i Landsbyen. I alle Hytterne brændte Lys. Overalt

hørtes Larm og Raaben. Paa Gaden mødte jeg en Mængde Folk; men ingen lagde, paa Grund af Mørket, Mærke til os eller gjenkjendte i mig den orenborgske Officer. Man bragte os lige til en Hytte, der laa paa Hjørnet af en Korsvei. Udenfor stod nogle Viinfade og to Kanoner.

„Her er Palais'et," sagde den ene af Karlene: „vi skulle nu øiebliklig melde Dem."

Han gik ind i Hytten. Jeg kastede et Blik paa Saveljitsj; den Gamle korsede sig og fremsagde for sig selv en Bøn. Jeg ventede længe; endelig vendte Karlen tilbage og sagde til mig:

„Gaa ind; vor Fader har befaleet at indlade Officeren."

Jeg traadte ind i Hytten eller Palais'et som Karlen kaldte den. Den var oplyst af to Tællelys og Bæggene overklustrede med Guld-papir; forresten vare Bænkene, Bordet, Badstefanden, der hængte i en Strik, Haandklædet, der hængte paa et Søm, Dvngaffelen, der laa i en Krog, og den brede Skorstensplade, der var besat med Potter — alt som i en almindelig Hytte. Pugatjjev sad under Helgenbillederne, i en høirod Raftan, med en høi Hue paa Hovedet og stak Næverne i Siderne med en vigtig Mine. Rundt om ham stod nogle af hans fornemste Kammerater med en Mine af forstilt Idmyghed. Det var øiensynligt at Efterretningen om en Officers Ankomst fra Orenborg havde vakt Oprørernes Nysgjerrighed i høi Grad og at de havde forberedt sig paa at træde mig triumferende imøde. Pugat-

sjev gjenkjendte mig ved første Diefast. Hans forstille Vigtighed forsvandt med Et.

„Ah, Velbaarenhed!“ sagde han til mig med Livlighed. „Hvorledes lever Du? I hvad Anledning er Du her?“

Jeg svarede, at jeg havde et Hverv at besørge, og at hans Folk havde anholdt mig.

„Og hvad er det for et Hverv?“ spurgte han.

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare. I den Formening, at jeg ikke vilde udtale mig nærmere derom i Bidners Overværelse, vendte Pugatsjev sig til sine Kammerater og befalede dem at gaa ud. Alle adlød paa to nær, der ikke rørte sig af Stedet.

„Tal Du kun frit“ ud i deres Overværelse,“ sagde Pugatsjev til mig, „for dem har jeg ingen Hemmeligheder.“

Jeg kastede et Sideblik paa disse Bedragerens Indlinger. Den ene af dem, en mager og boiet gammel Mand med graat Skjæg havde intet Mærkeligt hos sig, med Undtagelse af et blaat Ordensbaand, som han bar over Skuldren udenpaa sin graa Raftan. Hans Kammerat derimod vil jeg aldrig kunne glemme. Han var høi af Væxt, vel ved Magt og bredskuldret og saae ud til at være en femogfyrgetyve Aar. Hans tykke røde Skjæg, hans lygende graa Dine, hans Næse uden Næsebor, de rødlig Pletter paa Panden og paa Kinderne, gav hans foparrede, brede Ansigt et ubeskriveligt Udtryk. Han var iført en rød

Rittel, en kirgisisk Ghalat*) og Kosakbenklæder. Førstnævnte var (som jeg senere fik at vide) den deserterede Korporal Bjæloborodov; Sidstnævnte Afanasij Sokolov (kaldet Ghlopussa) en deporteret Forbryder, der tre Gange var undløben fra de sibiriske Bjergværker. Uagtet de Toellers, der udelukkende beherskede mig, adspredede dog det Selskab, i hvilket jeg saa uventet befandt mig, min Opmærksomhed endel. Men Pugatsjev bragte mig til mig selv igjen med de Ord:

„Tal! I hvad Anledning har Du forladt Drenborg?“

En forunderlig Tanke opstod i mit Hoved: det forekom mig som om Forsynet, ved anden Gang at føre mig til Pugatsjev, vilde give mig Leilighed til at bringe min Beslutning til Udførelse. Jeg besluttede at benytte denne Leilighed og uden at give mig Tid til noiere at overlægge hvad det var, jeg besluttede mig til, svarede jeg paa Pugatsjevs Spørgsmaal:

„Jeg var paa Veien til den bjælogorska'er Kræpostj for at udfri den fader- og moderløse Pige, som man der behandler paa en fornærmelig Maade.“

Pugatsjevs Dine lynede. „Hvo af mine Folk fordrister sig til at fornærme en fader- og moderløs Pige?“ raabte han. „Om han saa var en sand Rjæmpe, saa skal jeg dog vide at tugte ham. Tal: Hvo er den Skyldige?“

*) Et Klædningsstykke i Form af en Slaabrof. D. A.

„Sjvabrin er den Skyldigē,” svarede jeg. „Han holder den unge Pige arresteret, som Du saae, da hun laa syg hos Præstefonen, og vil med Vold og Magt gifte sig med hende.”

„Jeg skal lære Sjvabrin noget Andet!” sagde Pugatsjev strengt. „Han skal faae at mærke, hvad Følgen er af at være selvræddig og fornærme Folk. Jeg skal klynge ham op, den Kanaille!”

„Tillad mig at ytre et Ord;” sagde Ghlopussa med hæst Stemme. „Du havde saadan en Hast med at udnævne Sjvabrin til Commandant i Kræpostj'en, og nu har Du saadan en Hast med at faae ham hængt. Du har allerede stødt Kosatterne for Hovedet ved at sætte en Adelsmand til Befalingsmand over dem; stod nu ikke ogsaa Adelsmændene fra Dig ved at fare til og straffe paa den første den bedste Angivelse!”

„Der er ingen Grund hverken til at ynkes over dem eller skaane dem!” sagde den Gamle med det blaa Ordensbaand. „Der er da ingen Ulykke i at Sjvabrin bliver straffet; men det vilde ikke være ilde, om vi nu lod Turen komme til Hr. Officeren der, og spurgte ham om Anledningen til hans behagelige Besøg. Erkjender han Dig ikke for Keiser, saa har han heller ingen Anledning til at søge sin Ret hos Dig; og erkjender han Dig derfor, hvorfor har han da lige til den Dag i Dag siddet i Drenborg hos Dine Modstandere? Befaler Du ikke at føre ham til Retstuen og saa fyre saa smaat der? det synes mig, - at hans Velædelhed er

sendt til os af de Commanderende i Drenborg?"

Den gamle Canailles Logik forekom mig temmelig overbevisende. En Gysen gjennemfor hele mit Regeme ved Tanken om, i hvis Hænder jeg befandt mig. Pugatsjev bemærkede min Uro.

„Ja, Deres Velbaarenhed?" sagde han til mig idet han blinkede med Dinene. „Det lader til at min Feltmarschals Mening ikke er saa gal. Hvad er Din Mening?"

Pugatsjevs Spøg indgav mig atter Mod. Jeg svarede rolig, at jeg var i hans Bold og at det stod ham frit for at behandle mig som ham lystede.

„Godt!" sagde Pugatsjev. „Men siig mig nu, hvorledes er Tilstanden derinde i Eders By?"

„Jo, Gud være lovet," svarede jeg; „den er meget god."

„God?" gjentog Pugatsjev. „Og Folk dø af Hunger!"

Bedrageren sagde sandt; men jeg forsikrede, ifølge min Tjenesteplicht, at det blot var tom Snak og at vi i Drenborg havde Forraad fuldtop af alle Slags.

„Du seer," tog den Gamle Ordet, „at han lyver Dig lige op i Dinene. Alle Oberløbere erklære enstemmig at der i Drenborg hersker Hunger og Syge, at man endogsaa æder døde Creature der; hans Velædelhed derimod forsikrer at de have fuldtop af Alt. Naar Du vil lade Sivabrin hænge, saa lad ogsaa dette

unge Menneſte flynge op i ſamme Galge, at de ikke ſkulle have noget at lade hinanden høre."

Det lod til at den forbandede Gamles Ord gjorde Indtryk paa Pugatſjev. Til al Lykke gav Ghlopuffja ſig til at modſige ſin Rammerat.

"Noſ, Naumytſſi!" ſagde han til ham. "Du tænker altid paa at kvæle Folt og ſkjære Halsen over paa dem. Hvad er Du for en Helt? Naar man ſeer Dig, ſkulde man neppe tro, at der er Liv i Dig. Du ſtaar ſelv paa Gravens Rand og vil ſtørte Andre i Jordærvelſe. Tvinger der ikke Blod nok paa Din Samvittighed?"

"Men hvad er Du for en Dientjener?" udbød Bjæloborodov. "Hvorledes er Du paa engang bleven ſaa barmhjertig?"

"Nu vel," ſvarede Ghlopuffja, "jeg har ogsaa ſyndet, og denne Arm (i det Samme knyttede han ſin knoklede Næve, ſmøgede ſit Erme op, og blottede ſin haarede Arm) denne Arm, ſiger jeg, har udgydt Chriſtenblod. Men jeg har nedlagt min Fjende og ikke min Gæſt; paa alfare Bei og i den mørke Skov, ikke hjemme i Raffelovnsfrogen; med Nennen med Kugle i Enden og med Bagsiden af en Dre, ikke med Kjællingefnak."

Den Gamle vendte ſig bort, idet han mumlede i Skjægget: "Oprevne Næſebor!"

"Hvad er det, Du der mumler om, gamle Graahoved?" udbød Ghlopuffja. "Jeg ſkal oprive Dine Næſebor, ſkal jeg; bi blot, Din Tid kommer ogsaa; Gud give, at Du ogsaa maa komme til at lugte Tangen! Men vogt

Dig vel, at jeg ikke rykker Dit hæslige Skjæg ud!"

„Mine Herrer Generaler!" sagde Pugatsjev med Vigtighed. „Lad det nu være nok! Det var ingen Skade, om alle disse orenborgske Hunde kunde komme til at sprælle under en og samme Tværbjælke; men det var Skade om vore Hunde kom op at bides indbyrdes. Slut-
ter nu Fred!"

Hverken Ghlopussia eller Bjælorodov sagde et eneste Ord, men tilfastede hinanden mørke Blikke. Jeg indsaae Nødvendigheden af at give Samtalen en anden Retning, da den let kunde tage en slem Ende for mig: jeg vendte mig derfor til Pugatsjev og sagde til ham med munter Mine:

„Aah! Jeg havde nær glemt at takke Dig for Hesten og for Pelsen. Uden Dig vilde jeg ikke have kunnet naae Staden, men være fros-
sen ihjel underveis."

Min List lykkedes. Pugatsjev blev munter igjen.

„Den ene Tjeneste er den anden værd," sagde han idet han vinkede til mig og blinkede med Dinene. „Men sig mig nu engang, hvad har Du at gøre med den unge Pige, som Sjvabrin fornærmer? Kjærlighedens Flamme er dog vel aldrig opluet i Dit unge Hjerte? Hvad?"

„Hun er min Forlovede," svarede jeg Pugatsjev, da jeg bemærkede den gunstige Forandring i Beiret og ikke ansaa det for nødvendigt at skjule Sandheden.

„Din Forlovede!" udbrød Pugatsjev. „Hvor-

for har Du ikke sagt det før? Saa ville vi gifte Dig med hende og leve lystigt ved Dit Bryllup!" Dernæst vendte han sig til Bjælorodov: „Hør nu, Feltmarschal! Hans Velbaarenhed og jeg ere gamle Venner; lad os nu gaa tilbords og faae noget Aftensmad; Morgenens er flogere end Aftenen. Imorgen ville vi see, hvad vi kunne gjøre for ham."

Jeg vilde gjerne have undskyldt mig for den mig tiltænkte Ære; men det lod sig ikke gjøre. To unge Kosakpiger, Døtre af Hyttens Eier, lagde en hvid Dug paa Bordet, satte Brød, Fiskesuppe og nogle Flasker Viin og Ol frem paa det og jeg sad atter ved samme Bord med Pugatssjev og hans skræffelige Staldbrodre.

Den Orgie, hvortil jeg var et tvunget Bidne, trak ud til langt hen paa Natten. Endelig begyndte Rusen at faae Bugt med mine Bordkammerater. Pugatssjev faldt i Sovn der, hvor han sad; hans Kammerater stod fra Bordet og gav mig et Tegn til at forlade ham. Jeg fulgte ud med dem. Ifølge Ghlopussias Ordre bragte Bagten mig til Arresthuset, hvor jeg ogsaa traf Saveljitsj, og hvor jeg blev indespærret tilligemed ham. Den stakkels Hovmester var saa aldeles forstyrret i Hovedet over alt, hvad der var passeret, at han ikke gjorde mig et eneste Spørgsmaal. Han gik hen og lagde sig tilfængs i Mørket. Jeg hørte ham længe sukke og stønne; endelig begyndte han at snørke og jeg hengav mig til Betragtninger, hvilkede den hele Nat igjennem ikke lod mig faae Sovn i Dinene et eneste Dieblif.

Om Morgenens blev jeg kaldet til Pugat-

sjev. Jeg begav mig hen til ham. Udenfor Døren til hans Hytte holdt en med tre tatariske Heste forspændt Kibitka. Der vare endel Mennesker forsamlede paa Gaden. I Forstuen mødte jeg Pugatsjev; han var rejselædt, i Pels og med en kirgisisk Hue paa Hovedet. Vore Bordkammerater fra Dagen iforveien stode for ham og paatog sig en ydmyg Mine, der stod i stærk Modsigelse til Alt det, hvortil jeg havde været Vidne Aftenen iforveien. Pugatsjev modtog mig muntert og befalede mig at tage Plads hos ham i Kibitka'en.

Vi satte os i den. „Til den bjælogorska'er Kræpostj!“ sagde Pugatsjev til den bredskuldrede Tatar, der staaende førte Trespandet. Mit Hjerte begyndte at banke hestigt. Hestene satte sig i Bevægelse, Kloffen klingede, Kibitka'en fløj afsted . . .

„Holdt! Holdt!“ raabte en mig altfor vel bekendt Stemme, og jeg fik Die paa Saveljitsj, der kom løbende os imøde. Pugatsjev befalede at holde. „Kjære Petr Andrejitsj!“ raabte Hovmesteren. Lad mig dog ikke nu paa mine gamle Dage blive her tilbage blandt disse Oprør . . .

„Ah, gamle Graahoved!“ sagde Pugatsjev til ham. „Skal vi nu igjen mødes! Nu vel da, sid saa op paa Bukken!“

„Jeg takker, naadige Herre, jeg takker, vor kjædelige Fader!“ sagde Saveljitsj, idet han tog Plads. „Herren give Dig Sundhed og Helbred i hundrede Aar til Gjengjæld for at Du har taget Dig af og beroliget mig Gamle. Jeg skal hele mit Liv igjennem bede til Gud

for Dig og Hareffindspelsen skal jeg aldrig omtale mere."

Denne Snak om Hareffindspelsen kunde gjerne have gjort Pugatsjev alvorlig vred. Til Lykke enten overhørte eller foragtede Pugatsjev denne upassende Hentydning. Hestene satte atter i Galop; Folkene paa Gaden standsede og bukkede dybt. Pugatsjev nikkede til alle Sider. Efter et Dieblifs Forløb vare vi ude af Landsbyen, og jagede afsted henad den flade Bei.

Man kan let forestille sig, hvad jeg maatte føle i dette Dieblif. Om nogle Timer skulde jeg træffe sammen med hende, som jeg allerede havde anseet som tabt for mig. Jeg forestillede mig vort Gjensyns Dieblif Jeg tænkte ogsaa paa ham, i hvis Hænder min Skjebne laa, og som, ved et forunderligt Sammenstød af Omstændigheder, paa en hemmelighedsfuld Maade var knyttet til mig. Jeg tænkte paa den overilede Strenghed og det Blodtørstige i hans Charakter, som nu paatog sig at frelse min Elskede. Pugatsjev vidste ikke, at hun var en Datter af Capitain Mironov; Sjvabrin kunde i sin Forbitrelse røbe Alt; Pugatsjev kunde muligt erfare den sande Sammenhæng ogsaa paa en anden Maade. . . . Hvad vilde der da blive af Marja Ivanovna? En kold Gysen gjennemisnede mig og Haarene reiste sig paa mit Hoved.

Paa engang afbrød Pugatsjev mine Betragtninger og henvendte sig til mig med det Spørgsmaal:

„Hvad er det, Velbaarenhed, Du behager at sidde og falde i Tanke over?“

„Skulde jeg ikke have Grund til at falde i Tanke?“ svarede jeg ham. „Jeg er Officer og Adelsmand; endnu igaar kjæmpede jeg imod Dig, og idag kjører jeg med Dig i samme Ribbitka og hele mit Livs Lykke afhænger af Dig.“

„Hvorledes har Du det?“ spurgte Pugatsjev. „Er Du bange?“

Jeg svarede, at jeg, der allerede engang var bleven benaadet af ham, haabede ikke alene at finde Skaansel men ogsaa Bistand hos ham.

„Og deri tager Du ikke fejl; ved Gud, Du tager ikke fejl!“ sagde Bedrageren. „Du mærkede nok, at mine Drenge saae skjævt til Dig, og den Gamle paastod endnu idag, at Du var en Spion, og at Du burde lægges paa Pinebænken og dernæst klynges op; men jeg samtykkede ikke,“ vedblev han, idet han dæmpede sin Stemme, forat Saveljitsj og Tataren ikke skulde høre ham — „da jeg mindedes Dit Glas Viin og Din Harestindspels. Du seer, at jeg dog ikke er saa blodtørstig, som Dine Kammerater udstrige mig for.“

Jeg tænkte paa Indtagelsen af den bjælogorfska'er Kræpostj, men ansaa det ikke for nødvendigt at modsige ham, og svarede ikke et Ord.

„Hvad siger man om mig i Drenborg?“ spurgte Pugatsjev efter en kort Pause.

„Man siger, at det vil falde noget vanskeligt at blive færdig med Dig, og det have

de fuldtvæl Grund til; Du har viist dem, hvad de have at vente."

Bedragerens Ansigt antog et Udtryk af selvtilsfreds Egentjærlighed.

"Ja!" sagde han med et muntert Udseende. "Jeg forstaar mig saa temmelig paa Krigskunsten. Har man hos Jer i Drenborg hørt noget om Træfningen ved Jusejeva? Der faldt fyrgetyve Genaraler og fire Armeer bleve gjorte til Krigsfanger. Hvad mener Du: vilde vel Kongen af Preussen kunne maale sig med mig?"

Røverens Praleri forekom mig morsomt. "Ja hvad er Din Mening," sagde jeg til ham, "troer Du, Du vilde kunne staa Dig mod Frederik?"

"Mod Fedor Fedorovitsj? Og hvorfor ikke? Mod Jeres Genaraler har jeg vist, at jeg kan staa mig; og de have slaaet ham. Hidtil have mine Vaaben været seirrige. Giv blot Tid, og Du skal faae endnu ganske andre Ting at see, naar jeg gaar mod Moskva."

"Du har isinde at marsjere mod Moskva?"

Bedrageren faldt noget i Tanke og sagde dernæst halvsagte:

"Gud veed! — Min Bei er trang; min Frihed kun lille. Mine Drenge ville gjerne raisonere. De ere Røvere. Jeg maa holde skarpt Die med dem: ved det første Uheld ville de kjøbe deres eget Liv med mit Hoved."

"Det er just det!" sagde jeg til Pugatsjev. "Var det ikke det bedste for Dig, at Du skilte Dig fra Dem, medens det endnu er Tid og anraabte Keiserindens Naade?"

Pugatsjev smilte bittert. „Nei,” svarede han, „det er for seent for mig at angre. Jeg kan ingen Naade vente. Jeg vil vedblive som jeg har begyndt. Og hvem veed? Maaskee det ogsaa kan lykkes? Vi have jo seet Grisska Strepjev regjere i Moskva.”

„Men veed Du, hvad Endeligt han fik? Man kastede ham ud af Vinduet, myrdede ham, brændte Liget, ladede en Kanon med hans Aske og fyrede løs!”

„Hør,” sagde Pugatsjev i en Slags vild Inspiration. „Jeg vil fortælle Dig et Eventyr, som en gammel kalmykkisk Kvinde fortalte mig i min Barndom. Ornen spurgte engang Ravn-
nen: „Hør, Mester Ravn, sig mig engang, hvoraf kan det komme, at Du kan leve paa Guds grønne Jord i trehundrede Aar og jeg i det høieste kun tre og tredive Aar?” „Det kommer deraf, Fa’erlik,” svarede Ravn-
nen ham, „at Du drikker levende Blod, men jeg lever af Nadsler.” Ornen tænkte: „lad os saa ogsaa engang probere at æde Nadsler.” Godt. Or-
nen og Ravn-
nen flyve bort sammen. De faae
Die paa en styrtet Hest; de skyde ned og sætte sig paa den. Ravn-
nen giver sig til at pikke løs paa den og rose den. Ornen hugger Næbet
engang, to Gange i, slaar med Vingerne og siger til Ravn-
nen: „Nei, Broder Ravn; komme hvad komme vil, saa er det dog langt bedre en Gang at mætte sig med levende Blod end i tre hundrede Aar at ernære sig af Nadsler.”
— Hvad synes Dig om den kalmykkiske Kvindes Eventyr?”

„Det er ret opfindsomt,” svarede jeg ham.

„Men at leve af Rov og Mord betyder for mig det samme som at ernære sig af Uadsler.“

Pugatsjev saae forundret paa mig, men svarede ikke et Ord. Vi taug begge, hensjunkne i vore egne Betragtninger. Tataren istemmede en melankolsk Vise; Saveljitsj faldt sovende snart til den ene snart til den anden Side. Ribitka'en fløi hen ad den glatte Vintervei. Med Et fik jeg paa Tais's steile Bred Die paa Landsbyen med dens Palisader og dens Klokketaarne og et Quarterstid efter fjørte vi ind i den bjælogorska'er Kræpostj.

Tolste Capitel.

En fader- og moderløs Pige.

Som hos os nu vort Væbletræ
 Ingen Kvist, ingen Krone har;
 Saa hos os vor Fyrstindelil
 Ikke Fader, ei Moder har,
 Som kan smykke til Brud hende,
 Sin Velsignelse gi'e hende.

Bryllupsvisse.

Ribitka'en fjørte frem for Commandantboligens Trappe. Folk havde gjenkjendt Pugatsjevs Klokke og strømmede til bagefter os. Sjvabrin modtog Bedrageren paa Trappen. Han var klædt som Kosak og havde ladet sit Skjæg vore. Forræderen hjalp Pugatsjev ud af Ribitkaen, idet han i frybende Udtryk be-

vidnede ham sin Glæde og Iver. Da han fik Die paa mig, blev han noget frapperet; men fattede sig strax, rakte mig Haanden og sagde: „Saa Du er ogsaa af vores Folk? Er det længe siden?“ Jeg vendte mig bort fra ham uden at svare.

Jeg blev noget beklemmt om Hjertet, da vi befandt os i det mig fra tidligere Tid saa velbekjendte Bærelse, hvor den salig Commandants Diplom endnu hængte paa Bæggen som et sorgeligt Epitaf over den svundne Tid. Pugatsjev tog Plads i den samme Divan, i hvilken Ivan Kusmitsj saa til var slumret ind ved at høre paa sin Kones Knurren. Sjvabrin præsenterede ham selv Brændeviin. Pugatsjev drak Glasset ud og sagde til ham idet han viste paa mig: „Byd ogsaa Hans Velbaarenhed!“ Sjvabrin gik hen til mig med sin Præsenterbakke; jeg vendte mig atter bort fra ham. Han syntes ikke at være godt tilmode. Med sin sædvanlige Skarpsynethed havde han nok mærket, at Pugatsjev var utilfreds med ham. Han krøb for ham, og tilfæstede mig tvivlende Blikke. Pugatsjev erkjendte sig om Tilstanden i Kræpostjen, om man havde hørt noget til Fjenden og andet Lignende. Med Et kom han ganske uventet med det Spørgsmaal:

„Men sig mig engang, Bro'er, hvad er det for en ung Pige, Du holder under Bevogtning? Lad mig engang faae hende at see!“

Sjvabrin blev saa bleg som et Lig.

„Naadige Herre,“ sagde han med sitrende Stemme. „Naadige Herre, hun er ikke under

Bevogtning . . . hun er syg . . . hun ligger paa sit Bærelse."

"Før mig til hende," sagde Bedrageren, idet han reiste sig fra sin Plads. Her hjalp ingen Indvendinger. Sjvabrin førte Pugatsjev til Maria Ivanovnas Bærelse, og jeg fulgte bag efter dem.

Da Sjvabrin var kommen paa Trappen, standsede han.

"Naadige Herre!" sagde han. "Du har Magt til at forlange af mig, hvad Dig lyster; men tillad ikke Uvedkommende at betræde min Kones Sovestue!"

"Jeg sitrede. "Saa Du er gift!", sagde jeg til Sjvabrin, i en saadan Stemning, at jeg gjerne kunde have sønderrevet ham.

"Stille!" afbrød Pugatsjev mig. "Det bliver min Sag. Men Du," sagde han, idet han vendte sig til Sjvabrin, "understaar Dig ikke at komme med nogen Raisonneren eller Indvending; enten hun saa er Din Kone eller hun ikke er Din Kone, saa fører jeg ind til hende hvem det lyster mig. Deres Velbaarenhed, følg mig!"

Bed Døren til Bærelset standsede Sjvabrin atter og sagde med afbrudt Stemme:

"Naadige Herre, jeg siger Dig forud, at hun ligger i en hidsig Feber, og at det nu er paa tredie Dag, at hun uophørlig fantaserer."

"Luf op!" sagde Pugatsjev.

Sjvabrin gav sig til at søge i sine Lommer og sagde dernæst, at han ikke havde Nøglen hos sig. Pugatsjev gav Døren et Spark

med Foden; Laasen sprang op; Døren gik op og vi traadte ind.

Jeg kastede et Blik frem foran mig og svimlede. Paa Gulvet sad Marja Ivanovna i en forrevent Bondepigedragt, bleg, udmagret, med udslagne Haar. Ved Siden af hende stod en Krukke med Vand og ovenpaa den laa et Stykke Brød. Da hun saa mig, foer en Gysen igjennem hende og hun udstødte et Skrig. Hvad der foregik med mig, kan jeg ikke erindre.

Pugatsjev fæstede sit Blik paa Sjvabrin og sagde med et bittert Smil:

„Du har et ret godt Rasaret!“ Dernæst gik han hen til Marja Ivanovna: „Sig mig, min Due, hvorfor straffer Din Mand Dig saaledes? Hvori har Du forseet Dig imod ham?“

„Min Mand!“ gjentog hun. „Han er ikke min Mand. Aldrig skal jeg blive hans Kone! Længt hellere har jeg besluttet at dø, og min Død er ogsaa vis, dersom man ikke frelser mig.“

Pugatsjev tilfæstede Sjvabrin et stræffeligt Blik:

„Og Du har understaaet Dig at bedrage mig!“ sagde han til ham. „Veed Du vel, Elendige, hvad Straf Du har fortjent?“

Sjvabrin kastede sig paa Knæ . . . I dette Dieblis kvalte Foragt enhver Følelse af Had og Forbitrelse i mit Hjerte. Med Afstø betragtede jeg Adelsmanden, der krummede sig for den undløbne Rosaks Fodder. Pugatsjev formilbedes.

„Jeg tilgiver Dig for denne Gang,“ sagde han til Sjvabrin, „men vid, at den første

Gang, Du atter forseer Dig, skal jeg ogsaa erindre Dig dette." Dernæst vendte han sig til Marja Ivanovna og sagde venlig til hende: „Gaa Du kun ud, smukke Pige; jeg skjenker Dig Din Frihed. Jeg er Keiseren."

Marja Ivanovna saa skarpt paa ham og gjettede, at hendes Forældres Morder stod for hende. Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder og segnede bevidstløs om. Jeg ilede hende tilhjælp; men i det Samme kom min gamle Bekjendte, Palasjka, modigt nok styrrende ind i Bærelset og hun tog sig nu af sin Frøken. Pugatsjev forlod Bærelset og vi begav os alle tre ind i Gæstestuen.

„Nu, Deres Velbaarenhed?" sagde Pugatsjev leende. „Nu have vi faaet den stakkels Pige frelst! Hvad mener Du, skulle vi nu ikke sende Bud efter Præsten og lade ham vie sin Søsterdatter? Hvis Du tillader det, saa er jeg den ene, Sjvabrin den anden Forlover; og saa skulle vi ret smause og drikke for lukte Dørre!"

Hvad jeg befrygtede indtraf. Sjvabrin kom næsten som ud af sig selv ved at høre Pugatsjevs Forslag.

„Naadige Herre!" udbrød han i sin Fortvivlelse. „Jeg er skyldig, jeg har løiet for Dig; men Grinev fører Dig ogsaa bag Lyset. Denne unge Pige er ikke en Søsterdatter af Præsten her: hun er en Datter af Ivan Mironov, der blev affraffet ved Kræpostj'ens Indtagelse."

Pugatsjev tilfaste mig et funklende Blik. „Hvad er dette?" spurgte han tvivlende.

„Sivabrin har sagt Sandhed ,“ svarede jeg med Fasthed.

„Det havde Du ikke sagt mig ,“ bemærkede Pugatsjev, hvis Ansigt havde antaget et mørkt Udtryk.

„Dom selv ,“ svarede jeg ham , „om det var muligt i Dine Folks Paahør at erklære at Mironovs Datter var ilive. De vilde have sonderrevet hende. Intet vilde have funnet redde hende!“

„Du har Ret ,“ svarede Pugatsjev leende. „Mine Druffenbolte vilde ingen Skaansel have vist den stakkels Pige. Vor Mutter Præstefonen gjorde rigtigt i at føre dem bag Lyset.“

„Hør mig nu ,“ vedblev jeg , da jeg mærkede hans gode Stemning. „Hvad Navn jeg skal give Dig veed jeg ikke og vil ikke heller vide det . . . Men Gud er mit Vidne, at jeg med Glæde vilde opofre Livet for Dig til Gjengæld for hvad Du har gjort mod mig. Forlang blot ikke af mig noget, der strider mod min Ære og min Samvittighed som Christen. Du er min Belgjører. Fuldend som Du har begyndt: lad mig tilligemed den stakkels fader- og moderløse Pige drage afsted, hvorhen Gud vil føre os! Og ihvor Du end monne være og ihvad der end monne hændes Dig, saa ville vi daglig bede til Gud for Din syndige Sjæls Frelse . . .“

Det lod til, at Pugatsjevs haarde Sjæl var rørt.

„Nu, lad det saa da være efter Dit Onske!“ sagde han. „Vil man straffe, maa man straffe tilgavns; vil man benaade, maa

man benaade tilgavns: det er nu min Skif. Tag Din Skjønne med Dig, før hende hvorhen Du vil og Gud give Eder Kjærlighed og Enighed!"

Han vendte sig dernæst til Sivabrin, som han befalede at udstede mig et Pas, gjældende for alle de ham underlagte Bagtposter og Kræpostjer. Sivabrin var aldeles tilintetgjort og stod som forstenet. Pugatsjev begav sig nu bort for at inspicere Kræpostj'en. Sivabrin ledsagede ham; jeg blev tilbage under Paastud af at træffe Anstalter til min Afreise.

Jeg ilede til Fruentimmernes Bærelse. Døren var lukket. Jeg bankede paa.

"Hvem er det?" spurgte Palasjka.

Jeg nævnede mig. Marja Ivanovnas yndige Stemme lod indenfra:

"De maa vente en lille Smule, Andrej Petrovitsj. Jeg er ved at flæde mig om. Hvis De vil gaae hen til Afulina Pamfilovna saalænge, saa skal jeg strax være der."

Jeg adlød og begav mig til Pater Gerasims Huus. Både han og hans Kone ilede mig imøde. Saveljitsj havde allerede underrettet dem om Sagernes Gang.

"Velkommen, Petr Andrejevitsj!" sagde Præstefonen. "Saa har da Gud villet, at vi skulde sees igjen. Hvorledes lever De? Der er ikke gaaet nogen Dag, uden at vi have tænkt paa Dem. Og Marja Ivanovna, min stakkels Due, har lidt meget i Deres Fraværelse. Men sig os engang, Fa'ertil, hvorledes De er kommen paa saa god en Fod med denne Pugatsjev? Hvorledes gik det til, at han ikke ogsaa

flyngede Dem op? Godt, jeg takker den Canaille ogsaa for det."

"Nok, Gamle," afbrød Pater Gerasim hende. "Staa nu ikke der og fram ud, alt hvad Du veed. Man bliver ikke salig ved at bruge mange Ord. Min kjære Petr Andrejitsj! Vær saa god at træde indenfor! Hvor det er længe, længe siden vi saaes."

Præstefonen gjorde Anstalter til at beværte mig efter Husets Evne og lod imidlertid ikke Munden staa et eneste Dieblif. Hun fortalte mig, paa hvad Maade Sjvabrin havde nødet hende til at udlevere Marja Ivanovna; hvorledes Marja Ivanovna havde grædt og ikke havde villet skilles fra dem; hvorledes Marja Ivanovna daglig havde staaet i Forbindelse med hende gennem Palassjka (en flink Pige, der ogsaa havde vidst at faae Underofficeren til at dandse efter hendes Pibe); hvorledes hun havde raadet Marja Ivanovna til at skrive til mig osv. Jeg fortalte hende til Gjengjæld i al Korthed min Historie. Præsten og hans Kone forsede sig, da de hørte, at Pugatsjev havde faaet deres List at vide.

"Gud være os naadig!", sagde Afulina Pamfilovna. "Herre, lad dette Uveir drage forbi. Og hvad skal man sige om Aleksæj Ivanytsj: det er en god Gaas!"

I det Samme gik Døren op og Marja Ivanovna traadte ind med et Smil paa de blege Kinder. Hun havde aflagt sin Bondepigedragt og var klædt ligesom tidligere, simpelt og yndigt.

Jeg greb hendes Haand og var længe

ude af Stand til at fremføre et Ord. Vi taug begge: vort Hjerte var for fuldt. Vor Bert og Bertinde følte, at de vare tilovers, og lod os alene. Nu var Alt glemt. Vi udtalte os for hinanden og kunde aldrig faae sagt nok. Marja Ivanovna fortalte mig Alt, hvad der var hændet hende siden Kræpostj'ens Indtagelse, hun beskrev mig hele det Skrækelige i hendes Stilling, alle de Prøver, som den afskyelige Sjvabrin havde sat hende paa. Vi kom ogsaa til at berøre den tidligere lykkelige Tid . . . Vi brast begge i Graad . . . Endelig gjorde jeg hende bekjendt med mine Planer. At lade hende blive tilbage i Kræpostj'en, der var underlagt Pugatsjev og hvor Sjvabrin havde Commandoen, var aldeles umuligt. Det var heller ikke at tænke paa at bringe hende til Drenborg, der led under al den med en Beleirring forbundne Elendighed. Hun havde ikke en eneste Slægtning i Verden. Jeg foreslog hende derfor at vi skulde begive os til mine Forældres Heds. I Begyndelsen vaklede hun noget, hun kjendte min Faders ugunstige Stemning, og den ængstede hende. Jeg søgte at berolige hende. Jeg vidste, at min Fader vilde anse det for en Lykke og for en Pligt at modtage en fortjent, for Fædrelandet falden Krigers Datter.

„Elkede Marja Ivanovna!“ sagde jeg tilsidst, „jeg anser Dig for min tilkommende Kone. Forunderlige Omstændigheder have knyttet os uadskillelig til hinanden. Intet i Verden vil kunne adskille os.“

Marja Ivanovna hørte med Aabenhjer-

tighed paa mig, uden noget forstilt Snerperi, uden opfindsomme Indvendinger. Hun følte, at hendes Skjebne var knyttet til min. Hun gjentog blot, at hun ikke vilde blive min Kone uden mine Forældres Samtykke, og jeg mod- sagde hende ikke heller. Vi gav hinanden et fyrigt, inderligt Kys — og saaledes var Alt afgjort imellem os.

En Timestid efter overbragte Underoffice- ren mig et med Pugatsjews Kragetæer under- strebet Pas samt Ordre til at indfinde mig hos ham. Jeg fandt ham rejsesærdig. Jeg er ikke istand til at udtale, hvad jeg følte ved at skil- les fra denne frygtelige Mand, dette Umenneſte, der var grusom mod alle, undtagen mod mig alene. Hvorfor ikke sige Sandhed? I dette Dieblif drog en stærk Sympati mig til ham. Jeg øn- skede inderlig at kunne løsribe ham fra de Canailler, for hvilke han stod i Spidsen og frelse hans Hoved, medens det endnu var Tid. Sjvabrin og Folket, der trængte sig omkring os, hindrede mig fra at udtale alt det, hvoraf mit Hjerte var fuldt.

Vi skiltes venstabeligt ad. Da Pugatsjev blandt Hoben fik Die paa Afulina Pamfilovna, truede han hende med Fingeren og blinkede be- tydningsfuld med Dinene; dernæst tog han Plads i Ribitka'en, befalede at kjøre til Berda og da Hestene soer afsted, vendte han sig endnu engang om og raabte til mig:

„Levvæl, Deres Velbaarenhed! Maastee sees vi engang igjen!“ Ja vel saas vi igjen, men under hvor forandrede Omstændigheder!

Pugatsjev var fjørt bort. Jeg stod længe

og saae hen over den hvide Steppe, som Tre-
spandet fløi hen ad. Følgehoben skiltes ad.
Sjvabrin skjulte sig. Jeg vendte tilbage til
Præstens Huus. Alt var færdigt til vor Af-
reise; jeg vilde ikke nøle længer. Al vor Ba-
gage var bleven læsset paa Commandantens
gamle Fragtvogn. Karlene havde i et Nu for-
spændt. Marja Ivanovna gik hen for at tage
Afsked med sine paa Kirkegaarden jordede For-
ældres Grave. Jeg vilde have fulgt hende,
men hun bad mig om at lade hende gaa ene.
Nogle Minutter efter vendte hun tilbage taus
og badet i Taarer. Vognen var allerede kjørt
frem. Pater Gerasim og hans Kone fulgte
os ud paa Trappen. Tre af os toge Plads i
Ribittkaen: Marja Ivanovna, Palasska og jeg.
Saveljitsj satte sig paa Buxen.

„Levvel, Marja Ivanovna, min Due!
Levvel, Petr Andrejitsj, vor skarptsynede Følsk!“
sagde den gode Præstekone. „Lykkelig Reise,
og Herren velsigne Eder begge!“

Vi kjørte afsted. Ved det lille Vindue i
Commandantboligen fik jeg Die paa Sjvabrin.
I hans Ansigt laa et Udtryk af mørk Ondskab.
Jeg vilde ikke triumfere over min tilintetgjorte
Fjende, og vendte mit Blik til den anden Side.
Kort efter kjørte vi ud af Kræpostj'ens Port og
forlod for stedse den bjælogorska'er Kræpostj.

Trettende Capitel.

Arrestationen.

Tag ikke ilde op ; min Ordre lyder paa ,
 At uopholdelig De arresteres maa ,
 — „Bær sig god ; jeg rede er ; men haaber at Forhør
 Man først optage vil i Sagen, som sig bør.“

Ancasjin.

Forenet saa uforhaabet med den yndige Pige, for hvis Skjebne jeg endnu om Morgen havde været i en saa piinlig Uro , vilde jeg neppe troe mine egne Dine og det forekom mig som om Alt, hvad der nys var hændtes mig , blot var en Drøm. Marja Ivanovna saae taktsfuld snart paa mig, snart paa Veien, og det syntes , som om hun endnu ikke ganske var bleven fortrolig med vor Stilling. Vi taug. Vore Hjerter vare altfor bevægede. Tiden hengik ubemærket og efter et Par Timers Forløb befandt vi os i den nærmeste Kræpost, der ogsaa var underlagt Pugatsjev. Her skiftede vi Heste. Paa den Hurtighed, hvormed det blev besørget og paa den af Pugatsjev til Commandant indsatte skjæggede Kosaks ilfsærdige Tjenstagtighed, kunde jeg godt mærke, at man, hvilket vi havde vor Rudsts Snakkesalighed at takke for, modtog mig som den foregivne Keisers Yndling.

Vi reiste videre. Det begyndte at mørknes. Vi nærmede os til en lille By , hvor der, efter den skjæggede Commandants Udsagn, laa et stærkt Detachment, der var paa Mar-

sen for at forene sig med Bedrageren. Vi bleve raabte an af Bagten. Paa Spørgsmaalet: „Hvem der?“ svarede Rudsten lydeligt: „Keiserens Svoger og hans lille Frue.“ Med Et omringede en Trop Husarer os under de værste Skjeldsord: „Ud af Vognen, Din Satan af Svoger!“ sagde en med en vældig Knebelbart forsynet Bagtmester. „Vi skulle ret strax vise Dig med samt Din lille Frue noget Andet!“

Jeg steg ud af Ribitka'en og forlangte at bringes til den Commanderende. Da Soldaterne saae, at jeg var Officer, holdt de inde med deres Skjeldsord. Bagtmesteren førte mig til Majoren. Saveljitsj veg ikke fra min Side, og gjentog i Et væk hos sig selv:

„Der see vi Følgen af at være Keiserens Svoger! Ud af en Ild og ind i en anden! Min Gud og Herre! Hvad vil Enden blive herpaa?“

Ribitka'en førte Skridt for Skridt bag efter os.

Efter en fem Minutters Forløb naaede vi et stærkt oplyst lille Huus. Bagtmesteren lod mig blive i Bagtens Hænder og gik ind for at gjøre sin Melding. Han vendte strax efter tilbage og sagde mig, at Hans Høvelbaarenhed ikke vilde see mig, men havde givet Befaling til at føre mig i Cachotten og at bringe Fruen ind til ham.

„Hvad skal dette betyde?“ raabte jeg ude af mig selv. „Eller er han maasse gaaet fra Forstanden?“

„Det skal jeg ikke kunne sige, Deres Vel-

baarenhed," svarede Bagtmesteren. „Hans Høivelbaarenhed har blot befalet mig at føre Deres Velbaarenhed i Cachotten, og bringe Hendes Naade ind til Hans Høivelbaarenhed, Deres Velbaarenhed!"

Jeg foer op ad Trappen. Bagten tænkte ikke paa at holde mig tilbage og jeg styrtede lige ind i Stuen, hvor sex Husarofficerer sad og spillede Terninger. Majoren kastede et Blif paa mig. Hvor stor var ikke min Forundring, da jeg, idet jeg betragtede ham, gjenkjendte Ivan Ivanovitsj Surin, der tidligere engang havde bundet fra mig i Gæstgivergaarden i Simbirsk!

„Er det muligt?" udbød jeg. „Ivan Ivanovitsj! Er det virkelig Dig?"

„Ba, ba, ba, Petr Andrejitsj! Hvor Pokker kommer Du fra? Velkommen Bro'er! Har Du ikke Lyst til at sætte paa et Kort med?"

„Nei, ellers Tak. Jeg vil hellere, at Du giver Ordre til at anvise mig et Qvarteer."

„Hvorledes? Hvad behøver Du andet Qvarteer? Bliv Du hos mig!"

„Det kan jeg ikke. Jeg er ikke alene!"

„Nu, saa bring Din Kammerat med."

„Jeg har ingen Kammerat med; jeg har . . . en Dame."

„Du har en Dame med! Hvor har Du faaet fat i hende! Heh, Bro'er!" (Med disse Ord gav Surin sig til at fløite mellem Fingrene saa udtryksfuldt, at Alle brast i Skoggerlatter og jeg blev ganske forlegen).

„Nu vel da," vedblev Surin; „lad saa

gaa da! Du skal faae et Qvarter. Men det er Skade . . . Vi kunde ellers have smuset lidt, ligesom sidst. . . Hei! Opvarter! Hvorfor bringer man ikke Pugatsjews lille Svigerinde ind? eller er hun maaske stridig? Sig til hende, at hun ikke skal være bange: at Herren er meget smuk; at han aldeles ikke skal fornærme hende."

"Hvad siger Du?" sagde jeg til Surin. "Hvad er det for en lille Svigerinde af Pugatsjev Du taler om? Denne Dame er en Datter af salig Capitain Mironov. Jeg har hentet hende ud af hendes Fangenskab og ledsager hende nu til min Faders Landgods, hvor jeg vil lade hende blive."

"Hvortledes? Er det om Dig, der nys blev gjort Melding til mig? Jeg beder Dig, sig mig hvad betyder dog dette?"

"Siden skal jeg fortælle Dig Alt. Men berolig nu for Guds Skyld den stakkels Pige, som Dine Husarer have indjaget Skræk!"

Surin gjorde strax Anstalter hertil. Han gik selv ud paa Gaden for at bede Marja Ivanovna om Undskyldning for den tilfældige Misforstaaelse og befalede Vagtmesteren at anvise hende det bedste Qvarter i Byen. Jeg blev hos ham for at tilbringe Natten der.

Da vi havde spist tilaften og vare blevene alene, fortalte jeg ham mine Begivenheder. Surin hørte opmærksom paa mig. Da jeg havde udtalt, rystede han paa Hovedet og sagde:

"Det er nu altsammen godt, Bro'er; men Et er der dog, som ikke er godt: Hvad Dje-

velen vil Du gifte Dig for? Jeg er en hæderlig Officer og har ingen Lyst til at føre Dig bag Lysen; men tro Du mig, at gifte sig er det Dumme af Verden. Hvad Satan vil Du have en Kone at træffes med og Børn til at hænge paa Dig bestandig! Nei, ellers Tak! Vil Du følge mit Raad, saa slaa op med Capitainens Datter! Veien til Simbirsk har jeg ryddet og gjort sikker. Lad hende imorgen begive sig alene til Dine Forældre; og bliv Du selv her ved mit Detachment. Du har ikke noget at vende tilbage til Drenborg for. Falder Du igjen engang i Oprørernes Hænder, saa kommer Du neppe saa godt dertil som sidst. Paa denne Maade vil Du blive Dit forlippede Nærværelse qvit og Alt vil blive godt."

Omendstjout jeg ikke var aldeles enig med ham, sølte jeg dog at min Tjenesteplicht fordrede min Nærværelse i Keiserindens Hær. Jeg besluttede at følge Surins Raad: at lade Marja Ivanovna reise bort alene og selv forblive ved hans Detachment.

Saveljitsj kom for at klæde mig af; jeg underrettede ham om, at han Dagen efter maatte holde sig færdig til at kjøre videre med Marja Ivanovna. Han vilde iil at gjøre Indvendinger.

"Men Du, Herre? Jeg skulde forlade Dig? Hvem skal da ledsage Dig? Hvad ville vel Dine Forældre sige hertil?"

Da jeg kjendte min Hovmesters Halsstarrighed, besluttede jeg at vinde ham ved Velvillie og Oprigtighed.

"Arghip Saveljitsj, min gamle Ven!"

sagde jeg til ham. „Afslaa mig det ikke! Blev min Belgjører! Her vil jeg ikke savne Din Tjeneste, og jeg vilde ikke være rolig, hvis Marja Ivanovna reiste bort uden Dig. Tjen hende, og Du tjener mig, da det er min faste Beslutning at gifte mig med hende, saasnart Omstændighederne tillade det.“

Saveljitsj slog Hænderne sammen med en Mine af ubeskrivelig Forbauselse.

„Gifte Dig!“ gjentog han. „Barnet vil gifte sig! Men hvad vil Fader sige, og hvad vil Moder tænke!“

„De ville give deres Samtykke, tro mig, de ville give deres Samtykke, saasnart de have lært Marja Ivanovna at kjende. Jeg haaber ogsaa paa Din Bistand. Fader og Moder have Tillid til Dig; Du vil indlægge et godt Ord for os, ikke sandt?“

Den Gamle var rørt.

„Af, min kjære Petr Andrejitsj!“ svarede han. „Skjønt det er temmelig tidligt Du tænker paa at gifte Dig, saa er dog Marja Ivanovna saa fortræffelig en Dame, at det vilde være Synd at lade denne Leilighed gaa ubenyttet bort. Det være da som Du vil! Jeg skal ledsage hende den Guds Engel og ydmygt forestille Dine Forældre, at en saadan Brud ingen Medgift behøver.“

Jeg takkede Saveljitsj og begav mig tilfængs i samme Værelse, hvor Surin laa. Oprømt og ophidset af Vinen var jeg bleven ret snakkesalig. I Begyndelsen talte Surin en hel Del med mig; men lidt efter lidt bleve hans Utringer sjeldnere og mere usammenhængende;

tilsidst begyndte han, istedetfor Svar paa mine Spørgsmaal, at snørke og trække Beiret gennem Næsen. Jeg taug og fulgte snart hans Exempel.

Næste Dags Morgen begav jeg mig til Marja Ivanovna. Jeg meddelte hende min Beslutning. Hun fandt den meget fornuftig og var strax enig med mig. Surins Detachement skulde endnu samme Dag rykke ud af Byen. Der var saaledes ingen Tid at spille. Jeg tog Afsted med Marja Ivanovna, efter at have anbefalet Saveljitsj hende og givet hende et Brev med til mine Forældre. Marja Ivanovna brast i Graad.

„Levvel, Petr Andreitsj;“ sagde hun med sagte Stemme. „Om vi atter skulle see hinanden eller ikke, det veed Gud alene, men jeg glemmer Dem aldrig; Du skal indtil Døden have den eneste Plads i mit Hjerte.“

Jeg var ikke istand til at svare. Folk stod omkring os og jeg vilde ikke i deres Paasyn hengive mig til de Følelser, der bevægede mig. Endelig fjørte hun bort. Jeg vendte tilbage til Surin, tankesuld og taus. Han søgte at opmuntre mig; jeg ønskede at finde nogen Udspreddelse; vi tilbragte Dagen stoiende og muntert og begave os om Astenen paa Marsen.

Det var mod Slutningen af Februar. Vinteren, der havde vanskeliggjort de militaire Forholdsregler, var nu forbi og vore Generaller traf Anstalter til en venstabelig Samvirken. Pugatsjev stod endnu for Drenborg. Imidlertid forenede Troppescorpsene sig rundt omkring ham og rykkede fra alle Sider løs paa Oprø-

ernes Rede. De insurgerede Landsbyer overgav sig ved Synet af vore Tropper; Røvernes Hobe toge Flugten overalt, og Alt varslende en hurtig og lykkelig Afgjørelse.

Kortester slog Fyrst Golitsyn Pugatsjev ved Kræpostj'en Tatitsjeva, adspredte hans Hobe og bibragte, som det syntes, Oprøret det sidste og afgjørende Stød. Surin blev til samme Tid detacheret mod en Hob oprørste Bassfirer, der adspredte sig førend vi fik dem isyne. Foraaaret holdt os indesluttet i en tatarisk Landsby. Floderne traadte over deres Bredder og Veiene vare ufremkommelige. Vi trøstede os i vor Uvirkksomhed ved Tanken om en hurtig-Tilendebringelse af denne kjedelige Gerilla-Kamp med Røvere og Halvvilde.

Men Pugatsjev var undsluppen. Han viste sig i de simbirske Fabriksteder, fik der nye Skarer samlet og begyndte paa ny at røbe og myrde. Rygtet om hans Fremskridt udbredte sig atter. Vi erfarede, at de simbirske Kræstoj'er vare blevne ødelagte og kort efter satte Efterretningen om Kasans Indtagelse og Bedragerens Mars mod Moskva, Troppernes Befalingsmænd i Skræk, som ubekymret havde forholdt sig uvirksumme i Tillid til den foragtede Oprørers Kræftsløshed. Surin erholdt nu Befaling til at gaa over Volga.

Jeg vil ikke forsøge at beskrive vor Mars og Krigen's Tilendebringelse. Jeg vil blot i al Korthed berøre, at Elendigheden steg til det Høieste. Al lovmæssig Orden ophørte overalt; de adelige Godsbesiddere skjulte sig i Skovene. Røverbander hærjede allevegne; Ansø-

rerne for de isolerede Detachementer straffede og benaadede efter eget Tykke; Tilstanden i hele dette udstrakte Land, hvor Gdebrande rasede trindtomkring, var skræffelig . . . Gud give at vi aldrig i Rusland maa komme til at see en Opstand af den tankeløse, ubarmhjertige Masse!

Pugatsjev tog Flugten, forfulgt af Ivan Ivanovitsj Michelson. Snart fik vi Efterretning om hans fuldkomne Nederlag, og endelig erholdt Surin officiel Tilkjendegivelse om at Bedrageren var tagen tilfange, samt Befaling til at gjøre Holdt. Krigen var tilendebragt. Endelig kunde jeg da begive mig til mine Forældre! Tanken om at omfavne dem, atter at see Maria Ivanovna, fra hvem jeg aldeles Intet havde hørt, fyldte mig med Henrykkelse. Jeg hoppede og sprang af Glæde ret som et Barn. Surin lo og sagde idet han klappede mig paa Skuldren:

„Nei, det bliver ikke meget glædeligt for Dig! Gifter Du Dig — saa er Du fortabt, og det for ingen Verdens Ting.“

Men med alt dette forgiftede en besynderlig Følelse min Glæde: Tanken paa Bedrageren, der havde saamange uskyldige Ofres Blod paa sin Samvittighed og paa den Straf, der ventede ham, foruroligede mig ubilkaarlig: „Jemelea! Jemelea!“, tænkte jeg med Ubillie; „hvorfor har Du ikke styrtet Dig paa en Bajonet eller stillet Dig foran en Kanon? Det var det Bedste, Du kunde have gjort.“ — Og var det vel at undre over, at Tanken paa ham var uadskillelig hos mig fra Tanken paa den

Staausel, som han havde udvist imod mig i et af de skræffelige Diebliffe i hans Liv og paa min Elskedes Udfrielse af den affhyelige Sjva-brins Hænder?

Surin gav mig Permission. Om nogle Dage skulde jeg da atter være i min Families Midte, gjensée min Marja Ivanovna.. Pludselig traf et uformodet Uveir op over mig.

Paa den til min Afreise bestemte Dag i selve det Dieblif, da jeg var isærd med at tage afsted, kom Surin hen til mig i mit Qvarter med et Papir i Haanden og med et usædvanlig bekymret Udseende. Det var som om noget stak mig i Hjertet. Der kom en Angst over mig, jeg veed ikke selv hvorfor. Han lod min Tjener gaa ud og sagde, at han havde en Ting at underrette mig om.

„Hvad er det da?“ spurgte jeg urolig.

„Aah, en lille Ubehagelighed,“ svarede han, idet han rakte mig Papiret. „Læs her selv hvad der nys kom mig tilhænde!“

Jeg gav mig til at læse det: det var en hemmelig Befaling til alle Detachementers Befalingsmænd at arrestere mig hvor jeg maatte paatræffes og uopholdelig under Bedækning lade mig bringe til Kasan for Undersøgelses-Commissionen, der var nedsat i Pugatsjyevs Sag.

Jeg havde nær tabt Papiret ud af Hænderne.

„Her er Intet ved at gjøre,“ sagde Surin. „Det er min Pligt at holde mig Ordren efterretlig. Rimeligvis er Rygtet om Dine venstabelige Reiser med Pugatsjyev paa en eller anden Maade kommet Regjeringen for Die.

Jeg haaber at Sagen ingen videre Følger vil have og at Du vil kunne retfærdiggjøre Dig for Commissionen. Tab ikke Modet og begiv Dig strax afsted!"

Min Samvittighed var reen; jeg frygtede ikke for nogen Dommer; men Tanken om at jeg vilde blive nødt til — mulig endnu i nogle Maaneder — at oprette Gjensynets søde Dieblif, skrækkede mig. Vognen førte frem. Surin tog venlig Afsted med mig, og man anviste mig Plads i Vognen. Ved Siden af mig tog to Husarer Plads med dragen Sabel og jeg førte afsted henad Landeveien.

Fiortende Capitel.

Domfældelsen.

Rygten spinder
Bølgen rinder.

Ordsprog.

Jeg var overbevist om, at min egenmægtige Bortsiernelse fra Drenborg var Skyld i det Hele. Jeg kunde let retfærdiggjøre mig: Partigjængeriet havde ikke alene ikke været forbudt, men var endog blevet anbefalet af alle Kræfter. Jeg kunde blive befunden skyldig i overdreven Hidsighed, men ikke i Ulydighed. Men mine venstabelige Forbindelser med Pugatsjev kunde godtgjøres med en stor Mængde Bidner og maatte synes idetmindste særdeles mistænkelige. Hele Veien tænkte jeg mig de Spørgsmaal, der kunde blive mig forelagte, overtænkte mine Svar og besluttede at sige mine Dommere den rene Sandhed, da jeg ansaa denne Maade at retfærdiggjøre mig paa for at være den meest ligefremme og tillige den, der gav meest Haab om et heldigt Udfald.

Jeg ankom til Kasan, der var ødelagt og opbrændt. Istedetfor Huse laa der i Gaderne store Kuldynger og de svædne Mure ragede frem uden Tag og uden Vinduer. Disse vare de Spor, Pugatsjev havde efterladt sig. Man bragte mig til Fæstningen, der var forbleven i Behold midt i den afbrændte Stad. Husa-

terne afleverede mig til den vagthavende Officer. Han lod en Smed hente, som lagde mig en Lænke om Benet, og smeddede den godt fast. Man bragte mig dernæst til Arresten og lod mig alene i denne, et snevert og mørkt Hul, blot med nøgne Vægge og et lidet med Jerngitter forsynet Vindue.

Denne Begyndelse spaaede mig ikke noget Godt. Dog tabte jeg hverken Mod eller Haab. Jeg tog min Tilflugt til alle Medboiedes Trøst, følte for første Gang det Styrkende i den Bøn der udstømmer af et rent men søndernust Hjerte og sov rolig ind ubekymret for, hvad min Skjebne vilde blive.

Dagen efter vakte Fangevogteren mig med Ordre til at indfinde mig for Commissionen. To Soldater eskorterede mig over Gaarden til Commandantboligen, blev staaende i Forstuen og lod mig alene træde ind i Værelset indenfor.

Jeg kom ind i en temmelig stor Sal. Ved et med Papirer bedækket Bord sad to Personer: en bedaget General med et strengt og koldt Udseende og en ung Gardecapitain paa omtrent en otte og tyve Aar af et særdeles behageligt Udtryk og med et frit og utvungent Væsen. Ved et lidet Vindue sad ved et særegt Bord en Secretair med Pennen bag Øret og hvilede over sit Papir, rede til at føre mine Udsagn til Protokols. Forhøret begyndte. Man spurgte mig om mit Navn og min Stand. Generalen forhørte sig om jeg ikke var en Son af Andrej Petrovitsj Grinev, og paa mit bejaende Svar, sagde han strengt:

„Det er Skade, at en saa agtværdig Mand har en saa vanartet Søn!“

Jeg svarede rolig, at jeg, ihvor graverende end de Beskyldninger monne være, der vare reiste imod mig, dog haabede at retfærdiggjøre mig ved en sanddru og oprigtig Fremstilling af Sagens sande Sammenhæng. Min Sikkerhed lod ikke til at behage ham.

„Du er rast paa det, Bro'rlil,“ sagde han til mig med en mørk Mine; „men vi have haft Personer for os, der vare det endnu mere end Du!“

Dernæst spurgte den unge Mand mig: ved hvad Leilighed og til hvad Tid jeg var traadt i Pugatsjews Tjeneste og i hvad Hverv jeg var bleven brugt af ham.

Jeg svarede med Uvillie, at jeg som Officer og Adelsmand aldrig havde kunnet tænke paa at tage Tjeneste hos Pugatsjev, ligesaalidt som jeg nogensinde var bleven brugt i noget Hverv af ham.

„Hvorledes låder det sig da forklare,“ vedblev Inkvirenten, „at en eneste Officer og Adelsmand er bleven staaet af Bedrageren, medens alle hans Staldbrodre paa en affskyelig Maade bleve myrdede? Hvorledes hænger det da sammen, at denne samme Officer og Adelsmand venstabeligt deltager i Oprørernes Gilder, og af deres Anfører modtager Vels, Hest og en halv Rubel i Penge til Foræring? Hvoraf opstod vel et saa besynderligt Venstabe og hvori var det vel grundet, om ikke i Forræderi eller i det mindste i en styg og forbryderisk Forsagthed?“

Jeg følte mig dybt krænketh ved Garde-officerens Ytringer og begyndte med Varme at retfærdiggjøre mig. Jeg fortalte hvorledes mit Bekjendtskab til Pugatsjev var begyndt paa Steppen under Snestormen; hvorledes han ved Indtagelsen af den bjælogorsta'er Kræpostj gjenkjendte og staaede mig. Jeg indrømmede Rigtigheden af, at jeg ikke havde gjort mig nogen Betænkelse ved at modtage af Bedrageren en Pels og en Hest; men at jeg tillige havde bidraget til at forsvare den bjælogorsta'er Kræpostj mod Bedrageren til det Yderste. Endelig beraabte jeg mig ogsaa paa min General, der vilde kunne bevidne min Tjenstiver under Drenborgs uheldige Beleiring.

Den barske Gamle tog et paa Bordet liggende aabnet Brev og begyndte med lydelig Stemme at læse:

„Paa Deres Excellences Forespørgsel angaaende Jændrikken Grinev, der er anklaget for at være indviklet i det nys stedfundne Oprør og for med Pugatsjev at have underholdt Forbindelser, der vare utilladelige og stridende mod hans Ed, har jeg den Ære at svare: bemeldte Jændrik Grinev gjorde Tjeneste her i Drenborg fra Begyndelsen af October Maaned forrige Aar, 1773, indtil d. 24de Februar dette Aar, paa hvilken Dag han forlod Staden og senere ikke har indfundet sig under min Commando; men Overløbere have berettet, at han opholdt sig i Landsbyen hos Pugatsjev, med hvem han ogsaa gjorde en Reise til den bjælogorsta'er Kræpostj, hvor han tidligere gjorde Tjeneste;

hvad hans Opsørsel her angaaer, „saa kan jeg . . .“ Her holdt han inde og sagde barsk til mig: „Hvad vil Du nu forebringe til Din Retfærdiggjørelse?“

Jeg vilde gjerne have fortsat som jeg havde begyndt og omtalt min Forbindelse med Marja Ivanovna ligesaa aabenhjertig som Alt det øvrige; men paa engang følte jeg en uovervindelig Aversion for at gøre dette. Jeg kom til at tænke paa, at hun, hvis jeg nævnede hendes Navn, mulig vilde blive stillet for Commissionen til Confrontation; og Tanken om at indblande hendes Navn i disse Forbryderes afskyelige Bekjendelser og give Anledning til at hun selv blev confronteret med dem — denne skrækkelige Tanke gjorde et saadant Indtryk paa mig, at jeg holdt inde og blev noget forvirret.

Mine Dommere, der, som det lod til, med velvilligt Øre havde begyndt at lytte til mit Forsvar, bleve atter indtagne imod mig ved Synet af min Forvirring. Gardeofficeren forlangte at jeg skulde confronteres med Hovedangiveren. Generalen befalede, at kalde den samme Forbryder ind, som havde været for Commissionen Dagen isorveien. Jeg vendte mig mod Døren og ventede med spændt Opmærksomhed min Anflagers Komme. Efter nogle Minutters Forløb hørte jeg Lænter rasle; Døren aabnedes og ind traadte — Sjvabrin. Jeg blev bestyrtset over den Forandring, der var foregaaet med ham. Han var frygtelig aspillet og bleg. Hans Haar, der for ikke længe siden havde været fulsort, var nu ganske graat;

hans lange Skjæg var i Uorden. Han gjentog sine Angivelser med svag, men fast Stemme. Efter hans Paastand var jeg af Pugatsjev bleven sendt som Spion til Drenborg; jeg havde daglig foretaget Streiferier for at faae Leilighed til at lade skriftlig Efterretning komme ham tilhænde om Alt, hvad der passerede i Staden; tilsidst var jeg aabenlyst gaaet over til Bedrageren, havde reist sammen med ham fra Kræpostj til Kræpostj og overalt bestræbt mig for at styrte mine Medoverløbere i Fordærvelse for siden at erholde deres Pladser og nyde godt af de dem af Bedrageren skjenede Belønninger. Jeg hørte i Taushed alle hans Bestyldninger og glædede mig over en Ting, at Marja Ivanovnas Navn ikke var blevet udtalt af denne Nederdrægtige; enten det nu var fordi Tanken paa hende, der havde afvist ham med Foragt, var pinlig for hans Egentjærlighed; eller fordi der hemmelig i hans Hjerte ulmede en Gnist af den samme Følelse, der havde bragt mig til at tie — nok, den bjælogorska'er Commandants Datters Navn blev ikke nævnet for Commissionen. Jeg bestyrkedes herved end mere i min Beslutning og paa Dommerens Spørgsmaal, hvad jeg havde at fremsøre mod Sjvabrins Bestyldninger, svarede jeg, at jeg henholdt mig til min tidligere Erklæring og intet Yderligere havde at tilføie til min Retfærdiggjørelse. Generalen gav dernæst Ordre til at føre os bort og vi gik ud sammen. Jeg fæstede med fuldkommen Rolighed mit Blik paa Sjvabrin uden at sige et Ord. Hans Læber fortrak sig til et

ondskabsfuldt Smil; han løftede sine Lænder lidt op, ilede forbi mig og paaskyndede sine Skridt. Jeg blev atter ført tilbage til Fængslet og fremstilledes ikke oftere til Forhør.

Jeg har ikke selv været Dievidne til alt det, som det endnu staar tilbage at underrette Læseren om; men jeg har saa ofte hørt det fortælle, at de ubetydeligste Details have indpræget sig i min Erindring, og at det næsten forekommer mig, som om jeg selv usynlig har været tilstede derved.

Maria Ivanovna blev af mine Forældre modtaget med den oprigtige Hjertelighed, der udmærkede den Tids Menneſter. De ansaa det for en guddommelig Naade, at de fik Leilighed til at modtage og kjærtegne den stakkels fader- og moderløse Pige. Snart knyttedes de inderlig til hende; og det var isandhed ogsaa umuligt at kjende hende uden at elske hende. Min Kjærlighed forekom ikke længer min Fader at være et tomt Narreri; og min Moder nærede blot det Ønske, at hendes Petrusja skulde gifte sig med Capitainens yndige Datter.

Efterretningen om min Arrestation satte hele min Familie i Skræk. Maria Ivanovna havde saa aabenhjertig fortalt mine Forældre om mit besynderlige Bekjendtskab med Pugatjev, at det ikke alene ikke havde gjort dem urolige, men endog ofte bragt dem ret hjertelig til at lee. Min Fader vilde ikke tro det muligt, at jeg kunde være indviklet i et saa afskyeligt Oprør, hvis Hensigt var at fuldkaſte Tronen og udrydde Adelen. Han tog Sa-

veljitsj strengt i Forhør. Den stakkels Hovmester fortaug ikke, at hans Herre oftere havde været hos Zemleja Pugatsjev og at Bedrageren havde nogen Godhed for ham; men han svor paa at han ikke havde mærket det mindste til nogetsomhelst Forræderi. De Gamle beroligedes og ventede med Utaalmodighed paa gunstige Efterretninger. Marja Ivanovna gik i den største Angst, men hun var i høi Grad begavet med Beskedenhed og Forsigtighed og — taug.

Der hengik nogle Uger . . . Pludselig fik min Fader Brev fra vor Slægtning Fyrst * *. Brevet handlede om mig. Efter den sædvanlige Indledning underrettede Fyrsten min Fader om, at Mistanken om min Deltagelse i Oprørernes Foretagender, desværre, havde vist sig altfor grundet, at jeg skulde have været exemplarisk afstraffet, men at Reiserinden i Betragtning af min Faders Tjenester og fremrykkede Alder havde besluttet at fritage hans vanartede Søn for en vanærende Straf og ifkun befalet at han paa Livstid skulde deporteres til en fjerntliggende sibirisk Coloni.

Dette uventede Slag havde nær lagt min Fader i Graven. Han tabte sin venlige Fasthed og hans Sorg (der ellers altid var stum) gav sig Lust i bitre Klager. „Hvorledes?“ gjentog han ude af sig selv. „Min Søn har taget Del i Pugatsjevs Planer! Retfærdige Himmel, saa skulde jeg da opleve dette! Reiserinden fritager ham for Straffen! Men mon det kan lindre min Smerte! Det er ikke Straf=

fen der er det Skræffelige. Min Stedfader døde paa Skafottet, fordi han forsvarede det, som han ansaa for en Samvittigheds sag. Men at en Adelsmand krænker sin Ed, forener sig med Røvere, Mordere, undløbne Slaver! . . . Hvilken Skam og Skjendsel for vor Familie!" . . . Skræffet ved hans Fortvivlelse vovede Moder ikke at give sine Taarer Lust i hans Nærværelse, men søgte atter at oplive hans Mod ved at tale om det Usandsynlige i dette Rygte og om det Usikre i al Folkesnak. Min Fader var og blev utrøstelig.

Mest af Alle led dog Marja Ivanovna. Overbevist om at jeg kunde retfærdiggjøre mig, naar jeg blot vilde, anede hun Sagens sande Sammenhæng og ansaa sig selv for Op-
hav til min Ulykke. Hun skjulte for Alle sine Taarer og sine Lidelser, og pønsede imidlertid uafsladelig paa Midler til min Redning.

En Aften sad Fader i Divanen og bladede i Hofcalenderen; men hans Tanker vare langt borte, og Læsningen gjorde ikke den sædvanlige Virkning paa ham. Han fløitede en gammel Mars. Moder sad i Taushed hos ham og strikkede paa en ulden Trøje og af og til trillede en Taare ned paa hendes Arbeide. Med et erklærede Marja Ivanovna, der ogsaa sad ved sit Arbeide, at en uundgaaelig Nødvendighed bød hende at tage til Petersborg og bad dem om at sætte hende istand til at foretage denne Reise. Moder blev meget fortrydelig. „Hvorledes, Marja Ivanovna, vil Du ogsaa forlade os?" Marja Ivanovna svarede,

at hele hendes Fremtid afhængte af denne Reise og at hun maatte foretage den for at søge om Hjælp og Bistand hos de Mægtige, som Datter af en Mand, der var falden som et Offer for sin Troskab.

Min Fader skændte Hovedet: ethvert Ord, der mindede ham om mine formentlige Forbrydelse, var ham utaaaleligt og ligesom en saarende Bebreidelse. „Reis, min Kjære!“ sagde han til hende med et Suk. Vi ville ingen Hindringer lægge i veien for Din Lykke. Gud give Dig en retsaffen og hæderlig Mand til Ægtemage og ikke en vanceret Forræder.“ Han reiste sig og forlod Værelset.

Da Marja Ivanovna var bleven ene tilbage med Moder, gjorde hun hende tildels bekendt med sine Planer. Moder omsavnede hende under Taarer og bad til Gud om et heldigt Udfald af hendes lagte Plan. Man forsynede Marja Ivanovna med det Nødvendige til Reisen og nogle Dage efter begav hun sig paa Veien, ledsaget af sin tro Palasska og vor trofaste Sabelsjitsj, der, efter med Magt at være skilt fra mig, dog fandt nogen Trøst i den Tanke, at han tjente hende, der var bestemt til at blive min Kone.

Marja Ivanovna ankom lykkelig til Sophia, og da hun her erfarede, at Hoffet for Tiden opholdt sig paa Tsarstøje Selo, besluttede hun at gjøre holdt her. Man anviste hende en Krog bag et Skillerum. Opsynsmandens Kone indledede strax en Samtale med hende, fortalte hende at hun var en Niece af

Hoffyrbøderen og indviede hende i alle Hofli-
vets Hemmeligheder. Hun fortalte hende, til
hvad Tid Reiserinden ialmindelighed pleiede at
vaagne, at drikke Kaffe, at promenerere; hvilke
af de Fornemme der til den Tid befandt sig
hos hende; hvad hun Dagen iforveien havde
behaget at tale om ved Taffelet; hvem der havde
været stedet til Audiens om Aftenen; — med et
Ord, Anna Blasjevna's Samtale kunde have for-
tjent nogle Blade i historiske Memoirer og vilde
have været af Værdi for Efterverdenen. Marja
Ivanovna hørte med Opmærksomhed paa hende.
De gik ud i Haven sammen. Anna Blasjevna
fortalte hende enhver Alles og enhver lille
Broes Historie, og da de havde spadseret nok
omkring, vendte de tilbage til Stationen, særde-
les tilfredse med hinanden.

Marja Ivanovna vaagnede tidlig næste
Morgen, klædte sig paa og gik lidt ned i Ha-
ven. Det var en særdeles smuk Morgen; So-
len bestrålede de allerede af det friske Efter-
aarspust guldene Lindetræers Toppe. Den
brede Sø laa som en straalende Glade. De
vaagnende Svaner svømmede stolt frem bag
Bussene, der bestrøgede Bredden. Marja Iva-
novna gik rundt om en smuk Eng, hvor der
ganske nylig var oprettet et Mindesmærke i
Anledning af Grev Petr Aleksandrovitsj Ru-
meantsevs nysbundne Seire. Med et begyndte
en lille Hund af engelsk Race at gøre idet den
løb hen imod hende; Marja Ivanovna blev
angst og standsede; men i det samme hørtes en
behagelig kvindelig Stemme: „Vær ikke bange;

den bider ikke;" og Marja Ivanovna fik nu Die paa en Dame, der sad paa en Bænk ligeoverfor Mindesmærket. Marja Ivanovna tog Plads paa den anden Ende af Bænken. Damen betragtede hende opmærksom og Marja Ivanovna mønstrede hende paa sin Side med nogle hemmelige Sideblik fra Top til Taa. Hun var iført en hvid Morgendragt, Natkappe og Korset, og saae ud til at være omtrent en 40 Aar. I hendes skyldige, rødmissede Ansigt laa et Udtryk af Alvor og No, og de blaa Dine og det lette Smil havde noget uforklarligt Tiltrækkende. Damen brød først Tausheden.

"De er vist fremmed her?" sagde hun.

"Ja ganske; først igaar kom jeg hertil fra Provindsen."

"De er her med nogen af Deres Familie?"

"Nei! Jeg er alene."

"Alene! Og De er dog saa ung endnu!"

"Jeg har hverken Fader eller Moder."

"De har vel saa et eller andet at besørge her?"

"Ja, jeg er kommen for at overrække Reiserinden et Bønnskrift."

"De er fader- og moderløs: De har rimeligvis en eller anden Uretsfærdighed eller Krænkelser at beklage Dem over?"

"Nei! Jeg er kommen for at anraabe om Naade og ikke om Retfærdighed."

"Deres Navn om jeg maa spørge?"

„Jeg er en Datter af Capitain Mironov.“

„Af Capitain Mironov! den samme, der var Commandant i en af de orenborgske Kræpostj'er?“

„Meget rigtig.“

Damen syntes bevæget.

„Tilgiv,“ sagde hun i en endnu mildere Tone, „at jeg blander mig i Deres Anliggender; men jeg kommer meget til Hoffet; hvis De derfor vil sige mig, hvorpaa Deres Bønstrift gaar ud, kan jeg mulig være Dem til nogen Tjeneste.“

Marja Ivanovna reiste sig og takkede hende ærbødig. Hele den ubekjendte Dames Personlighed havde vundet hendes Hjerte og indgydt hende Tillid. Marja Ivanovna tog et sammenlagt Papir op af Lommen, overrakte sin ubekjendte Beskytterinde det, og denne gav sig til at læse det sagte for sig selv.

I Forstningen læste hun med et opmærksomt og velvilligt Udtryk; men med et forandrede hendes Ansigtstræk — og Marja Ivanovna, der med Dinene fulgte enhver af hendes Bevægelser, ængstedes over det strenge Udtryk i dette Ansigt, der for et Dieblis siden var saa venligt og roligt.

„De gaaer i Forbøn for Grines?“ sagde Damen med et Udtryk af Kulde. „Ham kan Reiserinden ikke tilgive. Han gif over til Bedrageren ikke af Uvidenhed og Lettroenhed men af Slethed og Forborpenhed.“

„Af, man gjør ham Uret!“ udbød Marja Ivanovna.

„Hvorledes, Uret!“ svarede Damen opfarende.

„Uret, ved Gud, Uret! Jeg veed Alt, og jeg skal fortælle Dem Alt. For min Skyld alene har han underkastet sig Alt, hvad der er vederfare ham. Og at han ikke har retsfærdiggjort sig for sine Dommere kommer maaske alene deraf, at han ikke vilde indblande mig i Sagen.“ Og nu fortalte hun med Varme Alt det, som allerede er Læseren bekjendt.

Damen hørte opmærksom hendes Fortælling til Ende, spurgte dernæst, hvor hun logerede og, da hun havde faaet at vide, at hun var hos Anna Blasjevna, sagde hun med et Smil: „Ah! Hende kjender jeg. Jeg beder Dem nu blot ikke at omtale vort Møde til nogen, og jeg haaber, at De ikke længe skal komme til at vente paa Svar paa Deres Bønsskrift.“

Med disse Ord stod hun op og gik ind i den tætte Allee; Maria Ivanovna vendte, fuld af glade Forhaabninger, tilbage til Anna Blasjevna.

Bertinden skjendte lidt paa hende fordi hun var gaaet ud saa tidligt en Efteraarsmorgen, hvilket, sagde hun, var skadeligt for en ung Piges Helbred. Hun havde bragt Maskinen ind og ved en Krop The netop atter begyndt paa den evindelige Snak om Hoffet, da med et en keiserlig Karet holdt udenfor og en Kammerlakai traadte ind og meldte, at Keiserinden havde besejlet at hente Frøken Mironov.

Anna Blasjevna blev ganske bestyrtset og urolig.

„Af Du min Gud!“ udbrød hun. „Reiserinden lader Dem hente til Hoffet! Hvorledes har hun faaet at vide, at De er her? Og hvorledes vil De, min Kjære, kunne træde frem for Reiserinden? Jeg antager, at De ikke engang har Bæsen til at træde en Hofmand under Die Skal jeg ikke ledsage Dem? Der er idetmindste Intet, hvori jeg ikke vil kunne give Dem gode Raad. Og De vil dog aldrig tage derhen i Reisedragt? Skulle vi ikke sende Bud til Jordemoderen og laane hendes gule Kjole?“

Kammerlakaien bemærkede, at det var Reiserindens Onste, at Marja Ivanovna indfandt sig hos hende alene og i den samme Dragt, hvori de traf hende. Der var saaledes Intet ved at gjøre: Marja Ivanovna tog Plads i Karetten og kjørte til Hoffet, ledsaget af Anna Blasjevna's gode Raad og Betsig- nelser.

Marja Ivanovna havde en Anelse om, at vor Skjebnes Afgjorelse var forhaanden; hendes Hjerte bankede hestigt og uregelmæssigt. Nogle Minutter efter holdt Karetten ved Slot- tet. Med sitrende Fjed gik Marja Ivanovna opad Trappen. Dørene bleve aabnede paa vid Gab. Hun kom igjennem en lang Række af tomme, pragtfulde Gemakker; Kammerlakaien viste hende Vej. Endelig traadte han hen til en lukket Dør, sagde, at han nu viebliflig skulde melde hende, og lod hende alene.

Tanken om at hun skulde see Reiserinden Ansigt til Ansigt indjog hende en saadan Angst,

at hun neppe kunde holde sig paa Benene. Et Dieblif efter blev Døren luffet op og hun traadte ind i Keiserindens Naafledningsgemak.

Keiserinden var isærd med sit Toilet. Nogle Hoffolk omgav hende og traadte ærbødigt tilside for Marja Ivanovna. Keiserinden vendte sig med Mildhed om til hende og Marja Ivanovna gjenkjendte nu i hende den Dame, for hvem hun saa aabenhjertig havde udtalt sig for nogle Diebliffe siden. Keiserinden kaldte hende hen til sig og sagde med et Smil:

„Det glæder mig, at jeg har kunnet holde mit Ord og opfylde Deres Bøn. Det Hele er nu afgjort. Jeg er bleven overbevist om Deres Forlovedes Ufskyldighed. Her har De et Brev, som De selv vil have den Uleilighed at besørge til Deres tilkommende Svigerfader.“

Marja Ivanovna tog Brevet med sitrende Haand, brast i Graad og fastede sig for Keiserinden, der løstede hende op og kyskede hende. Dernæst sagde Keiserinden til hende:

„Jeg veed, at De ikke er rig; men jeg er i Gjæld til Kapitain Mironovs Datter. Vær ikke bekymret for Fremtiden! Jeg forbeholder mig at sørge for Dem.“

Keiserinden kjærtegnede den stakkels fader- og moderløse Pige, og hævede Audienzen. Marja Ivanovna førte tilbage i den samme Hoffaret, der havde hentet hende. Anna Blasjevna, der utaalmelig havde ventet paa hendes Tilbagekomst, overøste hende med Spørgsmaal, som Marja Ivanovna ikke svarede synderligt

paa. Skjønt Anna Blasjevna ikke var saa ganske fornøiet med hendes adspredte Væsen, freb hun det dog paa hendes Forlegenheds Regning og undskyldte det ædelmodig. Endnu samme Dag tiltraadte Maria Ivanovna, uden at føle nogen Nysgjerrighed efter at see Petersborg, Tilbagereisen til Godset

Her ophøre Petr Andrejevitsj Grinevs Memoirer. Af Familietraditioner vide vi, at han paa speciel Befaling blev løsladt af sin Arrest i Slutningen af Aaret 1774, at han var tilstede ved Pugatsjyevs Henrettelse, at denne gjenkjendte ham blandt Hoben og nikkede til ham med det Hoved, der, saa Minutter efter, livløst og blodigt fremvistes for Folket. Kort Tid efter giftede Petr Andrejitsj sig med Maria Ivanovna. Deres Efterkommere føre et lykkeligt Liv i Gouvernementet Simbirst. En tredive Verster fra *** ligge en Landsby og et Slot, der tilhøre en halv Snes Grundeiere. I en af Hovedfløiene viser man i Glas og Ramme en egenhændig Skrivelse fra Catharina den Anden. Den er stilet til Petr Andrejevitsj's Fader, underretter ham om hans Søn's Retfærdiggjørelse og roser Capitain Mironovs Datters Forstand og Hjerte.

